

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Disputatio IV. De Suspensione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

num militarium sine dubio comprehenduntur, quia verè sunt regulares; vt notauit Rodrig. q. 68. art. 4. Villalobos tract. 12. diffie. 20. in fine. Bonac. disp. 2. q. 4. p. 7. num. 9.

Secundum dubium est quibus clericis secularibus extra Hispaniam interdicta sit assistentia taurorum agitationi? Constat ex Bulla Pij V. & Gregorij omnes & singulos qui beneficium Ecclesiasticum habuerint, vel factis fuerint initiati? Sed an sufficiat beneficium, rametsi exiguus reditus habeat? Non conueniunt Doctores. Nam Srephan. Dauia de censur. 2. part. capite 5. disputat. 1. dub. 4. conclus. 7. negat sufficere, quia prædictum beneficium, ac si beneficium non esset reputatur, cum ad horas Canonicas recitandas non obliget. Sed oppositum censo verus cum Bonacina tom. 3. de censur. disputat. 2. quest. 4. punct. 7. numero 5. quia beneficium ex quoque reditu verum beneficium est. Et licet sufficiens non sit ad inducendam obligationem pensum horarum singulis diebus recitandi, non inde inferri potest insufficientis esse ad obligandum, ne his spectaculis beneficiarius assistat, quia recitatio horarum est beneficiarij munus, ob cuius exercitium beneficiarius ex fructibus beneficij alitur, quia beneficium datur propter officium. Si igitur beneficij fructus insufficientes sunt ad beneficiarium alendum, beneficium insufficientis est ad obligandum beneficiarium ad continuam horarum recitationem. Quæ ratio nullatenus procedit in priuatione abstinendi ab his spectaculis, quæ solum ob indecentiam clericalis status inducitur. Et confusio, quodlibet beneficium quantumvis exiguum sufficit, vt beneficiarius fori privilegio gaudeat, vt omnes fateantur. Ergo etiam sufficiens erit, vt beneficiarius spectaculis indecentibus priuetur, quia vtrumque scilicet privilegium, & prohibitio ob eandem causam nempe ob honorem status clericalis inducitur. Notanter dixi extra Hispaniam, nam in Hispania solum Clericis regularibus hæc assistentia interdicta est: nam Clemens VIII. in suo Decreto loquens de Clericis, inquit: Clericos verò seculares beneficia Ecclesiastica obtinentes vel sacris ordinibus, seu in Ecclesiastica dignitate constitutos in dictis Hispaniarum regnis existentes, per præsentem monemus, & exhortamur in Domino, &c. Non igitur præcipis, sed consulit. Tertium dubium est, an excommunicatio, quæ clericis beneficia habentibus, vel in sacris constitutis extra Hispaniam iniungitur, & in Hispania clericis regularibus sit ipso iure lata, vel per iudicem ferenda? Affirmat esse latam ipso iure Fillucius tract. 1. 4. capite 7. quest. 8. num. 123. motus illa dictione copulatiua, *similiter prohibemus sub excommunicationis pena*, quæ denotat penam excommunicationis similem esse præcedenti, quæ ipso iure lata erat aduersus Principes, & communitates permitteutes in suis prouincijs, terris, & locis taurorum agitationem, sed longè verius est non esse latam, sed ferendam per iudicem. Vt docuit Ludouic. Lopez instructor. conscient. 2. punct. capit. 31. quest. 4. Gutier. lib. 1. canon. 99. cap. 7. numero 17. Petr. Nauar. lib. 2. de restit. capite 3. numero 304. Rodrig. tom. 2. sum. capit. 71. numero 4. Auila de censur. 2. p. capit. 5. disputat. 1. dub. 4. Bonacina tom. 3. de censur. disputat. 2. quest. 4. punct. 7. numero 3. Villalobos 2. p. sum. tractat. 12. difficultat. 20. numero 3. Nam illa verba *sub excommunicationis pena*, non sunt censuræ ipso iure late: ex dictione autem illa copulatiua *similiter prohibemus*, id non colligitur, quippe hæc non referitur ad penam excommunicationis, sed ad prohibitionem, hoc est sicut Principibus, & magistratibus prohibitum est, ne in suis terris, & locis agitationem taurorum permittant, sic clericis, & religiosis assistere prohibetur. Si autem Pontifex vellet, vt sub eisdem penis prohibitio fieret, id exprimeret dicens. *Similiter prohibemus sub eisdem penis positis*. Quinimò addens *sub pena excommunicationis*, neque exprimens latæ sententiæ, manifestè indicauit non esse ipso iure latam, sed ferendam. Adde hanc applicationem benigniorem esse, quæ in decreto penali semper præferenda est.

- 23 Vigefimatertia continetur in Bulla Censuræ Domini aduersus præfumentes absoluerè delinquentes à censuris incurfis ob delicta in Bulla Censuræ Domini contenta. Inquit enim Pontifex. Quod si fortè aliquis contra tenorem præsentium talibus excommunicatione, & anathemate laqueazis, vel eorum alicui absolutionis beneficium impendere de facto præsumperint, eos excommunicationis sententiâ innodamus, quæ excommunicatio reseruata non est, vt probauimus hac disputat. pun. 22. & videri potest Bonac. disp. 1. de censur. q. 22. pun. 3.

DISPUTATIO IV.

De Suspensione.

AMETSI hæc vox Suspendio, strictè & in rigore sumpta, significet incertitudinem, vt probat Ambros. Calepio. verbo *suspendio*: ac ex iuris Canonici interpretatione translata est ad significandam priuationem cuiusvis actionis, & officij, iuxta Clement. *cupientes verbo suspendio de penis*, vbi prohibitio ab officio aduocationis, & notariæ suspensio nuncupatur: & in Trident. sess. 22. c. 10. de reformat. Episcopus prohibens notariis, ne sua officia exerceant suspenditur dicitur suspensionis. Hæc tamen acceptio latissima est, vtpote communis tam actibus secularibus, quam Ecclesiasticis, strictius sumitur pro prohibitione exercitij spiritualibus annexi, vt in cap. *quasi sum. cap. fin. de cohabit. clericor. & mulier.* ex stenti enim in peccato mortali, adus sacri prohibentur. Verum in præsentibus suspensio non ita læte sumitur, sed pro prohibitione exercitij potestatis Ecclesiasticæ, & secundum hanc acceptiorem eius naturam, causas, & effectus enodabimus.

PUNCTVM I.

Quid sit suspensio, & quotuplex.

- 1 Definitur suspensio, & qualiter ab alijs censuris differat.
2 Clerici tantum afficiuntur suspensione.
3 Triplex est suspensio, & declaratur hac diuisio.

Multiplicem definitionem Doctores suspensioni assignant: ea est clarius, breuior, magisque recepta, quam tradunt communiter Doctores, Nauar. cap. 27. num. 14. Suar. 5. de censur. disp. 2. sect. 1. num. 2. Sayrus lib. 4. thesaur. cap. 1. num. 13. Auila de censur. 3. p. disp. 1. dub. 1. Henric. lib. 13. cap. 31. num. 2. Coninch. disp. 5. dub. 1. Bonac. 1. disp. 3. de suspens. pun. 1. num. 2. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. part. 3. cap. 1. Gaspar. Harado tract. de suspens. difficult. 1. Videlicet suspensio est censura Ecclesiastica, qua minister Ecclesiæ formaliter impeditur ne functiones Ecclesiasticas exerceat, aliquæ potestate vtatur. Dicitur censura Ecclesiastica, iuxta Textum in cap. *quarenti*, de verbor. significat. quia est pena medicinalis. Et secundum hanc partem conuenit suspensio cum excommunicatione, & interdicto, siquidem omnes sunt censuræ, & functiones Ecclesiasticas impediunt. Differit verò ab illis, & ac omnibus alijs quæ non sunt proprie censuræ, vt ab irregularitate, depositione, & degradatione in modo quo his omnibus priuat. Nam excommunicatio esto priuat ministrum Ecclesiæ, ne functiones Ecclesiasticas exerceat, aliæ potestate vtatur: hoc enim solum est quatenus hæ functiones Ecclesiasticæ sunt quædam cum fidelibus communicationes, à qua communicatione exclusus est excommunicatus: at suspensio his functionibus priuat, non quatenus participat rationem communicationis, sed quatenus sunt vltus alicui potestatis Ecclesiasticæ proueniens ab officio, vel beneficio. Insuper excommunicatio pluribus priuat, quàm suspensio, vt de se constat: extenditurque non solum ad Ecclesiasticas personas, sed ad laicos, secus suspensio. Ab interdicto autem differt, quia interdictum priuat receptione aliquorum sacramentorum, Ecclesiastica sepultura, & officij diuinis, à quibus suspensus priuatus non est. Deinde esto interdictus priuatur administratione sacramentorum; non priuatur illa quatenus est vltus cuiusdam spiritualis potestatis, sed quatenus est communicatio quædam, & quasi cooperatio illius. Vnde vt notant Doctores teste Suarez disputat. 2. 5. sect. 1. numero 5. interdictus priuatus est, ne possit alicui sacre functioni interesse, non solum exercendo spirituali iurisdictionem, sed nec cooperando ei, aut ministrando aliquo modo, cum tamen suspensus non priuatur illo ministerio, quod laicus exercere potest in Missæ sacrificio, aut sacramentorum administratione. Et hinc oritur alia differentia suspensionis ab interdicto, sicut ab excommunicatione, nam interdictum sicut excommunicatio afficit quamlibet personam fideliem; at suspensio requirit necessariò esse personam Ecclesiasticam, hæc enim sola est quæ potest Ecclesiasticam functionem exercere.

Aliquibus Doctoribus placet sub persona Ecclesiastica comprehendi feminas religiosas, quibus iurisdictione spiritualis commissa est, vti Abbatissis, & Priorissis; hæc enim posse suspendi ab officio propria suspensione docuerunt Nauar. cap. 27. num. 151. & 158. & § 7. num. 159. Henric. lib. 13. de excommunicat. cap. 31. numero 2. Filluc. lib. de censur. 11.

in de suspensione, cap. 9. & indicat Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 3. cap. 1. num. 2. Nam esto clerici non sint, sunt personae Ecclesiasticae iurisdictionis Ecclesiasticae capaces. Sed rectius reliqui omnes Doctores esse Gregorio de Valen. tom. 4. disput. 7. q. 1. p. 1. pronunciato 1. Sayro lib. 4. thesauri, cap. 1. num. 16. Suar. dicta sect. 1. num. 5. Coninch. disp. 1. 5. dub. 1. num. 2. & dub. 3. num. 1. 8. Et 2. afferunt solos clericos affici suspensione posse, cum ipsi tantum capaces sint officij, & beneficij Ecclesiastici functiones exercendi, etenim iurisdictione quae Abbatibus commissa est, non est proprie iurisdictione Ecclesiastica, cum non ex ordine Ecclesiastico proveniat; alias suspensionem ab officio violantes, irregularitatem incurrerent, quae transgressoribus suspensionis ab officio indicta est, cuius sententia excommunicat. in 6. & cap. 1. de sententia, & re iudic. eodem lib.

Quoad divisionem attingit triplex est suspensio, alia ab officio, alia a beneficio, alia ab utroque simul. Solum ad utroque suspensionem absolute latam comprehendere suspensionem ab officio, & beneficio, quia non est vnde limitatio accipias, & cur potius de officio, quam de beneficio intelligatur. Vnde docet Henricq. lib. 1. 5. sum. cap. 33. Tolet. lib. 1. cap. 43. num. 7. Auita 3. p. disp. 2. dub. 1. concl. 2. Suar. disp. 2. 5. sect. 1. num. 9. Coninch. disp. 1. 5. dub. 1. num. 4. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 3. cap. 1. num. 2. Suspendio quae simul ab officio, & beneficio suspendit appellari debet impliciter totalis, quae vero tantum suspendit ab officio, vel beneficio partialis dici potest Suspendio ab officio si absoluta sit omni spirituali officio tum ordinis, tum iurisdictionis, & Ecclesiasticae administrationis priuat. Partialis vero ex eo dicitur quia aliquam functionem impedit vel ordinis, vel iurisdictionis, ut constat ex cap. sane, el. 2. de officio delegari, & cap. 2. eodem tit. in 6. & ibi Glossa. Idem est de suspensione a beneficio si integra sit priuat omni illius administratione, & fructuum perceptione: si partialis fuerit priuare potest a certo beneficio, vel illius parte, scilicet ab his, vel illis fructibus percipiendis. Deinde suspensio alia est absoluta, seu abique vlla temporis determinatione, alia determinata, seu pro determinato tempore lata, de qua diuisione sunt plures textus in iure. Solum ad utroque suspensionem pro determinato tempore non esse proprie censuram, quia tantum apponitur in penam delicti commissi, ideoque elapso termino pro quo imposita est, cessat abque alia absolute, ut optime notat Tolet. lib. 1. sum. cap. 46. num. 1. Suar. 1. 5. de censur. disp. 2. 5. sect. 1. num. 3. post medium, & disp. 2. 6. sect. 1. num. 1. Idem tradunt Glossa, & Doctores in Clement. 1. de Decimis, verbo donec, & in capite sacro, verbo per mensem, de sententia excommunic. Innocent. & Abbas in cap. cum bona, de arat. & qualis. Secus vero est & Doctores in Clement. 1. de Decimis, verbo donec, & in cap. de suspensione absoluta, quae de perpetua est, ideoque contra indiget absolute, ut cesset. Tandem suspensio alia est a iure, alia est ab homine. De qua diuisione satis disput. 1. huius tractatus diximus.

PUNCTUM II.

Qui suspendere, quive suspendi possint.

1. Suspensionem a iure solus summus Pontifex ferre potest.
2. Episcopus sine capitulo bene potest suspensionem ferre, etsi spectato iure antiquo contrarium esset dicendum.
3. Conditiones requisitae in ferenda suspensionem eadem sunt, quae pro ferenda excommunicatione requiruntur.
4. Solus clericus suspendi potest.
5. In suspensione a iure generaliter lata, non comprehenditur Episcopus, etiam si consecratus non sit.
6. Suspensione generaliter lata aduersus omnes clericos religiosi clerici comprehenduntur.
7. Qualiter suspensio in communitatem ferri possit.
8. Semel suspensus potest iterum suspendi.
9. Defunctus capax non est huius censurae, tamen si ob suspensionem praecedentem priuari possit beneficij fructibus.

Suspensionem a iure latam solus iuris conditor ferre. Suspensionem vero ab homine si quae potestatem habet excommunicandi ferre plerumque potest, quia regulariter potestas pro omnibus censuris ferendis committitur, eo quod omnes censurae ad eundem finem referantur, & se mutuo iuuent ad comprimendam rebellionem contumaciam: ut tradit Syluest. verbo suspensio 1. num. 2. Nauarr. cap. 2. 7. num. 1. 59. Sayro lib. 4. thesauri, cap. 2. num. 1. Suar. disp. 2. 8. sect. 1. num. 2. Tolet. lib. 1. cap. 13. Henricq. lib. 1. 5. cap. 35. numero 1. Vgolin. tab. 4. capite 1. Nulla tamen est repugnantia, quin sola potestas suspendendi abque potestate excommunicandi, vel e contra alicui concedatur, cum sint

censurae diuersae: uti notauit Suar. dicta sect. 1. numero 2.

Iure antiquo Episcopus sine capitulo suspendere non poterat, iuxta textum in cap. penult. 1. 5. q. 7. & subditur ibi irritam fore sententiam Episcopi, nisi praesentia clericorum firmetur. Hoc tamen decretum affirmat Suar. dicta disp. 2. 8. sect. 1. num. 14. non esse in usu, neque ab vniuersali Ecclesia receptum, fuit enim Concilij provincialis Carthaginen. 4. Postea vero Alexand. III. in cap. 1. de excessib. pralator. mandat ne Episcopus sine iudicio capituli Presbyteros ardeat suspendere, vel Ecclesias eorum interdicare. Hic textus non loquitur de omnibus clericis, sed solum de Presbyteris, quos prohibet suspendere, vel eorum Ecclesias interdicare absque consensu capituli; non tamen irritat suspensionem laram absque tali consensu. Praeterea (ut bene tradit Suar. loco citato, cum communi sententia) textus loquitur de suspensione lata tantum in vindictam delicti commissi, non de suspensione quae est censura, & medicinalis poena. Ego vero addo illam solemnitatem consensu capituli pro ferendis censuris suspensionis, & interdicti aduersus clericos consuetudine abrogatam esse. Videmus enim passim Episcopos absque vilo capituli consensu requirere penam suspensionis in clericos proferre; ut aduertit Panormit. in dicto cap. 1. & Suar. disp. 2. 8. sect. 1. m. 4. in fine.

Conditiones autem requisitae in ferenda suspensionem sunt eadem quae pro ferenda excommunicatione requiruntur, qualesque explicauimus, cum de censuris in genere sermonem fecimus. Primum namque debet esse clericus. Nam esto Syluest. verbo Abbatissae, & verbo suspensionum 1. & Henricq. lib. 1. 3. de excom. & suspensio. 3. 5. m. 1. censeant Abbatissam suspendere posse clericos Ecclesiarum sibi subditarum. Argom. cap. dilecta de maior. & obedien. Communis tamen sententia, quam sequitur Glossa in dicto cap. dilecta, verbo iurisdictionem, Innocent. & Panormitan. ibi. Vivald. tract. de suspens. num. 1. 5. 1. Sayro lib. 4. thesauri, cap. 2. num. 9. negat suspensionem ab alio quam a clerico fieri posse, quia est actus iurisdictionis Ecclesiasticae, quae solum clericis conuenire potest; suspensionemque latam ab illa Abbatissa in dicto cap. dilecta, non esse suspensionem propriam, sed prohibitionem. Quod non leuiter colligitur, ex eo quod Pontifex non praecipit Episcopo cui rescriptis, ut suspensionem Abbatissae laram feruere faciat, sed ut per censuram compellat subditos Abbatissae praecipis obedire. Signum ergo est suspensionem ab Abbatissa latam non habuisse rationem censurae, sed solum cuiusdam prohibitionis. Secundum debet iurisdictionem in foro externo habere, comparatione illius quem suspendere intendit ut constat ex his quae diximus disp. 1. Tercio hanc iurisdictionem expeditam debet habere, quare si aliqua censura ligatus exiit nequit suspensionem ferre, non solum licite, sed nec valide, si censura illa denunciata sit: at lectula denunciatione peccabit ferens censuram, nisi sit ad instantiam partis, ut aduertit Stephan. Daulla 3. p. de censur. disp. 4. dub. 1. concl. 3.

Quoad personas vero in quas suspensio ferenda est, necessarium clericum esse debere firmat communis sententia, cum Glossa in cap. quicumque verbo ministros, de sententia excommunicat. in 6. Innocent. in cap. ult. de excessib. pralator. Panormit. in cap. dura saepe num. 10. de crimine falsi. Nauarr. cap. 27. num. 1. 50. & sequentib. Suar. disput. 2. 8. sect. 2. num. 1. Auita 3. p. disput. 4. dub. 1. concl. 1. & alij. Etenim cum suspensio necessarium versari debeat circa officium, vel beneficium Ecclesiasticum, quorum laici incapaces existunt, efficitur in solos clericos suspensionem ferri posse. Quod si in Extrauag. de censuris inter communes, & alibi suspenduntur laici a communione Eucharistiae, non feruntur ibi suspensio propria, sed est quaedam pars excommunicationis maioris, quae priuat vlti passiuo sacramentorum.

Dices suspensionem ab officio priuare non solum exercitio ordinis iam obtentis, sed obtinendi, & suspensionem a beneficio priuare fructibus beneficii non solum obtentis, sed etiam obtinendi. Ergo quoad effectum, scilicet beneficii consecutionem, & ordinis receptionem, poterit laicus suspendi siquidem priuari potest, ne beneficium consequatur, neue ordines recipiat? Respondeo suspensionem per se non priuare beneficio, vel ordine acquirendo, sed consecutione quaedam quatenus ex priuatione vltis ordinis habitus nascitur priuario in vltiorem ordinem ascendendi. Praeterea insignitus prima tonsura, capax est ordinis, & beneficii recipiendi, ac proinde ab illis suspendi potest. Secus ante receptionem primae tonsurae, cum illorum incapax existat.

Ex clericis vero quilibet, quacumque dignitate praesulgeat suspendi potest. Sub decreto autem generali suspensionis Episcopi non comprehenduntur; nisi de ipsis fiat expressa mentio, ex cap. quia periculosum, de sententia excommunicat. in 6. Et idem cauetur de interdicto. Secus est de excommunicationis censura, ut tradit ibi Glossa communiter recepta, teste Nauarr. cap. 27. num. 165.

Ob quam causam suspensio ferenda sit?

1. Aliquibus placet suspensionem ob culpam alienam fieri posse.
2. Verius est oppositum.
3. Satisse oppositis argumentis.
4. Nequit ferri suspensio, ut communiter fertur ob culpam leuem.

Aliquibus placet suspensionem ob culpam alienam fieri posse ductis ex eo quod communitate suspensa ab officio, vel beneficio singulares persone etiam in culpabiles suspenduntur: sicuti interdicitur communitate innocentes interdicitur. Secundum in cap. vel non est compos. 14. de temporib. ordinat. puer ordinatus diaconatu anno atatis suæ 13. suspenditur ab officio diaconi vsque ad legitimam ætatem non ob propriam culpam, sed in iniuriam ordinantis. Tertio in cap. 1. de ordinatib. ab Episcopo, qui Episcopatu renunciauit, cauetur suspensus esse debere ab officio, quousque legitimus Pontifex dispenset, tamen si ignoranter predictos ordines suscepissent.

Ceterum communis sententia affirmans suspensionem quæ proprie pœna est, priuans iure quæsitio proprio, nullatenus contrahi ob culpam alienam sed ob propriam, vt tradit Nauarr. cap. 27. num. 1. & Henric. lib. 13. cap. 34. num. 1. Suarez. disput. 28. sect. 4. num. 3. Stephan. Dauila 3. part. disp. 3. dub. 2. conclus. 2. Sauch. lib. 9. disp. 3. 2. num. 9. Coninch. disputat. 3. dub. 3. Galpar Hurtado tract. de suspensio. diffinit. 9. Paul. Layman. lib. 1. tract. 5. cap. 9. part. 3. Et colligitur ex cap. satis peruersum. 56. dist. & ex cap. 2. de constitutio. b. ius. Rem que culpa caret in damnium vocare non conuenit. Et in cap. de his que sunt in mō ore parte capituli, vbi dicitur peccata suos auctores tenere debent, neque pœna est vterius protrahenda, quam delictum fuerit in excedente, quia iniquum est innocentem pœnas nocentis debitas sustinere.

Neque argumenta opposita videntur. Ad primum concedo suspensa communitate suspendi tam nocentes, quam innocentes illius, non quidem quoad se, & secundum munus quod singuli, vt personæ particulares exercere possunt, sed tantum quoad actiones totius communitatis quæ deliquit, & cuius ipsi sunt membra. Quod non est singulares communitatis puniri, sed communitatem ipsam delinquentem. Neque in interdicitio innocentes puniuntur, sed Ecclesia iustus ob causas sua beneficia, & officia subtrahit tam nocentibus, quam innocentibus. Ad secundum respondeo illam non esse propriam pœnam, & censuram, sed quandam prohibitionem, quæ ad irregularitatem reducit ob improportionem, & inhabilitatem quam quis habet cum officio ordinis exercendo ante ætatem legitimam, cuius deentia, & retentio in dicta prohibitione consistit. Quapropter Panormitan. in dicto cap. non est compos. num. 4. distinguit duplicem suspensionem aliam ob defectum, aliam ob crimen, & suspensionem: ob defectum affirmat non esse proprie censuram, neque ob illius violationem irregularitatem incurri. Secus vero de suspensione ob crimen contrahit. Sicuti tradit Domin. in cap. Apōstolica. 56. dist. Couarr. Clement. si furiosus. 1. §. 1. num. 4. Salcedo, pract. cap. 26. lit. B. Suarez. disput. 28. sect. 4. num. 5. Ad tertium respondeo sic ordinatum manere suspensum, seu impeditum exequi officium ordinis recepti quousque Episcopus delectat ignoranter suscepisse ordinem ab eo qui Episcopatu renunciauit, & vsque ad talem declarationem ordinatus dici potest suspensus non suspensione propria, quæ sit censura, sed prohibitione, & præcepto, quia indiget purgatione ob præsumptionem criminis. Quæ purgatione facta legitimus Prælatas declarat non esse suspensum, & ratione huius declarationis dicitur Prælatas dispensare, non quia proprie dispenset, sed quia ea declaratione facta relinquunt ordinato libera facultas ordinem susceptum exercendi. Secundum respondeo ob delictum ordinantis, & in illius iniuriam, & confusionem posse prohiberi sic ordinatum exequi proprium officium. Argum. non est compos. de temporib. ordinat. & cap. decernimus. 16. quæst. 7. vt inde aperte colligatur quantum deliquit ordinans, cum necesse sit ob eius culpam ordinatum ab officio remoueri.

Sed an ob culpam leuem suspensio iniungi possit? Non conueniant Doctores. Nam Caietan. in sum. verbo suspensio. Armilla eodem in princ. Nauarr. cap. 27. num. 1. & 159. & 165. Medina in sum. lib. 1. cap. 11. §. 8. Henric. lib. 13. cap. 34. num. 1. Auila 3. part. disp. 3. dub. 3. conclus. 1. affirmant venialem culpam sufficere; quia hæc sufficit ad excommunicationem minorem, quæ videtur grauior pœna, quam suspensio, cum priuet maioribus bonis scilicet sacramentorum vijs & receptione. Ceterum si de suspensione loquamur, vt communiter fertur, neque ad iudice ob leuem culpam iniungitur, neque in iure imposta est: vt bene docet Sorus in 4. d. 2. quæst. 3. art. 1. col. 1.

Sed an Episcopi electi, & confirmati, sed non consecrati comprehendantur; difficultate non caret: eo quod his Episcopis non competat Episcopale munus exercere, quæ fuit ratio eximendi à sententia generali suspensionis, & interdicitio Episcopos. Adde neminem dici proprie Episcopum quousque consecratus sit, sicuti nec sacerdos, quousque presbyteratus ordine sit insignitus, tamen ad presbyteratum fuerit approbatus. Sed verius est quod docet Suar. disp. 28. sect. 2. num. 7. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. part. 3. cap. 2. Sayrus lib. 4. cap. 12. num. 1. & seqq. Galpar Hurtado tract. de suspensione, difficult. 9. num. 23. Henric. lib. 13. cap. 34. num. 2. Episcopum electum, & confirmatum, tamen consecratus non sit predicto exemptionis privilegio gaudere, siquidem alia privilegia concessa Episcopis ad confirmatum, & non consecratum extenduntur; vti est privilegium de eligendo confessorum, cap. vlt. de penitent. & remissionib. & privilegium altaris viatici, cap. fin. de Priuilegiis in 6. Præterquam quod privilegia concessa à Principe, & maxime inserta in iure communi, late sunt interpretanda. Neque ratio dubitandi videtur, quia illa ratio exercendi officium Episcopale solum fuit motiua, & impulsua ad privilegij concessionem, non tamen fuit a taxata, & finalis concessionis. Hæc enim causa præcipua est dignitas Episcopalis qua gaudet Episcopos nouam consecratus. Argum. cap. si compromissarius, de Electione in 6. vbi in sententia generali suspensionis à beneficio tantum non comprehenditur Episcopus, esto per illam suspensionem non priuatur ab executione Episcopalis officij. Quinimo hoc privilegium extendunt Sayrus, Henric. Layman. Hurtado locus allegatis ad Cardinales ob eorum excellentem dignitatem, ob quam privilegia Episcopis concessa, censentur & ipsis concedi.

6. Secundo est dubium, an sub suspensione generaliter lata aduersus omnes clericos, religiosi comprehendantur? Et quidem si prima tonsura initiati non sunt, non comprehenduntur, quia non sunt clerici, esto aliquo modo personæ Ecclesiasticæ occupentur, iuxta se, ideoque in Clem. de vita, & honestate clericor. distinguuntur clerici à religiosis. Et si religiosi prima tonsura initiati fuerint, etsi aliquibus placeat sub constitutione generaliter lata aduersus clericos non comprehendendi, probabilius oppositum existimo cum Suar. 1. §. de censur. disp. 28. sect. 2. num. 9. quia nomen clericum indifferens est ad seculares, & religiosos, vt constat ex dicta Clement. ibi: seculares clericis, & religiosi. Ergo suspensio lata aduersus omnes clericos comprehendit religiosos clericos, quia nulla adest ratio, ob quam eximantur.

7. Tertio est dubium, qua ratione suspensio in communitatem feratur; posse communitatem suspendi quatenus communitas est ab officio conferendi beneficia constat ex cap. unico, Ne sede vacante in 6. & ex cap. Romana, cap. si sententia, de sententia excommunicat. in 6. Quod caput esto loquatur de interdicitio, ad suspensionem extendi debet, quia eadem est ratio, vti traditur in Trident. sess. 24. cap. 16. de reformis, vbi capitulum Sede vacante non constituitur æconomum, & vicarium tempore, & modo ibi præscripto, priuatur facultate constituendi illos ministros, quod est ab illo munere pro illa vice suspendi. Secundo suspendi capitulum potest ab officio, & exercitio ordinis, ne scilicet Sede vacante confessorum creet, Episcopos vocet ad ordines conferendos, quæ sunt munia capitulo competentia. Tertio potest suspendi tam capitulum Ecclesiarum, quam monasteriorum à beneficio; vt colligitur ex cap. qui quam de electione in 6. & ex Extravag. 1. de electione, quæ suspensio priuatur capitulum fructibus beneficij, & impedit ne suos faciat. Si vero sit suspensio ab officio, priuatur vsu iurisdictionis, & impedit postea denunciatio, ne sint validi actus à suspensio exorati. Quarto suspendi capitulum potest, non quatenus communitas est, sed quoad singulares personas, quæ culpabiles inueniantur, vt habetur expressè in cap. quia sap. de electione in 6. vbi singulares personæ bona Prælati defuncti, vel ipsius Sedis occupantes, & inter se diuidentes suspensioni ab officio, & beneficiis quibuscumque subiciuntur, quousque restituerint quidquid de bonis perceperint supra dictis.

8. Ad hæc reducitur, an semel suspensus possit iterum suspendi? Et certum est posse non solum quando suspensiones sunt diuersæ, sed etiam quando sunt eiusdem rationis, si multiplicentur causæ, & tituli, vt de excommunicatione diximus.

9. Defunctus vero capax non est huius censuræ, sicut neque excommunicationis. Verum qua ratione priuari potest Ecclesiastica sepultura ob excommunicationem præcedentem, sic priuari potest fructibus beneficij, quibus post mortem frui deberet, propter suspensionem in vita contractam; quod nihil aliud est quam effectum suspensionis, vel excommunicationis post mortem extendi.

colum. 2. Suar. disp. 28. sect. 4. num. 6. Gab. Vazq. 1. 2. disp. 158. num. 49. Coninch. disp. 15. dub. 3. conclus. 2. num. 24. Galpar. Hurtado tract. de censur. difficult. 7. num. 19. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. p. 3. cap. 3. Sanch. lib. 9. disp. 32. num. 9. quia suspensio ex se graue malum est; ideoque grauem culpam supponere debet. Neque obest excommunicationem minorem bonis excellentioribus priuare; quia illa priuatio facile tolli potest, cum quilibet sacerdos possit illius absolutionem impendere, quod in suspensione non procedit. Præterquam quod sæpe inducit damnum irreparabile, & nonnullam infamiam secum affert. Notanter dixi, *communiter ferri*; nam aliquam suspensionem ad modicum tempus probabile est à iudice infligi posse ob culpam leuem; vt notant Sanch. Coninch. Hurtado; Layman. loc. allegatis.

PUNCTVM IV.

Quæ forma seruanda sit in suspensione ferenda?

- 1 Nulla est prescripta forma pro suspensione ferenda.
- 2 Præcedere debet monitio.
- 3 Debet ferri in scriptis, & exprimi causa ob quam imponitur.

1 Pro suspensione nulla est prescripta forma verborum, sed ea verba requiruntur, quæ sufficienter declarent hunc effectum, vt notatur Nauarr. c. 27. n. 161.

2 Semper tamen præcedere debet monitio, si suspensio ad contempcionem delinquentis, & ad illius contumaciam reprimendam feratur, vt aliis relatis tradit Nauarr. cap. 27. num. 159. Gregor. de Valencia. 2. 4. disp. 7. q. 18. pun. 1. pronunciat 7. quia Ecclesiæ constare nequit de contumacia, & inobedientia alicuius, nisi prius illum moneat. Ideoque satis probabile est censuram suspensionis ferentem abque monitione suspensum esse per mensem ab ingressu Ecclesiæ, & censuram esse nullam, vt docuit Henric. lib. 13. cap. 19. num. 4. Suar. disputat. 28. sect. 5. num. 2. Auila 3. part. d. put. 3. dub. 1. conclus. 3. & probatur ex c. sacro, de sententia excommunicat. vbi excommunicanti abque monitione per mensem ingressus Ecclesiæ interdicitur. Sed excommunicatio, suspensio, & interdictum paria sunt. Argum. c. cum medicinalis de sententia excommunicat. in 6. Ergo pœnæ latae ob impositionem excommunicationis abque monitione ad suspensionem, & interdictum extendi debent. Verum quando suspensio feratur in puram pœnam delicti commissi, monitione non indiget, vt bene aduertunt Nauarr. Suar. Auila locis relatis, & manifeste constat ex cap. tam litteras de testibus, vbi suspendit Pontifex quemdam presbyterum ad cuius suspensionem ferendam nullam præmittit monitionem. Et in cap. Romana de sententia excommunicat. in 6. post factam mentionem excommunicationis, suspensionis, & interdicti subditur de sola excommunicatione nunquam ferri sine monitione. Ergo tacite indicatur suspensionem, & interdictum aliquando sine monitione ferri posse.

3 Vt autem debito modo suspensio feratur, debet ferri in scriptis, & exprimi ibi causa ob quam imponitur; insuperque instrumentum debet dari suspensio, si illud exposuisset Argum. Textus in cap. 1. de sententia excommunicat. in 6. Et tradit Nauarr. d. c. 27. num. 159. Auila 3. p. de censuris, disp. 3. dub. 1. conclus. 3. Suar. disp. 28. sect. 5. num. 3. Quod si iudex huius constitutionis temerarius extiterit violator per mensem vnum ab ingressu Ecclesiæ, & diuinis officiis suspenditur. Superior vero ad quem recurrit sententiam siue difficultate relaxare debet, & latorem ad expensas, & omne interesse condemnare, & alias animaduersione condigna punire, vt pœna docente discant indices quàm graue malum sit sententiam excommunicationis, suspensionis, & interdicti sine debita maturitate fulminare. Vti habetur in dicto cap. 1. de sententia excommunicat. in 6. Ex quo fit transgressorum huius constitutionis graue peccatum commissurum. Sicuti aduertit Angel. verbo suspensio numero 16. Syluest. eodem num. 6. casu 25. Henric. cap. 39. num. 4. Auila supra. conclus. 3.

PUNCTVM V.

De effectibus suspensionis.

1 CVM suspensio alia sit ab officio, alia à beneficio, alia ab vtroque, & qualibet ex his diuersos effectus habet, opera pretium est de qualibet sigillatim sermonem instituire.

§. 1.

Quos effectus habeat suspensio ab officio?

- 1 Suspensio ab officio absolute lata, suspendit ab omni officio tam ordinis, quàm iurisdictionis spiritualis.
- 2 Suspensio ab officio nequit licite eligi ad beneficium Ecclesiasticum.
- 3 Eius collatio irrita est, etsi contrarium plures doceant.
- 4 Affirmant aliqui suspensum ab officio, esse à beneficiis suspensum.
- 5 Contrarium verius est.
- 6 Plures negant debere fructus beneficij suspensio ab officio sacramenta ordinis ministrari, aliaque diuina officia exerceri.
- 7 Verius videtur oppositum.
- 8 Satisfit contrariis fundamentis.
- 9 Suspensio ab officio vocem habere potest in capitulo, etsi alii qui contrarium censent.
- 10 Suspensio ab officio determinato lata, extra illam materiam extenditur.
- 11 Suspensio ab ordine absolute priuatus est cuiuscunque ordinis vsu.
- 12 Suspensio ab ordine non est suspensio à iurisdictione.
- 13 Suspensio à determinato ordine, priuatus indirecte est ab vsu alterius ordinis prædicto annexi.
- 14 Communis sententia firmat suspensionem ab ordine inferiori à maiore suspensionem esse.
- 15 Contrarium verius censet.
- 16 Episcopus suspensus à collatione inferioris ordinis, à superioris censetur suspensus; iuxta plurium sententiam.
- 17 Probabilius est oppositum.
- 18 Satisfit fundamentis contrariis.
- 19 Ex suspensione iurisdictionis non priuatur suspensus vsu ordinum.
- 20 Suspensio iurisdictionis determinata non extenditur ultra designatam materiam.

1 SI suspensio ab officio absolute lata sit nulla restrictione apposta, suspendit ab omni officio tam ordinis, quàm iurisdictionis spiritualis; quia hæc omnia sub nomine officij veniunt; vt ex communi notatur Suar. disp. 26. sect. 1. num. 4. Auila 3. p. de censur. disp. 2. dub. 1. conclus. 5. Tolet. lib. 1. cap. 43. num. 6. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. part. 3. cap. 1. n. 3. Coninch. disp. 15. dub. 2. num. 5. Quocirca sic suspensus non poterit administrare sacramenta, neque celebrare, neque indulgentias concedere, neque eligere, quia hæc omnia pertinent ad officium clericale, bene tamen poterit recipere sacramenta, ingredi Ecclesiam, assistere officijs diuinis, canere in choro more laicorum, ac denique vti qualibet iurisdictione temporalis si illa habeat, tamen in sententia exprimat, quod suspensus sit ab officiis diuinis, & iurisdictione, quia intelligi debet de iurisdictione Ecclesiastica, de officiis diuinis prout à clericis quatenus tales sunt exercentur, vt docet Abbas cap. vit. de clerico excommunicat. ministr. Nauarr. lib. 5. consilior. tit. de sententia excommunicat. consil. 64. Suar. disp. 26. sect. 5. num. 9. Auila 3. p. disp. 2. dub. 1. conclus. 6. Coninch. disp. 15. dub. 2. conclus. 1. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. part. 3. cap. 1. num. 2. & colligitur ex cap. 1. de sententia, & re iudicata, vbi dicitur suspensum à diuinis prohiberi exercere officium sicut prius & incurtere irregularitatem suspensionem violando. At certum est non incurtere irregularitatem, nisi solemniter exerceat aliquem actum ordini deputatum, ergo ab illius exercitio tantum priuatur.

2 Difficultas est, an suspensus absolute ab officio possit ad beneficium eligi? Affirmat non solum valide, sed licite eligi posse Gaspar Hurtado tract. de suspensione, difficult. 4. num. 8. ductus ex textu cap. vel non est compos, de temporib. ordination. vbi mandatur de beneficio Ecclesiastico prouideri ordinato ante legitimam ætatem. Sed merito reliqui omnes Doctores censent illicitè prædicto suspensio etiã tolerato beneficium Ecclesiasticum conferri. Vt videre est in Henric. lib. 13. c. 32. num. 1. Auila 3. p. disp. 2. dub. 1. conclus. 5. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. p. 3. cap. 1. num. 3. Coninch. disp. 15. dub. 2. conclus. 3. quia beneficium datur propter officium, cap. fin. de Rescriptis in 6. ergo impedito officium exercere merito denegatur beneficium, argum. cap. vit. de clerico excommunicat. ministr. Neque obest textus in cap. non est compos, quia illa non est propria suspensio, sed prohibitio, & præceptum, ne ante legitimam ætatem ordinem receptum exerceat, & casu quo suspensio esset, non est suspensio absoluta, sed pro determinato tempore, ideoque non impedit beneficij collationem.

cuius officium illo tempore suspensionis non est necessarium exercendum.

3 Sed an collatio beneficii facta suspensio irrita sit, vel veniat irritanda, dissentiant Doctores. Nam Abbas cap. vel non est compos. num. 4. de temporib. ordinat. Suar. disp. 2. 6. sect. 3. num. 8. Couiuch. disp. 1. 5. dub. 2. conclus. 3. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 3. c. 1. num. 4. Gaspar Hurtado de suspensione, diffi. 4. num. 8. negant esse irritam, sed venire in tandem quia nullus est textus ex quo irritatio ipso iure colligi possit. Sed contrarium verus existimo cum Glossa cap. cum bona memoria, verbo suspensio, de atate, & qualitate. Et in c. cum dilectus, verbo cassandis, de consuetud. & cap. per inquisitionem de electione. Nauarr. Flamin. Lessio. Bertrachino, & aliis pluribus, quos referri, & sequitur Nicol. Garcia de beneficiis. p. cap. 14. num. 1. & segg. vbi variis decisionibus Rotæ hanc sententiam comprobabat Bonac. r. 1. disp. 3. de suspens. punct. 2. num. 13. Moucor ex textu in c. cum bona memoria de atate, & qualitate. vbi respondet Pontifex de his qui durante suspensione beneficia consecrati sunt, non licere ea retinere, præcipue illos prædictis beneficiis spoliari. Signum ergo est collationem irream fuisse, aliâ licet illa beneficia retinere, quodque indicat verbum spoliare, quod solum conuenit ei qui rem usurpatam habet. Idem colligitur ex dicto cap. cum dilectus. Et cap. per inquisitionem.

4 Grauior dubitatio est an suspensus ab officio sit etiam à beneficio suspensus; Nam Glossa in c. maiores, verbo ab officio de clerico excommunicat. min. strauit. Paludan. in 4. dist. 18. quest. 7. art. 3. conclus. 3. Bernard. Diaz. pract. crimin. cap. 73. num. 2. Nauarr. lib. 1. consil. in 1. edit. tit. de temporib. ordinat. consil. 4. Gregor. de Valen. 1. 4. disp. 7. quest. 18. p. 1. pronuncia- to 2. censet suspensum ab officio absolute eo ipso esse à beneficio suspensum, eo quod beneficium est officio accessorium. Cap. fin. de Rescriptis in 6. Ergo prohibito principali accessorium censeri debet prohibitum. Argum. regulæ Accessorium de R. g. in 6. & leg. ratio, ff. de sponsalio. Alij distinguunt de suspensione ab officio lata ob graue delictum, & hanc affirmant à beneficio suspendere, secus ob delictum, quod non irrogat infamiam. Alij id admittunt in suspensione lata à iure, secus in ea quæ ab homine fertur. Alij contra, quas opiniones, & Doctores refert Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 5. à num. 13.

5 Sed communis sententia, scilicet suspensum ab officio non esse à beneficio suspensum verior est, prout eam docuit Vgolin. tab. 4. de censur. cap. 6. §. 6. Henric. lib. 1. 3. cap. 32. num. 3. Sayrus dicto cap. 5. num. 16. Sanch. l. b. 3. de matr. disp. 5. 1. numero 11. Auila 3. p. de censur. disp. 2. dub. 1. concl. 6. Couiuch. disp. 1. 5. dub. 2. conclus. 3. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 3. cap. 1. num. 2. Gaspar Hurtado de suspens. diffi. 4. numero 9. Suar. disp. 26. sect. 3. num. 4. Bonac. 1. 1. disp. 3. de suspens. punct. 2. num. 10. Ratio est manifesta, quia aliquando fertur suspensio ab officio, aliquando à beneficio, aliquando ab utroque simul: vti colligitur ex cap. inter de purg. canon. & cap. tam litteris de retrib. & attestat. & cap. quando de officio ordinat. & cap. quisquis de electione. & cap. quisquis eodem tit. in 6. & cap. 2. de fideiussoribus, & aliis, vbi tanquam res distinctæ enumerantur suspensiones ab officio. Ergo signum est suspensionem ab officio non comprehendere suspensionem à beneficio, aliâ superflue hæc ut dist. nete exprimerentur. Quapropter si suspensus ab officio satisfaciat obligationibus beneficii quantum est in se, per se, vel per substitutum, fructus beneficii percipere poterit.

6 Quod si suspensus ab officio sacramenta minister, & officia diuina solemniter in choro exerceat, quibus per suspensionem priuatus est affirmat Rebuff. practi beneficiar. tit. de ssumonia in resignat. num. 15. Couarruu. 4. decret. 2. p. cap. 6. §. 8. n. 7. in fine. Viuald. candelab. Sacr. 2. p. in materia de suspens. n. 171. in fine, nequaquam lucrari fructus, & distributiones illis officis inique exercitiis correspondentes, quia fructus illi, & distributiones conceduntur ob ministerium ab Ecclesia acceptum. At ministerium illud Ecclesia non accipit, imo potius deseratur. Non igitur ob illius exercitium præmium fructuum concedere debet. Et confirmo: à prædicto officio suspensus est remotus, ergo etiam remotus est à fructibus beneficii, qui ratione illius conceduntur. Et fauet cap. eos qui 81. dist. vbi Pontifex inquit eos qui officium diuinum derelinquunt, sicut se ab officio alienos faciunt, ita à beneficio Ecclesiarum priuatos esse iudicamus. Idem traditur cap. si quis sacerdotum, eadem dist. Et cap. prater hoc 32. dist. Postquam clericus concubinaris declaratur ab officio suspensus; inquit Pontifex: Neque partem ab Ecclesia suscipiat. Ergo suspensus ab officio priuatus est saltem illis beneficii fructibus, qui officio cuius exercitium sibi interdictum est, correspondent.

7 Sed verior est sententia affirmans fructus prædicto officio inique exercitiis correspondentes lucrari, & retineri à suspenso posse. Vti docuit Steph. Dauiila 3. v. de censur. disp. 2. dub. 1. conclus. 6. & loquens de excommunicat. 2. p. cap. 6. disp. 6. dub. 1. in fine. Petr. Nauarr. lib. 2. de rebus. cap. 2. in nota

edit. par. 2. diffi. 5. n. 244. Henric. lib. 13. c. 3. n. 3. & c. 14. n. 3. & c. 32. num. 3. Sanch. lib. 3. de matr. disp. 5. 1. num. 1. Ratio est, quia penæ extendendæ non sunt abique manifesto textu: at nullibi habetur suspensum exercentem officium à quo suspensus est, fructibus tali officio correspondentibus priuati ipso iure. Ergo, &c. Et confirmo hanc sententiam potius in illius utilitatem laborem aliquem impendas, & detines meto- dem illius laboris detinere; teste communi sententia. Ergo etiam poterit retinere fructus officio correspondentes, quod in utilitatem beneficii impensum est. Secundo confirmo ex cap. pastoralis, §. verina de appellatomb. vbi excommunicatus relegato ad tempus comparatur, ac relegato ad tempus non subtrahuntur bona, nisi hoc in sententia exprimat, leg. de postulorum. Cuius de Poenis: Ergo neque suspensio ab officio de- betur subtrahi ante sententiam.

Neque argumenta in contrarium videntur. Ad primum dic- tiones, & fructus dari propter ministerium vti Eccle- siæ, & ab ea acceptum tanquam validum, quod à suspensio fieri potest esse non licitum. Ad confirmationem concedo ac- cessorium sequi naturam principalis; at nego fructus accesso- rios esse ministerio tantum licite exercito, cum verè acce- dunt ministerio valide præstito. Cum autem suspensio non irritet ministerium, neque fructuum acquisitionem annullabit. Textus in cap. eos qui, nihil probat, quia loquitur de eo qui nullo modo officium exercet, sed ab officio interire remouetur. In cap. prater hoc, suspensus ab officio etiam à beneficio sus- penditur, vti clericus concubinaris à tali delicto committendo areatur.

Rursus dabitur potes, an suspensus absolute ab officio vocem habeas in capitulo. Negat Glossa in cap. cum dilectus verbo à suspensio. Et vbi Pauormit. num. 20. de consuetud. Felin. in cap. Apostolica de exceptionibus. Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 5. num. 12. eo quod vocem habere in capitulo vltis & exercitium est Ecclesiæ officii. Tum quia solus clericus subdiaconatu insignitus competit ex Clement. v. yde atate, & qualitate. Sed contrarium probabilius existimo, quia ferre suffragium in capitulo per se non est exercitium ordinis, cum laicis concessis competat iuxta Glossam in cap. eo, verbo ele- ctionibus, lib. 6. Itemque monialibus ex Glossa in Clement. v. yde atate, & qualitate. verbo mancipati, neque etiam est vltis alicuius iurisdictionis Ecclesiæ, cum feminæ, & laici hanc vocem habent, & iurisdictionis Ecclesiæ incapaces existant. Ergo ex suspensione ab officio nequaquam priuati vocis in capitulo inferri potest, quod Sayrus dicit c. quum 1. concedit, quando hæc vox ratione beneficii suspensio com- petit.

Quod si suspensio ab officio non absolute feratur, sed de- terminata ad aliquam materiam extra illam non extenditur, quia penæ extendendæ non sunt vltra verborum proprietatem; vti ex communi sententia tradit Nauarr. cap. 27. numero 160. Suar. disp. 26. sect. 5. Sayrus lib. 4. cap. 5. num. 17. Henric. lib. 13. c. 32. num. 1. Vgolin. tab. 4. c. 6. §. 4. Couiuch. disp. 1. 5. dub. 2. num. 8. Vnde suspensio ab ordine si absoluta sit extra officium ordinis non extenditur, & suspensio à iurisdictione extra iurisdictionem Ecclesiasticam non procedit.

Ex hac regula quæ verissima est, colliges primo suspen- sum ab ordine absolute priuatum esse cuiuscunque ordinis vltis, quia in his materiis indefinita vniuersali æqui pollet, & nulla est ratio ob quam dispositio hunc potius ordinem quam alium comprehendat. Secus esset si suspensio fuisset à fac- tis ordinibus, non obinde impediret minores exerceres, quia spectato communi modo loquendi, & maxime in materia odiosa sub ordinibus sacris minores non compre- henduntur, vti colligitur ex Trident. sess. 23. cap. 11. de refor- mar. & tradit Syluest. verbo suspensio, quest. 5. Henric. lib. 13. c. 32. num. 2. Suar. disp. 26. sect. 4. num. 2. & 3. Sayrus lib. 4. c. 5. numero 17.

Secundo colliges suspensum ab ordine non esse suspen- sum à iurisdictione, quia sunt res omnino distinctæ, & inter se non necessarid connectæ, vti bene tradit D. Thom. 3. p. in addit. q. 22. art. 3. Nauarr. cap. 27. num. 160. Vgolin. tab. 4. cap. 6. §. 5. Sayrus lib. 4. cap. 4. num. 6. Suar. disp. 26. sect. 4. n. 5. Auila 3. p. de censur. disp. 2. dub. 2. conclus. 8. Filliuc tract. 7. c. 2. qu. 4. num. 2. Bonac. tom. 1. disp. 3. de suspens. punct. 2. num. 4. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 3. punct. 1. numero 9. Vnde suspensus ab ordine concedere potest facultatem eligendi confessarium, tamen ipse confessarius esse non possit, quia ad confessarium minus ordinis vltis requiritur, secus ad facultatem concedendam. Item poterit eligere, quia hæc potestas non ordinem, sed iurisdictionem spectat, ve notat Glossa in cap. Presbyterum, verbo habere, 2. 8. dist. per textum ibi, vbi expressè dicitur suspensum ab officio (scilicet ordinis) non esse suspensum à iure eligendi: Suar. m. 7. Auila conclus. 8. Sayrus c. 3. n. 20. & c. 4. num. 6.

Si verò suspensio sit ab ordine aliquo speciali, ab eo tan- tum priuati directè, indirectè tamen ab eo cuius vltis prædic- to ordini annexus sit. Exemplis rem declaro. Suspensus es à

Sacerdotali officio, eo ipso suspensus es ab ordine Diaconatus, & Subdiaconatus in Missa exercendo. Suspenfus es à Pontificalibus, munia Pontificalia exercere non potes, vti sunt ordines conferre, conficere chrisma, formare altaria, seu Ecclesias consecrare, virgines benedicere. Si autem ad aliam Ecclesiam conferre, conficere chrisma, formare altaria, seu Ecclesias consecrare, virgines benedicere. Si autem ad aliam Ecclesiam conferre, conficere chrisma, formare altaria, seu Ecclesias consecrare, virgines benedicere. Si autem ad aliam Ecclesiam conferre, conficere chrisma, formare altaria, seu Ecclesias consecrare, virgines benedicere.

14 Grauis difficultas est, an suspensus ab ordine inferiori sit etiam à maiori suspensus, tamen maioris vni praeferri possit absque minoris exercitio? Affirmat communis sententia, vti videtur est apud Suar. disp. 26. sect. 4. num. 6. Nauarr. c. 27. n. 163. Henric. lib. 13. c. 32. num. 2. Sayr. lib. 4. cap. 3. regula prima, tamen aliquas limitationes adhibet praedictam regulam destruentes. Mouentur, quia ei cui res minoris momenti prohibita sunt, de cetero maiora concedi, iuxta reg. in c. cui licet. de Regal. iuris in 6. & capite cum illorum, de sentent. excommunicat.

15 Contrarium tamen sustinendum censet. Scilicet ex suspensione ordinis inferioris te non esse prohibentem superiore ordinem praedicto inferiori minime annexum exercere, vti si suspensus es à diaconatu, poteris absolue, Extremam vniuersionem ministrare; & suspensus à sacerdotali officio poteris episcopale munus exercere, in his quae sacerdotalis ordinis vnum non praerequirunt; quia in praesenti interpretatio facienda est, neque vilius est inconueniens quod minori honore priuatus maiorem retineat; hoc enim solum probat delictum ob cuius causam suspensio lata fuit non ita graue fuisse, vt vtiliusque honoris maioris, & minoris priuationem mereretur. Atque ita docent Suar. disp. 26. sect. 4. num. 11. Coninch. disp. 15. dub. 2. num. 10. Filluc. tract. 17. cap. 2. q. 1. n. 2. & 29. Paul. Laym. lib. 1. sum. tract. 5. par. 3. c. 1. n. 6. Gaspar Hurtado de suspens. diff. 4. num. 9.

16 Hinc deciditur, an suspensus Episcopus à collatione inferioris ordinis censetur à superiori suspensus? Affirmant qui censent suspensum ab ordine inferiori esse à superiori vti suspensum, vti est Glossa in c. eos qui de temporib. ordinat. in 6. verbo ordinum. Abbas in cap. vel non est compos. de temporib. ordinat. num. 4. Hostiens. in cap. 1. cum dilectus, eodem tit. Syluest. verbo suspensio, num. 5. Henric. lib. 13. c. 32. num. 2. Auila 3. q. disp. 2. dub. 2. concl. 11. Vgolin. tab. 4. cap. 6. §. 6. Tolet. lib. 1. cap. 3. Reginald. lib. 3. n. 15. Bonac. tom. 1. disp. 3. de suspens. p. 2. num. 7. & alij relati à Sayro lib. 4. c. 3. num. 5. Mouentur ex leg. relocatorum §. fin. ff. de interd. vbi affirmatur, cui honor inferior interdicitus est, maiores quoque interdicos censeri debere. Deinde indignus minore honore eo ipso maiore indignus est, leg. qui indignus ff. de Senatorib. Ergo idem erit in praesenti, argum. cap. cum illorum, de sententia excommunicat. ibi cum maiora intelligantur illi prohibita cui vetita sunt minora.

17 Nilominus dicendum est suspensum à collatione inferioris ordinis, non esse suspensum à collatione superioris, aut e contra, quando vnum sine altero exerceri potest: vti docuit Suar. disp. 26. sect. 4. num. 11. & seqq. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 3. c. 1. num. 6. Filluc. tract. 17. c. 2. num. 2. & 29. Coninch. disp. 15. dub. 2. num. 10. Gaspar Hurtado de suspens. difficult. 4. num. 10. Et decidi videtur in cap. vlt. de temporib. ordinat. lib. 6. vbi Episcopus suspensus à collatione primae tonitruae non censetur ex communi sententia suspensus à collatione reliquorum ordinum. Deinde in cap. litteras de temporib. ordinat. suspensus Episcopus à collatione diaconij, & presbyterij. Si autem facta suspensione pro ordine inferiori ad superiorem censetur extensa, vt quid Pontifex exprimeret suspensionem presbyterij posita suspensione diaconij. Item in cap. ex litteris de excessib. Praelator. ad finem, suspensus Episcopus propter homicidium qui auctoritatem praebuit ab altaris ministerio, & consequenter à Pontificali officio, quia nequit hoc officium absque altaris ministerio exercere, at conferre ordinem superiorem inferiori non collato optime potest, quia vnus collato ab alterius collatione non pendet. Ergo &c.

18 Argumentum oppositae sententiae facile dissoluitur: concedo namque indignum minore, & maiore indignum esse quando ex se, & absolute indignus est: scilicet quando sit indignus in penam delicti commissi. Veldie indignum minor honore, seu cui minor honor interdicitus est expedire maiorem interdicionem non tamen de facto interdicitum esse. Adde neque hoc semper esse verum; forte enim delictum contra maiorem honorem commissum est, ideoque à solo illo expedire remoueri, alias suspensus ab officio confirmandi, censetur suspensus ab officio consecrandi, & suspensus ab

officio praedicandi suspensus esse deberet ab officio celebrandi, absoluedi, vt pote digniori, quod non est dicendum.

Illud verò existimo certum suspensum ab exercitio, seu collatione inferioris ordinis, non fore irregularem; ex eo quod superiorem ordinem exercet, vel conferat; quia non praestat aliquid quod sibi per censuram sit directè interdicitum, sed solum consecutiuè, & ex quadam decencia, vt rectè aduertit Sayrus lib. 4. thesaur. cap. 3. n. 1. Coninch. disp. 15. dub. 2. num. 10.

Tertio colliges ex suspensione iurisdictionis non esse priuatum vti ordinum, quia vnus ordinis, & iurisdictionis distinguuntur. Quapropter, et si nequeas censuras proferre, vel ab illis absolue, aut à peccatis confirmare ecclesios, beneficiorum collationem facere, & alia similia quae iurisdictionem spectant; at optime poteris canere in choro, diuinis assistere, celebrare, quia haec ordinum exercitio competunt: vt colligitur ex capite transmissum. Et ibi Glossa, verbo de talibus de elect. & capite aqua, & ibi Glossa, verbo de iurisdictione de consecrat. Eccles. vel altaris. Et tradit Nauarr. cap. 27. num. 160. Vgolin. tab. 4. cap. 6. §. 5. & §. 6. Henric. lib. 13. cap. 32. num. 4. Sayr. lib. 4. thesaur. cap. 4. num. 20. Auila 3. p. disp. 2. dub. 2. concl. 12. Quod addè verum est, vt esto suspensus sit ab administratione Ecclesiae tam in temporalibus, quam spiritualibus, non obinde prohiberis ab vtu ordinis, qui absque iurisdictione in alios exerceri potest. Nam ex suspensione ab administratione Ecclesiae in temporalibus solum prohibitus es de iuribus, & possessionibus Ecclesiae, seu beneficij in iudicio, vel extra disponere. Ex suspensione ab administratione in spiritualibus, prohibitus tantum es ea spiritualia exercere, ad quorum exercitium iurisdictionis requisita est, qualis est beneficiorum collatio, & electio, sacramentorum ministratio, & iudicis facta, vt latius tradit Sayr. lib. 4. thesaur. cap. 7. num. 5.

Quarto colliges suspensionem iurisdictionis non absolute, sed alicuius actus determinati illius tantum vti prohibere, quia poenae vltra proprietatem verborum legis poenalis non debent extendi. Sicut ex communi docuerunt Panormit. in cap. Apostolica, n. 6. de exceptionib. Innocent. cap. cum dilectus num. 4. de consuetud. Vgolin. de censur. tab. 4. cap. 6. §. 4. Sayrus lib. 4. cap. 4. num. 21. & cap. 5. num. 27. Quocirca suspensus à collatione beneficiorum, vt in cap. graui, de Præbendis, & suspensus à confirmatione Episcoporum, cap. 2. de translat. Episcoporum. & cap. prouida, de electione lib. 6. reliquos omnes actus iurisdictionis exercere potest. Argum. leg. cum prator, ff. de iud. quia exclusio, & prohibitio vnus est tacita aliorum concessio.

§. II.

Suspensio à beneficio quos effectus habeat?

- 1 Suspensio à beneficio non priuat beneficio, sed illius fructibus.
- 2 Suspensio à beneficio absolute, est suspensio ab omnibus beneficiis quae actu possides.
- 3 Communis sententia docet hac suspensione à beneficio te inhabilem reddi beneficio suscipiendo. Sed contrarium verius est.
- 4 Examinatur, an sub suspensione à beneficio distributiones quotidiana comprehendantur, & sub distinctione respondentur.
- 5 Sub nomine fructus beneficii non comprehenditur collatio, & electio ad beneficium.
- 6 Quauis suspensus à beneficio recipere possit illius fructus qui ad sui, & suorum congruam sustentationem fuerint necessarij.

Suspensio à beneficio non priuat beneficio, sed illius fructibus, vt colligitur ex cap. cupientes §. caeterum de electione. vti tradit Panormit. in cap. cum dilectus numero 20. de consuetud. Vgolin. tab. 4. de censur. cap. 8. §. 1. Henric. lib. 13. cap. 32. num. 4. Sayrus lib. 4. thesaur. cap. 6. num. 2. Neque obinde deobligatur suspensus beneficii oneribus satisfacere, quia suspensio punit, non releuat, vt notat Glossa in cap. cum vniversalis, verbo admissis de electione, & ibi Panormit. numero 10. Henric. lib. 13. cap. 32. num. 4. Vgolin. tab. 4. de censur. cap. 8. §. 8. Sayrus lib. 4. thesaur. cap. 5. num. 9. & cap. 6. numero 8. Suar. disp. 27. sect. 1. num. 3. & seqq. Coninch. disp. 15. dub. 2. conclus. 6. num. 12. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 3. cap. 1. num. 4. Bonac. de censur. disp. 3. p. 2. num. 13. Gaspar Hurtado de suspens. difficult. 4. num. 9. Quod si dicas acerbiorum poenam esse suspensionem à beneficio tantum, quam suspensionem ab officio, & beneficio; siquidem per suspensionem à beneficio priuatur quis beneficii fructibus manente onere, & obligatione, officium exercendi; at per suspensionem ab officio

cio & beneficio à prædicto onere eximitur? Respondeo cum Suar. *dicta* *sect. 1. n. 5.* obligationem ad præstandum officium est onus sit, utilitatem, & honorem secum afferre. Potestas namque expedita ad officium præstantum utilis, & honorifica est, quo honore, & utilitate prius suspensio ab officio, idèque grauior pena censenda est suspensio ab officio, & beneficio, quam à solo beneficio. Adde per suspensionem ab officio, & beneficio se non esse liberum ab omni onere, siquidem in particulari officium canonicum recitare debes, & si est beneficium curatum à quo est suspensus, teneris saltem per alium officio satisfacere, dum Episcopus non prouiderit, eo quod suspensionem non agnouerit.

2. Porro suspensio à beneficio absolute lata, est suspensio ab omnibus beneficiis quæ actu possides, nisi ex intentione ferentis, aliæ circumstantia contrarium colligatur, quia non est maior ratio cur ad unum potius beneficium, quam ad aliud dispositio se extendat. Argum. *Clem. 2. & ibi* Glossa, verbo *beneficium, de vita, & honest. clericor.* Et tradit aliis relatis *Vgolin. tab. 4. de censur. cap. 8. §. 5. Sayrus, lib. 4. thesauri, cap. 6. num. 24.* Ex intentione autem ferentis, aut ex aliqua circumstantia sæpe suspensio à beneficio absolute lata restrictionem accipit. Ex circumstantia, aut ex intentione ferentis restrictionem censetur accipere suspensionis sententia, si delictum ob quod fertur sit aduersus aliquam particularem Ecclesiam. Nam tunc credendum est comprehendere tantum beneficia illius Ecclesie, ex textu in *cap. si compromissarius, de Electione in 6.* ubi eligentes in aliquam suspendantur per triennium à beneficiis obtentis in illa Ecclesia, quam taliter eligendo noluerunt offendisse. Idem colligitur ex *cap. cupientes vers. ceterum de electione in 6. & cap. 2. vers. omnimodius de rebus Eccles. non alienand.* Et licet restrictio illa facta à Bonifac. VIII. videatur specialis, neque ad alios casus extendenda, probabilis est regulam ibi generalem constitui, ut in similibus causis suspensio restricta esse intelligatur. Tum quia Pontifex non solum illam legem Concilii Lateranensis, sed etiam aliam similem Concilii Lugdunensis quæ habetur in *cap. fin. §. de elect. in 6.* eodem modo interpretatus est. Tum etiam quia restrictio penæ favorabilis est, & ex alia parte à Pontifice traditur, & satis infirmatur pro regula generali. Ergo sic accipienda est. Atque ita docent ex communi Sayrus *lib. 4. thesauri, cap. 6. n. 25.* Suar. *disp. 27. sect. 1. num. 12. & num. 13.* inferit si Canonicus, Episcopus, vel Rector sub nomine canonici, Episcopi, vel rectoris suspendantur, suspendi tantum à beneficio, quod sub illo nomine significatur, quia prædicata sæpe ex subiectis limitationem accipiunt. Deinde ex intentione ferentis suspensionem censenda est limitari, vel solum comprehendat beneficia sita in diocesi, & territorio sententiam ferentis: nam esto Prælati possit sibi subditum suspendere ab omnibus beneficiis tam suæ diocesis quam alienæ, cum in ea sententia non excedat suam iurisdictionem, utpote priuatus subditum iure ipsi inhaerente. communique sententia defendat teste Suar. *disp. 27. sect. 1. num. 19.* Suspensionem absolute latam illa omnia comprehendere; at satis probabile est, sola beneficia in sua diocesi sita comprehendere velle, cum aliud non exprimit. Sicuti tradit Sayrus *lib. 4. thesauri, cap. 4. num. 28.* & probabiliter reputat Suar. *dicta disp. 27. sect. 1. num. 10. & seqq.* Quod dictum est de suspensione à iurisdictione comprehendere tantum iurisdictionis vsum, qui in ea diocesi exercendus est.

Quod si obicitur suspensus absolute ab officio ordinis vbiuicunque suspensus est. Sicuti norant Glossa in *cap. pastoralis, §. verum de appellationibus & ibi Abbas num. 20.* Decius num. 9. *Vgolin. tab. 4. cap. 6. §. 2. num. 1.* Sayrus *lib. 4. cap. 5. numero 7.* Layman, *libro 1. sum. tractatu 5. parte 3. capite 1. circa finem.* Ergo etiam suspensus absolute ab officio iurisdictionis, & à beneficio vbi que manere debet suspensus? Respondeo negando consequentiam, quia ordinis exercitium vbi que vnicum est: at iurisdictione pro diuersitate locorum variationem recipit, & beneficium situm in vna diocesi, illiusque fructus diuersi sunt à beneficio, & fructibus alterius diocesis, ac proinde mitum non est quod suspensio ab ordine ad alia loca extendatur. Secus suspensio à iurisdictione, & à beneficio: uti notauit aliis relatis Sayrus *lib. 4. thesauri, cap. 5. num. 9. & cap. 6. num. 19.*

3. Sed an suspensio à beneficio inhabilem reddat beneficii suscipiendi? Affirmat communis sententia teste Coninch. *disp. 15. dub. 2. num. 14.* quia beneficium est ius percipiendi fructus, quo per suspensionem priuatus es. Sed rectius Suar. *disp. 27. sect. 1. num. 26.* Layman, *lib. 1. sum. tract. 5. par. 3. cap. 1. num. 3.* & Coninch. *suprà.* censent validam esse collationem, nisi ope iudicis veniat irritanda, quia nullus est textus, ex quo irritatio ipso iure colligatur. Neque est vetum per suspensionem re priuati iure radicali percipiendi fructus; alias titulo beneficii possessi priuaretis, sed solum priuatis iure proximo; lib. 10. & expellit prædictos fructus percipiendi. Quinimo Suar. *dicta disp. 27. sect. 1. num. 27.* merito probabiliter reputat, si nullum beneficium habens crimen committas, cui annexa est suspensio à beneficiis, re non esse priuatum

novi beneficii acquisitionem, quia hæc pena censetur ferri aduersus beneficiarios qui ex suspensione à beneficiis possessis suspendantur, & ex consequenti priuantur aliis acquisitionibus.

Rursus cum suspensio à beneficio propriissime sit suspensio à beneficii fructibus, ita vt suspensio absoluta omnes fructus cuiuscunque beneficii comprehendat, deterni nata vero illius tantum cuius est suspensio. Examinandum est quæ nomine fructuum veniant intelligenda? Conueniunt Doctores decimas, primitias, oblationes, pensiones ædium locatarum, agrorum fructus, & reliqua emolumenta, quæ ratione beneficii percipiuntur sub fructibus comprehenduntur.

Sed an comprehendantur distributiones quotidianæ, quæ interuentibus diuinis officiis conceduntur? Non conueniunt Doctores. Nam Glossa in *Clement. 2. verbo suspensus. De vita, & honest. clericor.* Et ibi Zabarella num. 6. Ancharanum. 3. Felin. in *capite Apostolica, numero 23. de exceptionibus* quos refert, & sequitur *Vgolin. tab. 4. cap. 8. §. 2.* censent hæc distributiones comprehenduntur. Consentit Sayrus *lib. 4. thesauri, cap. 6. num. 11.* & Bonac. *de censur. disp. 3. pun. 2. num. 1.* & Fillucius *tract. 17. cap. 3. numero 44.* cum distributiones solis beneficiis conceduntur, quia eo ipso censentur intuitu beneficii concedi.

Sed in hac parte distinguendum cenfeo, si distributiones sint ex fructibus beneficii extractæ, eo quod fructus beneficii in distributiones quotidianas fuerint diuisi, verissima est superior sententia, quia illæ non tam suos distributiones, quam beneficii fructus, cum etiam ab infimis, & legitime absentibus obtineantur. At si distributiones illæ non ex fructibus beneficii fuerint extractæ, sed ex particulari fidelium fondatione, esto solis beneficiis applicentur, existimo sub suspensione à beneficio non comprehenduntur, quia non intuitu beneficii, sed in stipendium officij conceduntur; beneficiumque conditio est vt concedantur, non causa concessionis. Sic tenet Paul. Talsus *lib. 2. de visitat. & regimine Ecclesie, cap. 29. num. 10.* Couarrub. *lib. 3. var. cap. 11. num. 8.* Gasp. Hurtado *de suspens. difficult. 4. numero 10.* nec dissentit Sayrus *lib. 4. cap. 6. num. 11.*

Inter fructus beneficii computanda est illius administratio ex omnium sententia. Quapropter suspensus à beneficio nequit locare beneficium, seu illius bona, fructus vendere per se, vel per alium, in iudicio agere, aliamve actionem præstare quæ ad temporalem administrationem pertinet, idèque æconomus constitutus est, vt expressè colligitur ex *cap. 1. §. vlt. de elect. in 6. & capite cupientes §. ceterum, eodem titulo 6.* Et tradit aliis relatis Sayrus *lib. 4. thesauri, cap. 6. numero 4. & seqq.* Suar. *disp. 27. sect. 1. num. 31.* Paul. Layman, *lib. 1. sum. tract. 5. part. 3. cap. 1. num. 3.* Deinde nequit sic ius penitus beneficium permutare, aut in fauorem tertij resignare, quia hæc permutatio, & resignatio est quidam beneficii vsus, & administratio. Sicuti relato Ioannes Andrea docuit Gemianum, *dicto capite cupientes, §. ceterum, num. 7.* Sayrus & Suar. *lib. 4. thesauri, cap. 27. num. 160.* Henricus *lib. 13. cap. 31. num. 4.* Sayrus, *lib. 4. thesauri, cap. 4. num. 7.* collationem, & electionem ad beneficium titulo beneficii competentem, quia cum à beneficio proueniant, inter beneficii fructus computari debent. Sed rectius contrarium docuit Glossa in *dicto capite cupientes, verbo beneficii de electione, libro 6. & in capite cum prouentionis, verbo admiserint.* Et ibi Panormit. *num. 20. de electione.* Et in *cap. cum dilectus, num. 20. de consuetud. Sum. disp. 27. sect. 1. num. 34.* Fillucius *tract. 17. cap. 3. quæst. 1. num. 46.* Coninch. *disp. 15. dub. 2. num. 11.* Paul. Layman, *lib. 1. sum. tract. 5. par. 3. cap. 1. num. 4.* Bonac. *de censur. disp. 3. pun. 2. num. 11.* Aulla *3. p. disp. 2. dub. 1.* Gaspar Hurtado *tract. de suspens. difficult. 4. num. 9.* Et colligitur aperte ex *cap. cum in cum. §. vlt. de electione*, vbi ultra suspensionem à beneficiis indicitur priuatio potestatis eligendi. Ergo signum est sub suspensione à beneficiis hanc priuationem non contineri. Ergo est, quia potestas eligendi, & conferendi beneficia, tamen à beneficio proueniant, non est beneficii vsus, sed officij ex beneficio competentis.

Quod si obicitur textum in *cap. quisquis, de electione*, vbi suspensus ab officio, & beneficiis priuatur potestate eligendi, cum tamen in dicta suspensione hæc potestas priuatio continetur. Respondeo in *dicto cap.* non ferri suspensionem ab officio, & beneficio ipso iure, sed decerni ferendum, idèque post dictam suspensionem statuitur priuatio potestatis eligendi ipso iure: inquit enim Innocent. III. Qui vero electionem huiusmodi, quam ipso iure irritam esse censemus præsumpserit celebrare, ab officio & beneficiis penitus suspendantur per triennium, eligendi tunc potestate priuati.

Supereft, an suspensus à beneficio recipere possit illius fructus qui ad sui, & suorum congruam sustentationem necessarii fuerint? Et cenfeo sub distinctione respondentum, si suspensio lata sit in contumaciam, possitque suspensus de fructibus percipiendis

ne libertas. Ego bisextus non debet intrare in numero anni, vel mensis, sed vt dies distinctus computari. Neque obest vt diem vnum, & indistinctum computari, & mensis & annum constitueret; quia id verum est quoad annum, & mensium numerationem, sed non quoad circulum solis, & lunæ, a quo proprie annus, & mensis computatur: vt notauit Glossa in dicto, *quasi*. verbo qui duo. Perterquam quod in fauorabilibus bisextus pro vno die habetur. Secus in penalibus, & in contractibus, argum. leg. 2. ff. de diuersis, & temporal. prescriptio. Ab hac doctrina censuram excipiendam suspensionem latam per quadriennium, eo quod dies bisextilis ad illius complementum omnino pertineat, cum Sol, & Luna suum cursum quolibet anno conficiant. Spatio 365 dierum, & sex horarum, quæ sex horæ continuatæ vnum diem quolibet quadriennio necessarium constituunt. Sicuti alius reletus aduertit Sanchez, lib. 4. in decalog. cap. 35. num. 3. & in presentia. Bonac. 1. 1. de censur. disp. 3. p. 3. num. 6.

Verum si suspensio sub aliqua conditione feratur, illud est certum cessare conditione apposita, quia solum apponitur, quousque apponatur conditio. Hæc autem conditio pendere potest à voluntate suspensæ, vel à voluntate suspendentis. A voluntate suspensæ pendet, si suspensio apposita sit sub hac conditione, quousque satisfacta, quousque delicti poeniteas. Quo casu in tua voluntate situm est à suspensione liberari satisfactione, vel poenitentia exhibita, quia prætas id quod pro termino fuit in sententia appositum. Vt notauit Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 8. num. 14. & 16. At si conditio è voluntate ferentis censuram, vel ab alio tertio pendet, vt si lata fuerit suspensio, quousque ferens suspensionem aliud disposuerit, vel iuxta suum beneplacitum, oportet vt aliud disponat, vel eius beneplacitum cesset, vt suspensio cessare intelligatur. Ea tamen est differentia inter has condiciones, quod illa conditio donec aliud sit dispositum non censuræ perfici morte ferentis censuram, quia per mortem non aliud disponitur: at illa conditio donec tibi placuerit, morte completa est, quia succedente morte tum beneplacitum cessat, vt tradit Felin. cap. 1. num. 7. de iudicij. Suar. disp. 26. sect. 1. circa finem. Moneat tamen Doctores, specialiter Sayrus lib. 4. cap. 8. num. 17. suspensionem ad beneplacitum Prælati, non esse in suspensione dependendam, nisi quantum ad eius correctionem necessarium fuerit iuxta Conc. Trident. sess. 25. cap. 3. de reformat.

PUNCTUM VI.

Quod peccatum sit violare suspensionem, & quæ poena sit violentibus imposita?

- 1. *Grave peccatum est ex suo genere suspensionis violatio.*
- 2. *Eximitur suspensus ab officio non denunciatus, si ad petitionem aliorum fidelium officia ministrare.*
- 3. *Suspensus denunciatus nullatenus potest extra urgentissimam necessitatem officia à quibus est suspensus, exercere.*
- 4. *Ob violationem suspensionis in ordine irregularitatis contrahitur.*
- 5. *Quod verum est, esto pro determinato tempore suspensio apposita sit.*
- 6. *Ob nullam viam violationem suspensionis irregularitatis contrahitur.*
- 7. *Qualiter suspensus irrationem, & annulationem actus incurrat.*

Solus suspensus violare proprie suspensionem potest, quia solum ipsi usus officij, vel beneficii iuridicus est, reliqui vero solum peccare possunt, quatenus occasio fuerint dictæ violationis. Certa igitur sententia est suspensum ab officio, vel beneficio ex suo genere mortale peccatum committere, si suspensionem transgrediat, quia contemnit Ecclesiæ præceptum, & grauem illius censuram: sicuti tradit Nauarr. cap. 27. num. 168. Henric. lib. 13. cap. 33. numero 1. Tolet. lib. 1. cap. 14. Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 1. num. 8. Suar. disp. 26. sect. 2. num. 1. Auila 3. p. 1. disp. 3. dub. 2. Coninch. disp. 15. dub. 2. num. 17. Reginald. lib. 32. tract. 2. num. 31. Bonac. 1. de censur. disp. 3. p. 1. num. 1. Dixi ex suo genere, nam aliquando ex paritate materie transgressio suspensionis venialis esse potest, vt in suspensio ab ordine, minorum ordinum exercitum, quia frequenter ab iis qui nullo sunt ordine insigniti præstatur, vt notat Nauarra, Sayrus, Suar. Bonacina, & alij supra.

Ab hac regula eximitur suspensus ab officio non denunciatus, si ad petitionem aliorum fidelium officia à quibus est suspensus, ministrare. Nam eo casu si à suspensione prius absoluti nequit, licet poterit, & absque ulla irregularitatis poena ea officia petentibus ministrare ob Extrauag. Concilij Constant. *Ad uitanda scandala*, magis explicata in Concilio Basilicensi, & Lateranensi sub Leone X. sess. 10. & tradit ex

communi Henric. lib. 13. cap. 33. n. 3. Tolet. lib. 1. cap. 14. Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 1. num. 2. & 3. Suar. disp. 26. sect. 2. num. 1. & seqq. Galpar Hurtado tract. de suspens. difficult. 1. num. 1. Quippe petitio fidelium suspendit censuræ prohibitionem, & reddit actum licitum, qui alias illicitus esset.

Verum si suspensus denunciatus sit nullatenus licet ei extra urgentissimam necessitatem, & secluso scandalo ea officia à quibus est suspensus, exercere, tamen ab aliis fidelibus postuletur, quia ea petitio iniqua est, vt postea inducta ad peccatum. Nam esto nullum sit præceptum, ex vi suspensionis, quod communicationem cum suspensio prohibeat, ideoque seclusa petitione, & inductione, seu cooperatione licite possit Minister alique officij diuini à suspensio petitis assiliter. Vt tradit Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 11. num. 6. Suar. disp. 26. sect. 2. num. 7. & disp. 28. sect. 5. num. 6. Henric. lib. 13. cap. 33. n. 3. Auila 3. p. 1. disp. 2. dub. 2. conel. 1. at tamen præcepto diuino, & naturali obligatis, ne aliquo modo caula his peccati alterius, sicuti prædicti Doctores aduertunt. Quod si roges quod ergo priuilegium fidelium concessum est in Extrauag. *Ad uitanda scandala*, vt non teneantur vitare suspensionem non denunciatus, si suspensus etiam denunciatus non obligatur vitare? Respondeo priuilegium in eo consistere, quod ante denunciationem possunt fideles petere à suspensio administrationem Sacramentorum, iurisdictionis exercitum, & quælibet alia officia, quorum vsu per suspensionem priuilegiatus est, qui posita petitione fidelium licitus redditur. At stante denunciatione fideles nequeunt vsum officij suspensio prohibiti petere, quia petent quod illicitum: siquidem ex petitione fidelium non suspenditur prohibitio: vt bene notat Suar. disp. 18. sect. 5. num. 7.

Quoad poenas appositæ suspensionem violentibus, dicendum est ob solam violationem suspensionis ab Ordine sacro eius officium solemnitè exercendo irregularitatem incurri: vt ex communi docent Nauarr. cap. 27. num. 163. Valent. 1. 4. disp. 7. q. 18. puncta. Fillucius tract. 17. cap. 11. q. 4. Sayrus lib. 4. cap. 1. num. 3. Bonac. tom. 1. de censur. disp. 3. puncta. 4. n. 5. Duplex pariter habet conclusio, alteram affirmatiuam, & quælibet negatiuam; affirmatiua est ob violationem suspensionis ab Ordine sacro eius officium solemnitè exercendo irregularitatem incurri, quæ colligitur expressè ex cap. de sententia & re iudicata lib. 6. & cap. cum medicinalis de sententia excommunic. eodem lib. & ex Extrauag. Pij II. incipiente: *Cum ex sacrorum*: & tradunt Nauarr. Suar. Sayrus, alique Doctores relati. Sed notanda sunt verba conclusionis, non enim ob quamcumque suspensionis ab ordine violationem incurrit irregularitas, sed ob violationem suspensionis ab Ordine sacro, nam ob violationem suspensionis ab Ordinibus minoribus receptissima sententia est irregularitatem non incurri, eo quod officia huius Ordinum cum omni sua solemnitate à laicis, sicuti a clericis prælati solent. Vt notat Sayrus lib. 4. cap. 11. num. 9. & latius cap. 26. num. 11. Bonacina 1. 1. de censur. disp. 3. puncta. 4. num. 5. Neque item ob violationem suspensionis ab Ordine sacro irregularitatem incurrit, nisi quando officium Ordinis facti sic exercetur, vt non nisi ab insignitis eo Ordine exerceri possit. Cum ergo suprà contingat Ep. solum, & Euangelium in Missa cani absque manipulo, vel stola ab iis qui Subdiaconatum, & Diaconatum ordinati non sunt, efficitur ea officia sic exercentes irregulares non esse, quia non censentur officium Ordinis sacri propriè, & formaliter exercere. Vt ex communi tradunt Nauarr. Sayrus, & Bonac. supra. Ob eandem rationem suspensus à Diuini officij, & à Sacramentis irregularis non est tamen Diuini assiliter, & Sacramenta recipiat, quia ea assiliter, & receptio non est exercitum Ordinis sacri, cum à laicis præstari possit, vt ex communi tradit Bonacina disp. 3. puncta. 4. n. 6. Quinimo nec suspensus ab Ordine diaconatus, vel officio prædicandi irregularis erit, tamen cum superpellico & benedictione Sacerdotis solemnitè in Missa concionetur, quia esto officium concionandi solemnitè ex præcepto Ecclesiæ solis Diaconis competat, at non est vsus Ordinis, siquidem non ordinatis concedi Episcopo potest. Sicuti tradit Syluest. verbo suspensio, q. 5. Maiol. lib. 3. de irregul. cap. 19. n. 1. Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 1. num. 20. Henric. lib. 13. cap. 33. num. 3. Bonac. d. puncta. 4. n. 6. Tamen contra sentiat Nauarr. cap. 27. n. 163. Gregor. de Valen. 1. 4. disp. 7. q. 18. p. 1. dub. 3.

Aliqui hanc partem conclusionis temperant, ne procedat in violatione suspensionis ab Ordine sacro pro determinato tempore appositæ, & in puram poenam delicti commissi, sed in suspensionem absolutè lata pro conuincia suspensio contemenda. Etenim Eman. Saar. verbo irregularitatis ex ordine absolutæ, num. 7. inquit: *Si aliquis se suspensus solum ad tempus, multi censens se celebret non fieri irregularem*. Sed hæc limitatio nullatenus admittenda est, quia aduertat expressè cap. 1. de sententia & re iudicata in 6. vb. *Iudex ordinarius, vel delegatus qui contra iustitiam quiddam fecerit in grauem partem alterius &c. ab executione officij per annum suspenditur*. Quod si suspensionem durante damnabiliter se ingerat, sentit Diuini irregularitatis laqueos se inuoluit secundum canonicas

nitas sanctiones, à qua non nisi per summum Pontificem poterit liberari, Item traditur in 6. de sententia excommunicata in 6. Arque ita tradit vt omnino certum Suar. disp. 2.6. sect. 2. n. 3. filluteus tract. 17. cap. 10. quest. 9. num. 193. Sayrus lib. 4. cap. 76. num. 30. Bonac. r. 1. de censur. disput. 3. punct. 4. num. 6.

6 Altera pars conclusionis negatiua est, ob nullam aliam suspensionis violationem irregularitatem incurri, quia non habetur in iure, & irregularitas non incurrit nisi in casibus in iure expressis. Quapropter non incurrit irregularitas ob violationem suspensionis à iurisdictione præcisè, quia nulli hæc irregularitas his violationibus apposcita est, & notatur Suar. dicta d. 2.6. sect. 2. num. 6. Fulliuc. tract. 17. cap. 10. q. 6. num. 188. Bonac. r. 1. de censur. disp. 3. p. 4. num. 6. & alij passim. Vnde conferentes beneficium, eligentes, sententiam in causa profectores irregulares non sunt, quinimo nec Parochus matrimonio assistens, quia hæc omnia actus sunt iurisdictionis, non Ordinis sacri exercitium. Deinde non incurrit ob violationem suspensionis à beneficio ob eandem rationem, quia non habetur in iure. Sicuti notatur Innocent. in cap. cum viderem. de renuntiati. Paludan. in 4. dist. 18. q. 7. art. 3. consil. 2. Simon Mariolus, lib. 3. de irregularitat. cap. 19. numero 14. Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 16. num. 2. Bonac. d. disp. 3. punct. 4. num. 6. in fine. Verum huius suspensionis violator ipso iure priuatur beneficio, vt decidit c. 1. §. ult. de elect. lib. 6. ibi: Ad quod infra illud tempus propria temeritate se ingesserit, eis ipso iure sit priuatus. Vt bene notatur Tolet. lib. 1. cap. 45. num. 11.

7 Alia pœna est irritatio, & annullatio actus à suspensio præteritæ, quæ pœna solum habere locum potest in iis quæ ab Ecclesia pendunt, vt est iurisdictionis, & beneficium, in his ergo suspensus si beneficium administrat, & iurisdictionem exercet in alium actum facit, modo vt si suspensus denunciatus sit, secus ante denunciationem; quia facta denunciatione priuatur potestate omni-modi illos actus exercendi: at que denunciationem solum impeditur ab illorum exercitio, dum à fidelibus non requiritur, requisitus verò à fidelibus & validè, & licitè prædictos actus exercet, idèòque necessarium est, vt iurisdictionem retineat, sicuti hæc ex communi sententia tradit Henric. lib. 3. c. 3. §. 3. num. 2. & seq. Suar. disp. 27. sect. 2. n. 2. Sayrus, lib. 4. cap. 11. num. 5. Bonac. tom. 1. disput. 3. punct. 4. in fine.

PUNCTVM VII.

Qualiter sententia suspensionis per applicationem suspendi possit?

- 1. Suspendio ante incursum appellationem potest suspendi.
- 2. Debet esse appellatio rationabilis, & legitima.
- 3. Suspensionem incursum appellationis suspensio non suspendit.
- 4. Suspendio à beneficio per appellationem suspenditur.
- 5. Suspendio ab officio, & ab ingressu Ecclesie absolute lata, & incursum, si postmodum à iudice pro aliquo tempore suspendatur per appellationem interpositam illo medio tempore, non impeditur eius effectus ex plurium sententiarum.
- 6. Verus est oppositum.
- 7. Suspendio ab officio, vel ingressu Ecclesie, quæ non est censura, sed pœna per interpositam appellationem suspenditur.

1 Anequam censura incurrat, conuenient ferè omnes Doctores appellationem vim habere suspendendi censuræ effectum, ex Textu in cap. ad hæc quoniam. Et cap. pastoralis §. verum, de appellationibus. Cap. peritus de sententia excommunicata. Et cap. soler. Cap. venerabilibus eodem lib. 6. eo quod natura appellationis legitime sit potestatem Iudicis à quo, ligat, ne in illa causa vterius pendente appellatione procedere possit, iuxta Textum in cap. si à iudice de appellationibus, lib. 6. Et licet in iure expressus non sit huius appellationis effectus comparatione suspensionis, sufficit tamen generaliter appellationi hanc vim inesse comparatione cuiuscunque sententia. Præterquam quòd comparatione excommunicationis incurrendæ hic effectus expressus est in suprascriptis textibus. Ergo idem erit in suspensione, & interdictione, cum hæc censura inter se conueniant. Argum. cap. querenti de verborum significatione. Arque ita tradit Glossa in cap. licet, verbo excommunicationis, de sententia excommunicata. Panormit. in cap. ad hæc quoniam n. 1. de appellationibus. Syluest. verbo suspensio, q. 3. Vgolin. tab. 1. cap. 2. §. 2. 3. num. 9. Bonac. disp. 3. §. 1. p. 1. circa finem, & alij communiter.

2 Hæc doctrina intelligenda est, dummodo appellatio rationabilis sit, hoc est ex causa rationabili, & legitima: vt habetur cap. cum appellacionibus, de appellacionibus, lib. 6. Nam furtilis, finolique appellatio hac vim non habet, vt colligitur ex dicto cap. cum appellacionibus, & cap. inter cetera eodem Ferd. de Castro. Sum. Mor. Pars V. l.

vit. & cap. pastoralis, §. verum de appellationibus. Et tradit Panormit. ibi num. 14. Vgolin. tab. 1. de censur. cap. 13. §. 18. num. 33. Sayr. lib. 4. c. 9. m. 1. Deinde intelligenda est, modò ferens suspensionem non habeat potestatem procedendi in causa appellatione remota; nam stante ea potestate cum per appellationem non suspendatur iurisdictione Iudicis à quo valida erit suspensionis sententia, & effectum habebit, ac si appellatio non fuisset interposita, vt multis comprobat Felin. in cap. intelleximus, num. 18. de iudiciis. & cap. significauerunt, num. 19. de exceptionibus. Vgolin. de censur. tab. 2. cap. 16. §. 7. num. 3. Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 9. num. 4. Gasp. Hurtado. de suspensio difficult. 10. n. 27. Hanc verò potestatem solum habet summus Pontifex, & cui ipse iure, vel priuilegio commiserit, quia nullus alius impedire potest effectum à iure appellationis concessum, vt bene tradit Felin. in d. cap. significauerunt.

3 Si verò appellatio suspensionem incursum subsequatur, nullatenus suspensionis effectum suspendit, quia secum trahit executionem. Argum. d. cap. pastoralis, quod in suspensione ab officio, & ab ingressu Ecclesie certissimum est, ex decisione textus in cap. is cui de sententia excommunicata, lib. 6. & ibi Glossa, verbo sequentem. Ex quo Textu probabiliter inferitur reliquis suspensiones, tamen si de rebus spiritualibus sint, per appellationem subsequenter suspendi posse; si quidem de sola suspensione ab officio, & ab ingressu Ecclesie statuitur per subsequentem appellationem non suspendi hæc enim exceptio firmat regulam in casibus non exceptis, sicuti notatur Gasp. Hurtado, tract. de suspensio. diff. 10. num. 27. Tamen Doctores nempe Glossa in dicto cap. is cui, verbo sequentem. Innocent. & Panormit. in cap. ad hæc quoniam n. 1. de appellationibus. Syluest. verbo suspensio, quest. 3. Tabiena n. 9. vers. octauo. Viuald. candela ab. auarit. de suspensio. n. 135. Sayr. lib. 4. thesauri, c. 9. n. 1. communiter censent suspensionem à rebus meid spiritualibus per subsequentem appellationem non impediti; eo quòd eadem sit ratio in his suspensionibus, ac in suspensione ab officio spirituali, & ingressu Ecclesie. Quod certe non conuenit, nam in pœnis non est ob identitatem rationis extensio vltra casus expressos facienda.

4 Hinc inferitur suspensionem à beneficio per appellationem suspendi, quia non continetur sub suspensione ab officio, & ingressu Ecclesie, quæ exceptæ sunt in dicto cap. is cui de sententia excommunicata n. 6. sicuti notatur ibi Ioann. Andreas, & Glossa verbo sequentem. Innocent. & Panormit. in dicto cap. ad hæc quoniam, numer. 1. de appellationibus. Angel. verbo suspensio 2. num. 1. Syluest. eodem, qu. 3. Henric. cap. 34. num. 4. Auila 3. part. de censur. disp. 3. dub. 4. Tolet. lib. 1. c. 44. in fine. Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 9. num. 10. Secundò inferi Natur. lib. 1. consilior. tit. de elect. cons. 8. suspensionem ab administratione beneficii, à voce actiua, & passiuæ per appellationem subsequentem suspendi, quia non sunt suspensiones ab officio, & ingressu Ecclesie. Quod verum censet de administratione beneficii, & electione passiuæ; at electio actiua cum sit actus officii, & iurisdictionis, nequit per appellationem subsequentem suspendi.

5 Superest tamen duplex difficultas. Prima, an suspensio ab officio, & ab ingressu Ecclesie absolute lata, & incursum si postmodum à iudice pro aliquo tempore suspendatur per appellationem illo medio tempore interpositam, impediatur eius effectus; Negant Innocent. in cap. cum inter de consuetud. Bald. in leg. cum alius, cod. si à curat. furios. Et in leg. fin. vers. Et circa hoc fuit dubium. Cod. si à non competenti iudice. Vgolin. de censur. tab. 1. cap. 9. §. 11. num. 10. & alij relati à Glossa, & Panormit. in cap. ad hæc quoniam de appellationibus. Mouentur ex eo quòd illa censura iam est incursum, & secum trahit executionem; tamen ex benignitate iudicis pro aliquo tempore suspendatur eius effectus.

6 Ceterum verius est per appellationem interpositam illo medio tempore quo censura suspensa est, impediti illius effectum, quæ fuit sententia Glossæ in dicto cap. Ad hæc quoniam, in verbo interdicitus. Et in cap. dilectus, verbo suspendendus, de appellat. Panormit. in dicto cap. ad hæc quoniam, num. 5. Angeli, verbo interdicitus 2. num. 4. Tabienæ interdicitus 1. §. 1. Federici de Senis, cons. 2. 8. Rotæ Romanæ dec. 434. de sentent. excommunicata. Alterij de interdictione, disp. 1. 1. cap. 5. sub finem. Sayrus, lib. 4. thesauri, cap. 9. num. 4. Bonac. r. 1. de censur. disp. 3. de suspensione punct. 3. circa finem. Et colligitur manifeste ex cap. dilectus de appellationibus. vbi quidam Decanus qui sententiam interdictionis tulerat, eamque pro aliquo tempore suspenderat, reprehenditur à Pontifice, eo quòd appellatio illi medio tempore interposita non detulerit. Sentit ergo Pontifex & appellationem legitime interponi, & efficacem esse ad censuræ effectum impediendum. Præterea appellatio vim habet suspendendi censuram, quando secum non trahit executionem, ac stante suspensione Iudicis censura non secum trahit executionem, siquidem suspensus æquè liber est ab effectibus censuræ, ac si nunquam ea affectus esset. Deinde si suspensionem tulisses sub aliqua conditione, non est dubium ante conditionem appositam appellatione suspendi.

De absoluteione, vel dispensatione suspensionis.

suspensi posse, quia vsquequo condicio ponatur, censura non habet effectum. At cum censura pro aliquo tempore suspenditur effectum non habet, quousque tempus illud elapsum sit, ergo interim appellatio impediti potest, nec effectum elapso illo termino habeat.

7 Secunda difficultas est, An suspensio ab officio, vel ingressu Ecclesie quæ non est censura, sed pura pœna in punitionem delicti appositæ, per sequentem appellacionem impediatur eius effectus; Ratio difficultatis est, quia Textus in dicto cap. is cui, de sentent. excommunicat. lib. 6. absolute decidit per sequentem appellacionem non suspendi suspensionem ab officio, & ingressu Ecclesie. Ergo quocunque modo suspensio appositæ sit siue in correctionem delicti, siue in illius punitionem subsequenti appellacione non suspenditur, quia secum trahit executionem. Nihilominus Abbas in cap. 2. de clericis excommunicat. minist. num. 2. Et in cap. sape num. 16. de appellacionib. merito affirmat suspensionem quæ est pura pœna per sequentem appellacionem suspendi, textumque in dicto cap. is cui, intelligi de suspensione tantum quæ est censura. Et probari potest, quia Textus eam suspensionem ab officio, & ab ingressu Ecclesie decidit subsequenti appellacione non suspendi, quæ excommunicationi est similis, vt constat ex illis verbis, sicut excommunicatio, &c. At excommunicatio nunquam indit rationem puræ pœnæ, sed semper retinet naturam censuræ. Ergo pro sola suspensione quæ censura est intelligitur prædicta Textus decisio. Deinde odiosum est negare appellacioni hanc vim, & efficaciam impediendi effectum sententiæ latæ. Ergo dum manifeste Textus, vel ratione non conuincitur, allicendum non est.

PUNCTVM VIII.

Qualiter suspensio semel incurta suspendi possit?

- 1 Absoluteione, vel dispensatione suspenditur.
- 2 Manente suspensione eius effectus, & obligatio suspendi potest à Pontifice: ab aliis affirmant plures.
- 3 Verius est à solo Pontifice suspensionis effectum suspendi posse illâ manente.

1 Non est dubium absoluteione, vel dispensatione suspendi hanc censuram posse: vt suspenditur excommunicatio in e. cum voluntate. Et c. resposito de sententia excom. Et c. solus, eod. r. lib. 6. Et interdicitur in e. quodam te de pœnit. & remissionib. Et c. non est vobis de sponsalib. Et c. permittimus, de sent. excomm. Et cap. fin. eodem r. lib. 6. Nam hæc censura, & pœnæ non sic delinquentem afficiunt, quin aliqua via tolli non possint, quæ non est alia quàm absoluteione, vel dispensatione. Hæc namque sicut dari possunt absolute, sic pro lim rato tempore, & ad reincidentiam.

2 Difficultas autem est, An manente suspensione possit illam ferens eius effectum, & obligationem tollere, ac si de facto ipsa censura sublata esset; Et de Pontifice nemo est qui dubitet, cum ex eius voluntate, & institutione censurarum effectus, & obligatio pendeat, vt tradit Glossa in cap. ad hæc quodam, verbo interdicitur de appellacionib. Innocent. in cap. ad monasterium, de Regularib. Panormit. in cap. nonnulli num. 1. de sentent. excommunicat. Felin. in cap. 1. num. 11. de Constitucionib. & alijs. De alijs à Pontifice docere videtur Innocent. in cap. cum inter de consuetud. Panormit. in cap. ad hæc quodam n. 1. & cap. dilectus, n. 2. de appell. Sayrus. lib. 4. thesauri, cap. 10. n. 13. Mouetur, nulla ex facultate Pontificis manifestum est posse prædictum effectum, & obligationem suspendi, sed hanc potestatem concessam esse colligitur ex cap. dilectus de appellacionib. vbi Decanus suspendit interdicitum à se latum, cuius suspensionem non improbat Pontifex: & in cap. Alma mater de sentent. excommunicat. lib. 6. suspenditur interdicitum pro aliquibus festiuitatibus. Ergo similiter suspendi poterit suspensio.

3 Caterum verius existimo effectum suspensionis suspendi non posse ab alio, quàm à Pontifice ipsa suspensione manente, sicut de omnibus censuris generaliter docui hoc tract. disp. 1. punct. 9. Mouetur, quia inferior nequit Superioris decretum, & institutionem mutare aut variare ex cap. cum inferior, de maiorib. & obedient. At ex decreto, & institutione Pontificis suspensio, & quælibet alia censura dum de facto est, suum effectum habet, & obligationem inducit: ergo inferior Pontifice nequit hunc effectum, & obligationem à suspensione, aliaque censura separate. Quod si dicas id verum esse propria autoritate, secus auctoritate Pontificis? Obstat, quia ex nullo textu vel ratione colligitur Pontificem hanc Prælati inferioribus tribuisse potestatem. Nam in e. dilectus de appell. non effectus interdicitu manente interdicio, sed ipsum interdicitum suspenditur pro aliquo tempore iterum apponendum. In cap. alma mater, ab p. mot. & ostendit si suspensio, & forte non effectus interdicitu tantum, sed ipsius interdicitu.

- 1 Suspensio lata pro determinato tempore, vel sub aliqua conditione elapso tempore, vel conditione aduenientia cessat absque absoluteione.
- 2 Intermedio tempore solam ab eo tolli potest, qui suspensionem tulit.
- 3 Suspensio sub expressa conditione, vt in perpetuum duret, nequit ab inferiori relaxari.
- 4 Suspensio lata à iure absolute ad comprimendam alicuius contumaciam, potest ab Episcopo relaxari.
- 5 Latam in puram pœnam negans plures ab Episcopo tolli posse.
- 6 Oppositum videtur probabilius.
- 7 Spectato Conc. Tridentini decreto à qualibet suspensione possunt Episcopi absolute per se, vel suos vicarios, dummodo ex delicto occulto proueniat.
- 8 Spectato iure communi nullus Sacerdos in iudicio in foro externo carens, à suspensione absolute potest.
- 9 A suspensione ab homine lata regulariter solus ille, seu eius iure effor in dignitate absolute poterit.
- 10 Nulla est forma præscripta in suspensionis absoluteione.

Initio huius disputacionis dixi suspensionem aliam esse censuram, & in correctionem inobedientie latam; aliam puram pœnam in punitionem delicti appositam, & hæc aliquando fertur pro determinato tempore, aliquando absque via temporis determinatione, aliquando in perpetuum.

Suspensio lata pro determinato tempore, vel sub aliqua conditione, cessat conditionis cessat ore, tempore elapso, vel conditionis cessatione appositæ absque via absoluteione cessat, quia ultra intentionem ferentis progredi nequit, vt tradit Glossa in e. qui sape verbo donec, de elect. 1. 6. Et in C. cum verbo donec, de Decimis. Panormit. cap. 1. num. 6. & Felin. num. 7. de iudicis. Grassi lib. 4. decis. cap. 2. num. 14. Valentiarum. 4. disp. 7. quest. 18. punct. 1. Couarrua. 4. decretal. 2. p. cap. 6. in prin. numero 18. & 19. Nauarr. cap. 27. numero 161. Henric. lib. 3. cap. 3. numero 2. Sayrus lib. 4. cap. 17. numero 2. & 3. Suar. disp. 2. sect. 1. num. 1. Auila 3. p. disp. 6. dub. 1. Gaspar Hurtado tract. de suspens. diff. 12. num. 2. Coninch. disp. at. 2. dub. 4. num. 30. Bonac. disp. 3. p. vlt. num. 1. Et alij passim.

Illo autem intermedio tempore, seu ante impletam conditionem tolli suspensio per dispensacionem potest ab eo qui eam tulit, non autem ab inferiori. Quocirca suspensio lata in iure communi ad certum tempus nequit alius à Pontifice spectato iure antiquo tollere, seu relaxare ante tempus finitum, vt tradit Glossa communiter recepta in cap. cupientis, §. ceterum, verbo suspensus de elect. lib. 6. Et in Clement. 1. §. ceterum, in verbo excommunicat. de hereticis. Paludan. 4. p. 18. q. 7. art. 3. c. nel. 11. Syluest. verb. suspensio, q. 8. vers. tertium. Couarrua in 4. decret. 2. p. cap. 6. num. 14. Sanch. lib. 3. de matrim. disp. 51. Sayrus lib. 4. cap. 17. num. 10. Erenim Pontifex suspendens pro illo determinato tempore intendit, vt suspensio toto illo tempore duret, ideoque censendus est relaxationem inferioribus impedit; alias effectus huius suspensionis, & intentio Pontificis frustraretur, si ab Episcopo remitti posset. Quod adeo verum est, vt si à iure decreta sit suspensio annalis, vel triennalis pro aliquo delicto ab Episcopo imponenda, nequit Episcopus eam impendendo minuire, vel impostam relaxare, quia ipsi solum concessa est suspensionis impostio, non illius duratio, hæc enim à Pontifice iuris conditore determinata est in quo iure nequit inferior dispensare. Iuxta leg. i. ff. ad Senatusconsult. Turpilian. Secus esset si ius suspensionis tempus non præscriperit, sed solum statuerit pro delicto suspensionem imponi, nam eo casu poterit Episcopus imposta suspensione pro aliquo determinato tempore ante illud finitum relaxare, quia prout à principio eam suspensionem non intendere. Sicuti tradit Suar. dicta disp. 2. q. 1. num. 20. Paul. Layman. lib. 3. sum. tract. 5. par. 3. cap. 4. num. 3. Gaspar Hurtado tract. de suspens. diff. 12. num. 32.

Suspensio iure à iure, siue ab homine lata sub expressa conditione, vt in perpetuum duret, manifestum est ab inferiori relaxari non posse, quia inferior nequit superioris statuta derogare: sicuti notauit Panormit. cap. 2. de solution. num. 1. Syluest. verbo suspensio, q. 8. Nauarr. cap. 27. n. 162. Sayr. lib. 4. thesaur. cap. 17. num. 18. Layman. lib. 3. sum. tract. 5. par. 3. cap. 4. num. 5.

Verum si suspensio lata in iure fuerit absolute ad comprimendam alicuius contumaciam, seu in illius correctionem, absolui ab Episcopo, seu eius vicem gerente poterit, dummodo Pontifex absoluteionem sibi non referuauerit, & suspensio à contumacia recesserit. (Nam in illa persequens, & nemine abest)

Suar. *disp.* 29. *sect.* 3. *num.* 2. Quod si dubia sit suspensio præstanda est absolutio non absolute, sed hac conditione præmissa: si emeris vinculo suspensionis, ego te absolvo, &c. Vt notavit Nauar. *dicto cap.* 27. *num.* 162. Et hæc absolutio ad cautelam nuncupata necessaria omnino est, ut officium exercere, vel beneficium administrare possis, cum questio suboritur de valore suspensionis: vt docet Sayrus *lib.* 4. *cap.* 17. *num.* 37.

PUNCTVM X.

De suspensionibus tam in corpore iuris, quam extrâ, contentis.

§. I.

Expenduntur suspensiones ipso iure lætæ ob iniquam Ordinum susceptionem.

1. Suspenditur suscipiens Ordinem ab Episcopo Episcopali dignitati renunciantem.
2. Item suspenditur ab executione Ordinis suscepti recipiens Ordinem, seu Consecrationem Episcopalem ab Episcopo excommunicato, suspensio, vel interdicto, &c.
3. Tertio suspenditur qui excommunicatione maiori ligatus est Clerici percussione Ordinem aliquem suscipit.
4. Quarto suspenditur suscipiens Ordinem ab alieno Episcopo, absque licentia proprii Ordinarii.
5. Quinto suspenditur ordinatus ab Episcopo proprio, Pontificalia exercente in aliena diocesi, sine licentia Episcopi illius loci.
6. Sexto ordinatus ante legitimam ætatem.
7. Septimo Ordines suscipiens extra tempora designata ab Ecclesia.
8. Octavo ordinatus non seruatis temporum interstitiis.
9. Nono promotus per saltum.
10. Decimo qui post contractum matrimonium etiam non consummatum aliquem ex sacris Ordinibus suscipit, extra casus à iure permisos.
11. Undecimo qui sede Episcopali vacante, neque a statutu occasione alicuius beneficii recepti vel recipiendi, ordinatur in sacris intra annum cum litteris dimissoriis à Capitulo acceptis.
12. Duodecimo ordinatus carens titulo patrimonij, vel beneficii ad Ordines sacros requisito, pacto inito cum Ordinante, seu presentatore de non petendis alimentis.

Primo ordinem suscipiens ab Episcopo qui Episcopali dignitati renunciant, suspenditur ab executione Ordinis sic suscepti; à qua suspensione solus Pontifex absolute potest, nisi forte ignoranter Ordo susceptus sit, quia eo casu Episcopo datum est dispensare. Sicut habetur in *cap.* 1. *de ordinariis ab Episcopo, qui renunciant Episcopatu.* Vt autem hanc suspensionem incurras, requiritur ex parte Episcopi vt ipse renunciant Episcopatu non solum quoad locum, sed etiam quoad iurisdictionem, officium, & vsum Ordinis Episcopalis, eaque renunciatio Pontifice acceptata sit. At ex tua parte necessarium est, vt à prædicto Episcopo Ordinem sacrum recipias, ibi: *Sane si ab eodem sacros Ordines scienter quis receperit &c.* neque enim ob susceptionem minorum Ordinum vsque ad Subdiaconatum exclusiue in hanc penam incidis, esto Episcopus non solum renunciasset dignitati Episcopali, quoad potestatem conferendi sacros Ordines, sed etiam quoad potestatem conferendi minores, quia Textus solum loquitur de recipiente sacros Ordines, cuius dispositio vt potest personalis, extendenda non est ultra casum expressum, vt bene aduertit Bonacina, *t. 3. de censur. disp.* 3. *q. 1. punct.* 9. *num.* 11. Sayrus *lib.* 4. *cap.* 14. *num.* 8. Neque ab hac pena excusaris, tamen ex licentia proprii Episcopi eos Ordines sacros recipias; quia ea licentia nulla est, cum nullus alius à Pontifice possit præfactum Episcopum habilem reddere ad Ordines conferendos, munerisque Episcopalia ministranda. Vt notat Bonacina *suprà, n. 7.* Secundò est opus, vt Ordinem sacrum à præfacto Episcopo suscipias sciens Episcopatu quoad locum, & dignitatem renunciasse, impediturque esse ab Ordinum collatione, vt colligitur ex illis verbis: *Si ab eodem sacros Ordines scienter quis receperit.* Ergo seclusà hac scientiâ, seu ignorantia affectatâ, in hanc censuram vel penam non incidis. Et quidem si ignorantia inuincibilis Ordo susceptus sit, id omnino verum existimo; quia eo casu non re indignum fecisti officij suscepti executione, cum nullam culpam commiseris. Præterquam quod censura, vel pena culpam mortalem supponunt. Neque obest quod Episcopo proprio concedatur dispensatio in hoc impedimento, quando nec scienter, neque

cum ignorantia crassa, & supina Ordo susceptus est, quia illi dispensatio largè accipitur pro permissione Ordinis exequendi, & declaratione ab Episcopo facta nullam ibi adesse suspensionem. Vt explicat Coninch. *disp.* 1. *q. 1. d. 1. n. 11.* Gaspar Hurtado *tract. de suspens. diffinit.* 1. *q. 3. num.* 34. Præterquam quod potuisti (vt multis placet) Ordinem suscipere cum ignorantia vincibili, & mortaliter culpabili, tamen non crassa, & supina.

Secundò ab executione Ordinis suscepti suspenderis, si recipias Ordinem, seu consecrationem Episcopalem ab Episcopo excommunicato, suspensio, vel interdicto, irregulari, simoniaci, hæretico, vel schismatico, quia omnes hi carere potestare conferendi Ordines. Non igitur debent executionem illorum alius conferre iuxta vulgare principium. *Nemo dat quod non habet.* Et *Cap. Dabertum, l. 1. q. 7.* Opus autem est, vt prædicti omnes sint ab Ecclesia vt tales denunciati, nam ante denunciationem tolerantur ab ipâ, & potestatem conferendi Ordines in fauorem fidei retinent, idoque recipientes nulla suspensione ligantur. Vt notat Sayrus *libro 4. thesauri, cap. 13. numero 4.* Suarez *disp. at. 31. sect. 1. num. 64.* Bonac. *tom. 3. de censuris, disp. 3. quest. 1. punct. 10. num. 2.*

Difficultas autem est, An si laboras ignorantia probabili dicti defectus in Ordine recipias, ab illius executione suspenderis? Affirmant plures Doctores. Glossa in *cap. 1. qui a Simoniacis, l. 1. q. 1.* Et in *cap. ab excommunicato, l. 1. q. 1. Couaruu. cap. alina mater, l. 1. §. 6. num. 6.* Suar. *disp. 1. sect. 1. num. 64.* Sayrus *lib. 4. cap. 14. num. 3.* Bernard. Diaz. *tract. cap. 28. num. 3.* Alter. *de censur. disp. 9. cap. 4.* Bonacina alius relatis *t. 3. de censur. disp. 3. q. 1. punct. 10. num. 4.* Motu enim hæc prout ab executione Ordinum, non videtur appolita in penam delicti ipsius ordinati, sed in iniuriam, & detractionem ordinantis, ad cuius finem parum refert siue scienter, siue ignoranter ordinatus Ordinem receperit. Præterea hæc decisio nititur illi vulgari principio. *Nemo dat quod non habet.* Argum. *cap. gratia, l. 1. q. 1.* Ergo quoties Ordines fuerit impeditus à sui ordinis executione, nequibit eam alteri conferre. Nihilominus verius existimo te excusatum esse à dicta priuatione, si ignorantia probabili Ordinem ab his impeditis receperit. Quæ fuit licentia Innocentij in *cap. 1. numero 4. de schismaticis, Pauormit. in cap. veritatis, num. 6. de del. & contum.* Alfoasi à Castro *lib. 2. de lego paralia, l. 1. conclus. 3.* Rodrig. in *sum. t. 2. c. 19.* Coninch. *disp. 1. d. 1. n. 11.* Gaspar Hurtado. *tract. de censur. diffinit. 1. q. 3. num. 34.* Motus quo nullus est Textus ex quo colligi possit, sicut prædicta ignorantia à hanc priuationem contrahi: imo potius contrarium non leuiter deducitur ex *cap. si qui si monachi, l. 1. q. 1. c. ordinaciones, q. 1. Et cap. 1. §. 2. de schismaticis, cap. per nos 34. de simonia.* Præterquam quod falsum est hanc inhabilitatem non esse appositam in penam delicti ab ordinato commisi, Ordines ab incapaci recipiendo, vt expeditenti prædictos textus facile constare potest. Illud vero vulgare principium, *Nemo dat quod non habet, ad summum venum est in iis quæ à donante per translationem domini conferuntur, secus vero in his quæ consequenter, vel ex potestate ab Ecclesia, vel à Deo accepta alteri communicantur, vt exemplis facile comprobari potest. Non baptizatus confert baptismum potest, sacerdos peccator à peccatis absolutus, & gratiam conferre. Et in humanis gubernator ciuitatis, & iudex ad iudicandæ bona alicui potest que ipse non habet, quia ad hæc omnia solum in conferente requiritur potestas: cum autem Episcopus quantumcumque simoniacus, & hæreticus sit potestatem habeat Ordines validè conferendi quibus annexa est excommunicatio, dum expressè non impeditur, efficitur executionem concedere, tamen ipse illam non habeat.*

Hinc inferitur te non esse impeditum ab executione Ordinis à prædictis recepti, si illum recepisti metu coactus, qui te à culpa excusant. Vt docuerunt Syluest. *verbo irregularitas, §. 9. vers. secundum.* Nauar. *c. 27. num. 144.* Tamen contra sentiat Suar. *disp. 3. l. 1. §. 1. num. 63.* Bonac. *de censur. disp. 3. q. 1. num. 5.*

Potriò qui censent hanc inhabilitatem non in penam Ordinati, sed Ordinantis iniungi, consequenter affirmant à solo Pontifice relaxari posse. At nos qui censemus esse veram censuram, seu penam ob delictum Ordinati impositam, affirmamus aliquando ab Episcopo posse remitti: potriò cum est contracta absque ignorantia crassa, & supina, tamen cum ignorantia vincibili, & mortaliter culpabili. Argum. *capit. 1. requisit. de ordinato ab Episcopo qui Episcopatu renunciant.* Secundò quando contracta est ex delicto occulto, neque ad forum contentiosum deducto, quia Conc. Trident. *sess. 24. capite 6. de reformat.* omnibus Episcopis facultatem concedit absoluedi, & dispensandi in omnibus censuris, & penis ex delicto occulto pronuntiatibus &c.

Tertio suspenditur qui excommunicatione maiore ligatus ob Clerici percussione, Ordinem aliquem suscipit: habet

beat cap. cum illorum de sentent. excommunicat. ubi Innocent. III. inquit: Nonnulli Ecclesiasticam censuram negligentes in excommunicatione positi Ecclesiasticos Ordines accipiunt non formidant. Quid autem de his fieri debeat Apostolicum sepius oraculum imperatur. Circa quos credimus distinguendum, quod tales vel sciunt excommunicationis se vinculo irretitos, vel non recolunt factum pro quo in lata sententia Canonem inciderunt, vel factum quidem sciunt, sed ignari nesciunt exinde se tenent. Primum si fuerint saeculares Clerici ad susceptis Ordinibus concessis in perpetuum deponendis, in reliquis casibus tam Archiepiscopi, quam Episcopi absque mandato Sedis Apostolica specialis, dispensandi facultatem se noverint non habere; quibus etiam est absolutio saltem interdicta, cum maiora intelligantur illis prohibita, quibus verita sunt minora. Quod si claustrales huiusmodi fuerint, & ad Ordines promovendi coningas, iuxta praescriptam distinctionem, qui sciunt in contemptum Ecclesiasticae disciplinae se iecerint ordinari, ab executione suscepti Ordinis, & si non decesserint manere suspensos. Circa reliquos vero facti memoriam, vel iuris peritiam non habentes, nona posteriorum voluntate pensata, post inunctam regularem penitentiam & penitentiam, Abbatibus ipsorum poterunt dispensare, nisi graue fuerit & non aabile factum, aut is qui fecit aditus fuerit, & discretus, ut violenter contra obliuionem, & ignorantiam presumatur.

Ex hoc textu constat Clericos saeculares excommunicatos suscipientes in excommunicatione esse deponendos: Regulares vero ab executione Ordinis suscepti, & officii suspensos esse. Et licet illud verbum deponendos sit futuri temporis, indicetque censuram hanc, seu poenam aduersus Clericos saeculares comminatoriam esse, & opede iudicis ferendam; attamen quia in eo Textu solum Pontifici dispensatio remittitur deagata Archiepiscopis, Episcopis dispensandi facultates, conuincitur manifeste deponitionem ipso iure inungi, aliis frustra negaretur Episcopis haec facultas, & Pontifici remitteretur, cum nihil esset dispensandum. Praterquam quod Regulares suspenduntur ipso iure, et ideo credendum est saeculares etiam suspendi, quia ex dispositione vnius patris constitutionis manifesta, alia que est dubia explicari debet. Argum. leg. 2. ff. de rebus dubijs. Sicuti notat Bonac. disp. 7. q. 1. p. 6. num. 5. Et licet Textus de recipientibus Ordines in excommunicatione ob Clerici per uisionem contracta, loqui tantum videatur: at communis omnium sententia est teste Bonac. supra, num. 1. dispositionem intelligendam esse de qualibet excommunicatione. Tum quia Pontifex cum ad deponitionem procedit generaliter loquitur, ubi: Nonnulli Ecclesiasticam sententiam negligentes in excommunicatione positi, Ecclesiasticos Ordines accipiunt non formidant. Et infra, excommunicationis vinculo irretitos. Tum quia nulla est specialis ratio, ob quam susceptio ordinum in excommunicatione ob perculionem Clerici potius quam in excommunicatione ob alias causas huiusmodi censuram subiciatur.

Ad incurandam igitur hanc poenam necessarium est ut suscipiens Ecclesiasticos Ordines in excommunicatione maior ligatus sit, quia nomine excommunicationis absolute potior, maior tantum intelligitur, & in decreto penali non lata, sed potius stricta interpretatio facienda est. Vt ex communi notat Bonac. l. 3. de censur. disp. 3. q. 1. p. 6. num. 1. Aliqui doctores, Couarr. cap. alma mater. l. p. 8. 6. num. 6. Maiolus lib. 2. c. 34. Marius Alciatus l. 2. disp. 1. c. 6. v. l. ad probandum, censent suscipientem Ecclesiasticos ordines suspensione, vel interdictione notatum huic poenae subijci, eo quod aequale nequar, & Ecclesiasticam disciplinam contemnat, ac si in excommunicatione positus Ordines Ecclesiasticos reciperet. Sed testis Stephan. Davila. 7. p. de censur. disp. 1. sect. 1. dub. 6. Suar. disp. 3. l. 1. num. 58. Bonac. l. 3. de censur. disp. 3. q. 1. p. 6. num. 3. ob solum susceptionem Ordinis in excommunicatione hanc poenam incurri, quia praedictus Textus in cap. cum illorum solum de suscipientibus Ordines in excommunicatione loquitur, & dispositiones poenales extendenda non sunt ob identitatem rationis.

Deinde sic excommunicatus suscipere debet aliquem ex Ecclesiasticis Ordinibus, ubi: Ecclesiasticos Ordines recipere non formidant, & quamvis prima tonsura communi modo loquendi Ordo nancupetur, at quia stricte, & proprie loquendo ab Ecclesiasticis Ordinibus distinguitur, ad illorum recipiendum est dispositio; ea de causa suscipiens primam tonsuram in excommunicatione huic poenae non subijciatur: ut tradit Nauar. cap. 27. num. 24. Suar. disp. 3. l. 1. num. 58. Filiucius tract. 17. cap. 1. num. 94. Auila 7. p. de censur. disp. 9. sect. 1. dub. 6. Ob eandem rationem suscipiens consecrationem Episcopalem excommunicatione ligatus excusari ab hac poena potest, quia secundum probabilem sententiam, non est Ordo à Sacerdotio distinctus. Praterquam quod suspensio generaliter lata non afficit Episcopos, nisi eorum fiat expressa mentio. Atque ita docet Suar. num. 58. Filiucius num. 94. Bonac. tom. 3. de censur. disp. 3. q. 1. p. 6. num. 4. Quod vero Nauar. lib. 1. consilio. et. de excommunicat. cons. 23. ad num. 2. refert 26. Et Auila 7. p. de censur.

vis disp. 9. sect. 1. dub. 6. censent huic poenam locum non esse Oenes minores in excommunicatione susceptos, nullatenus admittendum est; quia verè suar Ordines Ecclesiasticos, ut probatur in iuris tract. de Ordine, & praesens Textus de suscipientibus Ordines Ecclesiasticos loquitur, & forte ob hanc causam non dixit Ordines sacros, sed Ecclesiasticos; ut tam in minoribus, quam maioribus censetur comprehensum sicut docet Suar. de disp. 3. l. 1. sect. 1. num. 59. Filiucius, tract. 17. cap. 5. q. 2. num. 9. Bonac. disp. 3. q. 1. p. 6. num. 3.

Sed an ab hac poena, seu censura excusetur excommunicatus Ordines suscipiens in excommunicatione ignarus probabiliter suae excommunicationis, vel prohibitionis Ecclesiasticae Dissidentium Doctores. Nam Couarr. cap. alma mater. l. p. 8. 6. num. 6. Maiol. l. 2. c. 4. de irregulari. c. 34. num. 4. Marius Alciatus l. 2. disp. 10. cap. 6. dub. 2. negant excusari, quia haec non tam est poena, quam quaedam inhabilitas, quae absque culpa contrahi potest, id est, quae in dicto cap. cum illorum non solum sciens se esse excommunicatione irretitos, sed etiam illius ignari, aut ignari iuris, quo tenentur deponitioni, seu suspensioni subijciuntur.

Ceterum longè verius est à praedicta poena excusari in foro conscientiae hunc excommunicationis, vel prohibitionis Ecclesiasticae probabiliter ignarum. Vt docuit Panormitan. in cap. veritas. num. 46. de Dolo & cautum. Et in cap. cum illorum, n. 15. de sententia excommunicat. Syluest. verbo irregularitas. 7. Nauar. c. 27. n. 24. Suar. disp. 3. l. 1. num. 59. Filiucius, tract. 17. cap. 5. q. 2. num. 94. Bonac. disp. 3. q. 1. p. 6. num. 2. Quia negari non potest hanc deponitionem, seu suspensionem poenam non esse, cum sit priuata executionis Ordinis suscepti, & officii possessi, & consequenter iuris quae sit; at poena cessante culpa contrahi non potest. Ergo, Neque obest quod ignorantiam suam excommunicationem, vel ius quo tenentur suspendantur, seu deponantur, quia id intelligendum est de ignorantia vincibili, & mortaliter culpabili. Nam inuincibiliter ignorantes dictam excommunicationem, seu Ecclesiasticae prohibitionem solum in foro externo suspensi, seu depositi censeri debent, eo quod in foro externo nulla huius rei probabilis ignorantia praesumatur.

Absolutio, seu dispensatio huius poenae in Clericis saecularibus referatur Pontifici, in regularibus iuri communi relinquitur, & si fiat cum ignorantia committitur eorum Superioribus.

Quanto suspenditur ab executione Ordinis suscepti, Ordinem suscipit ab alieno Episcopo absque licentia proprii Ordinarii. Aliquibus Doctores placet hanc suspensionem sufficienter probari ex cap. illud quoque. l. 1. dist. 7. ubi dicitur: Non sit rita ordinatio eius. Et in cap. si quis ausus fuerit, eadem dist. dicitur: Irrita sit huiusmodi ordinatio. At Suar. l. 5. de censur. disp. 3. l. 1. num. 13. existimat in his verbis non contineri censuram ipso iure latam, sed ferendam. Non esto in praedictis capitulis dicitur, irrita sit talis ordinatio, intelligi debet per sententiam: quia est benignior interpretatio, & Textui accommodata, quod satis colligitur ex eo quod in Concilio Niceno cap. 17. vnde illi Textus deducti sunt, dictum sit irrita erit, & secundum aliam translationem irrita habetur, scilicet sententia accedente; idemque in cap. translationem de temporib. ordinat. dicitur: Interdicens illis est Ordinis suscipi excusio.

Verum est in iis textibus non continetur suspensio ipso iure lata, continetur tamen in Extrauag. Bij. V. quae incipit: Cum ex sacramento, quae est sexta illius in Bullario, eamque refert Salcedo in sua pract. cap. 26. & confirmauit Pius V. in suis constitutionibus Apostolicis sanctione 22. ut refert Corduba in sum. q. 114. & habetur Regula 22. cancellaria apposta ad finem propriorum mortuum. Et licet in suprad. Extrauag. solum feratur suspensio aduersus suscipientes aliquem sacrum Ordinem absque dispensatione Canonica, aut legitima licentia, vò constat ex illis verbis: Ad aliquem ex sacris Ordinibus se fecerint promovendi: attamen in cap. 1. de temporib. ordinat. in 6. generaliter feratur suspensio aduersus Hispanos, qui ad Episcopos Italiae accedunt ordinandi, sine Episcopi proprii licentia. Denique Conc. Trident. sess. 23. ca. 8. de reformat. apertis verbis hanc suspensionem indicit: Si quis (inquit) ab alio promoveri perat, nullatenus id et etiam cuiusvis generalis, aut specialis rescripti, vel privilegij praetextu etiam statuta temporibus permittatur, nisi eius probitas, ac mores Ordinarii sui testimonio commendentur. Si secus fiat Ordinarius à collatione Ordinum per annum Ordinatus vò ab Ordinum executione quamdiu proprio Ordinario videbitur expellere, sit suspensus. Haec igitur suspensio incurritur ob receptionem Ordinum tam maiorum, quam minorum; quia de omnibus generaliter Textus loquitur, sicuti declarauit ibi sacra Concilij congregatio. Ob receptionem autem primae tonsurae, non videtur hanc suspensionem contrahi. Tum quia nullum est officium annexum à cuius executione suspendi iudicatus possit. Tum denique quia sit etiam loquendo, & rigore iuris spectato non est Ordo, & solum ob Ordinem receptum indicitur haec suspensio. Atque ita tenet Tolet. lib. 1. sum. cap. 44. num. 4. Zelota l. p. pract. Episcop.

verbo dimissoria. August Barbofa in remissionib. concil. sess. 23. c. 8. circa finem. Et alij. Quamvis oppositum censent plures Doctores relati à Bonac. disp. 3. q. 1. p. 11. num. 18. Oportet verò vt recipiens dictos Ordines culpam mortalem committat sic recipiendo, quia censura, & pœna grauis hanc culpam exigunt. Quare si ex aliquo capite à culpa mortali excusetur, vel quia ignorauit probabiliter talem Episcopum cetero potestare ordinandi, vel litteras illas dimissorias insufficientes esse, vel quia ad susceptionem prædictorum Ordinum graui metu fuit inductus ab hac censura, & pœna excusabitur. Sicuti notant Nauarr. in sum. cap. 27. num. 155. & in cap. recepta de restitut. spoliarum. propos. 8. num. 32. Henric. lib. 13. cap. 38. Coninch. disput. 14. de censur. num. 36. Auila de censur. 7. p. disp. 9. sect. 1. dub. 7. Suar. disput. 31. sect. 1. num. 15. Bonac. t. 3. de censur. disp. 3. q. 1. pun. 10. num. 15. & alij apud ipsos. Quinimo Salcedo in pract. cap. 26. §. ex tunc. Et Auila 3. p. de censur. disp. 3. dub. 7. §. pro intelligentia, docent ignorantiam culpabilem, modo affectata non sit, excusare, quia Pius II. in sua Extrauag. vitur verbo præsumptoris, ad cuius notitiam decretum Conc. Trident. regulandum est.

Sunt tamen aliqui casus, in quibus permittitur ab alieno Episcopo abfque licentia proprii Ordines suscipi. Primus est, si proprius Episcopus ab executione Ordinum sit notoriè suspensus, eo quòd subditum alterius diocesis sine debita facultate ordinauerit: nam eo casu subditis conceditur facultas, vt ab alieno Episcopo Ordines recipiant. Cap. eos qui de temporib. ordinat. in 6. Et ibi Glossa. Et notauit Pet. Rebuff. pract. benefic. 1. p. de formula dimissoria, num. 19. Salcedo pract. cap. 26. §. tribus tamen casibus. Suar. disputat. 31. sect. 1. num. 15. Non est autem opus, vt suspensio sit declarata, sufficit si per euideniam facti notoria sit, quia Textus in dicto cap. eos qui, solum requirit esse manifestam, quod tum euideniam facti, tum sententia Iudicis contingit. Sicuti aduertit Auila 3. p. disputat. 5. dub. 7. conclus. 3. Bonac. t. 3. de censur. disputat. 3. q. 1. pancl. 10. num. 6.

Secundus est, si per triennium commoretur cum Episcopo tanquam eius familiaris, seu de eius familia, & beneficium quancunque fraude cessante statim ab illo recipiat. Vt habetur in Conc. Trident. sess. 23. cap. 9. His enim conditionibus positis, poterit primam tonsuram, & reliquos Ordines tam maiores, quam minores recipere ab illo Episcopo, abfque proprio Episcopi licentia, qua Conc. Trident. nullam restrictionem apposuit. Quod intelligendum est de Episcopo diocesis, & subditus actu habente. Nam titulares Episcopi nequeunt prætextu cuiuscunque familiaritatis aliquid secum per triennium commorantem ordinare, quia sic cauetur in dicto Conc. Trident. sess. 14. c. 2. de reformat. quod decreto sess. 23. cap. 9. reuocatum non fuit, vt supponunt Doctores communiter. Familiaris autem in præfati ille tantum censendus est, qui cum Episcopo in eodem loco commoratus fuerit, non verò ille qui longè distat, tamen sumptibus Episcopi alatur, quia eius mores non satis poterit perspicuos habere, quæ furtatio ob quam Concilium postulat, vt familiaris cum Episcopo per triennium commoretur. Hoc autem triennium spectat ad communem sententiam continuam esse debet, quia quoties à iure tempus ad aliquid actum assignatur, plerumque continuum intelligitur. Vt tradit Glossa leg. 3. & legatum alter. ff. de usufructibus, & in Rub. ff. de diuersis, & tempor. præscript. Abbas in c. ult. ad finem de electione. Barcol. & Caltreaf. in leg. ult. §. quoties, ff. de Publican. & vestigal. Alexand. cons. 34. num. 1. lib. 5. Lapus allegat. 46. num. 3. Et alij. Non est autem opus, vt hoc triennium incipiat, postquam ordinans creatus Episcopus fuerit: satis enim est, si secum triennio fuerit commoratus: vt notat Garcia de benefic. 2. part. c. 5. n. 83. Bonacina alij relati t. 3. disp. 3. q. 1. p. 11. num. 9. Debet autem facta ordinatione statim (hoc est abfque vlla dilatione) beneficium Ordinato conferre, quod verum habet, tamen si solum primam tonsuram conferat, quia sub hac conditione hæc ordinandi potestas ei commissa est, vt declarat Congregatio Concilij teste Barbofa in dicto decreto. Cui obligationi non satisfacit, si maiorem partem anni transire permittat abfque beneficii collatione, vt ex Concilij congregatione notauit Flaminius lib. 4. de resignat. q. 2. num. 3. Garcia 2. p. c. 5. n. 87. Salcedo pract. c. 26. vers. tertius casus. Quod si beneficium postmodum Episcopus non conulerit, non obinde Ordinatus bona fide, & cum spe beneficii sibi conferendi suspensionem incurrit, quia hæc vtrique pœna, & censura contrahi nequit abfque culpa, à qua Ordinatus (vt suppono) liber est, vt bene notauit Bonac. d. p. 11. n. 12. Excusatur autem Episcopus ab hac obligatione conferendi beneficium Ordinato, si ad titulum patrimonij, vel pensionis promouerit. Vt facere potest, teste Garcia 2. p. de benefic. c. 5. n. 80. Barbofa in remissionib. Concilij, quia beneficium conferendum præcipitur, vt Ordinatus desitutus Episcopi obsequio, & familiaritate habeat vnde sustentari possit. Sicuti docet Bonac. dicto p. 5. q. 1. p. 11. n. 11. Ex hac verò facultate graues Doctores, Salcedo dicto c. 26. §. tertius casus. Garcia 2. p. c. 5. n. 86. Bonac. n. 13. & alij censent non concedi Episcopo potestatem dispensandi cum suo familiari ad Ordines in

interdictis, & illegitimite, aliisque impedimentis, quia hæc potestas diuersa est, neque potestati à Concilio Trident. concessa annexa. Sed contrafuit est satis probabile, quod docuit Saa, verbo Episcopus, num. 36. Sanch. lib. 8. de matr. dist. 1. num. 25. Tum quia ad prædictorum dispensationem videtur sufficere habitatio maioris parte anni. Tum quia concessa facultate ordinandi quæ maior est, concessa videtur, quæ prædictæ ordinationi conueniunt, et si non necessarid.

Tertius casus, in quo Episcopus subditum alterius diocesis ordinare potest, est quando censet proprium Episcopum reatam Ordinationem habiturum: illa enim ratihabito præsumpta censetur facultatis concessio. Argum. c. Legumensis, vbi. q. 2. vbi sanctus Epiphanius ordinauit quemdam ex diocesi S. Ioannis Chryostomi abfque expressa eius facultate, quod sanctus vir non fecisset, si ei detinentum fore penderet. Atque ita tradit ibi Glossa. Maiolus, lib. 4. c. irregularit. c. 2. num. 7. Suar. disp. 31. sect. 1. num. 17. Valer. Reginald. pract. lib. 3. tract. 2. c. 69. vers. sunt autem. Barbofa in remissionib. Concilij sess. 23. cap. 8. in fine. Fateor hanc ratihabitionem in prædicto Textu ex parte Ordinatum non admitti, tamen ex parte Ordinantis admittitur, siquidem Ordinatis imponitur pœnitentia in satisfactioem Ecclesiæ quam offenderunt, & illa pœnitentia petita à misericordiam intuitu recipitur in suo honore, hoc est ad exercitium Ordinis accepti: sicuti docet Petrus Rebuff. in pract. benefic. 1. p. de forma dimissoria, licet etiam n. 14. Et Salcedo in pract. c. 26. §. secundus in fine. Quocirca hæc ratihabito non est facillè admittenda, tum ne iurisdictioni proprii Episcopi præiudicium fiat, tum ne indigni promoueantur: sicuti illam non admittit Berasius. D. az in sua pract. cap. 26. vers. secundus casus. Et ibi Salcedo, Quaranta alij relati, verbo Ordo, vers. amplia. Bonac. t. 3. disp. 3. q. 1. p. 11. num. 14. Sed solum permitti poterit, quando maxima, & scitè morali certitudine constet gratiam Episcopo proprio fore ordinationem. Nam hæc sanctè morali certitudine sicuti possunt alia sacramenta, quæ ad sui licitam administrationem iurisdictionem requirunt, a ministris potest, & hoc sacramentum.

Quintò fertur suspensio aduersus eum qui ordinatur ab Episcopo proprio Pontificalia exercente in aliena diocesi, sine licentia Episcopi illius loci, in quo Ordines censent. Quæ suspensio colligitur ex c. Episcopum 9. q. 2. vbi talis ordinatio irrita esse decernitur. Sed aperitur ex Conc. Trident. sess. 23. cap. 5. ibi Nulli Episcopo liceat cuiuscunque primæ legi prætextu Pontificalia in aliena diocesi exercere, nisi de Ordinarij loci expressa licentia, & in personas eidem Ordinarij subiectas tantum. si licet factum fuerit, Episcopus ab exercitio Pontificalium, & iurisdictionis ab executione Ordinum sine ipso iure suspensus. Quod dictum est de Episcopo, intelligendum est de Archiepiscopo, quia ipsi dauum non est Pontificalia exercere in diocesi Suffraganeorum, nisi in aliquibus casibus: vt notat Glossa in cap. Romanus, notab. 2. de officio Ordinarij. lib. 6. Couari. pract. quest. 9. num. 2. Zecola, verba Archiepiscopi, vers. ad secundum. Barbofa in remissionib. concilij, sess. 6. cap. 5. Bonac. t. 3. de censur. disp. 3. q. 1. p. 12. num. 1. Sed an hæc suspensio extendatur ad recipiendum solum primam tonsuram, Affirmat Rebuff. pract. benefic. et. de Clericis ad sacros Ordines male promoti, Glossa num. 4. Alterius t. 2. disp. 1. o. c. 2. vers. quod si. Bonac. supra. n. 2. quia Episcopus conferens primam tonsuram Pontificalia exercet, solum solus Episcopus, seu iurisdictionem quæ Episcopalem habentibus, sit datum eam conferre. Neque obest quòd in suo cubiculo eam conferre possit, nam etiam ibi potest calicem consecrare, eum tamen ea consecratio Pontificalis vltus sit.

Cæterum est Episcopus ob collationem primæ tonsuræ in aliena diocesi abfque licentia Ordinarij illius loci à Pontificalium executione suspendatur: prima tonsura inicitatus suspensionem ibi latam non incurrit. Tum quia prima tonsura spectato iuris rigore non est Ordo, sed Ordinis dispositio, & ab Ordinibus sepe distinguitur, vt constat manifestè ex Conc. Trident. sess. 14. cap. 2. de reformat. ibi: Ad sacros, aut minores Ordines, vel primam tonsuram promouere, seu ordinare valeat. Tum præcipit quia hæc tonsura nullum speciale manus habet, à cuius executione ea inicitatus suspensio valeat. Et ita tenet Henric. lib. 3. c. 6. num. 6. Affirmans primam tonsuram conferri ab Episcopo posse suis subditis in aliena diocesi. Illud optime aduertit Suar. disp. 31. sect. 1. num. 21. Ordinatium sine licentia sui Episcopi ab alio Episcopo in aliena diocesi abfque debita licentia duas suspensiones incurtere, vnam quia sine litteris dimissorias aliam, quia ab eo Episcopo in eo loco Ordines suscipit; postquam vna suspensio ab alia separari, idèque non se impediunt quominus simul contrahantur. Vide quæ diximus tract. de ordine, p. 15.

Sextò suspenditur Ordinatus ante legitimam etatem ex Extrauag. Pij II. quæ incipit: Cum sacrorum, quàmque confirmauit Clemens VIII. ibi enim Pius II. inquit: Statuimus, & ordinamus, quod omnes, & singuli qui abfque dispensatione Canonica, aut legitima licentia, sine extraneis temporis à iure præscripta, sine ante etatem legitimam, vel abfque dimissorias litterarum

etiam citramontanis ad aliquem ex sacris Ordinibus fuerint promovendi, à suorum ordinum executione ipso iure suspensuri. Et si huiusmodi suspensione durante in eisdem Ordinibus ministrare presumpserint, eo ipso irregularitatem incurrant. Etas requisita pro prima tonsura, & à fortiori pro aliis Ordinibus est septimus annus completus. Cap. nullus de temporib. ordinat. ubi promittitur infanti primam tonsuram conferre. Infans autem est qui septennium nondum complevit. Leg. si infans. §. ult. & leg. postum. Cod. de iure delib. etat. Completo septennio & prima tonsura, & minores Ordines conferri possunt; quia nulla pro his Ordinibus est etas à iure prescripta, sed arbitrio Episcoporum relinquitur; ut tradit Suar. disp. 3. q. 1. punct. 1. num. 4. At pro Ordinibus sacris suscipiendis etas præfixa est à Conc. Trident. sess. 2. cap. 12. de reformat. nam ad Subdiaconatum requiruntur anni 21. pro Diaconatu 23. pro Presbyteratu 25. incepti excommuni Ecclesie præxi. Pro Episcopatu autem 30. completi. iuxta textum in c. cum in cunctis, de electione. Computanda est huiusmodi etas non à die conceptionis, ut placuit Sfortio Odo de ressit. in integrum. l. p. q. 2. art. 2. num. 48. sed à die natiuitatis siue naturalis, siue violentæ; ut ex communi docuit Conarr. 4. decret. 2. p. cap. 8. §. 2. Maiolus de etate minori, cap. 1. num. 2. 5. Sanchi in decalog. lib. 4. cap. 3. 5. num. 2. quia dies conceptionis ignotus est. Præterquam quod dum infans in utero matris existit, neque in lucem prodit, non reputatur persona distincta, cuius etas enumerari debeat.

Qui igitur aliquo ex sacris Ordinibus ante etatem præfixam initiatur, suspensionem ab executione Ordinis sic suscepti incurret, modo in illius suspensione bona fide non processerit, ignorans probabiliter se etate legitime carere, vel non adesse Ecclesie legem sub suspensionem prohibentem Ordines ante illam etatem suscipi, nam eo casu excusatur ab hac pena, quæ non nisi ob grauem culpam contrahi potest; ut aduertit Nauarr. c. 27. num. 5. Suar. disp. 3. 1. lect. 1. n. 16. qui censent quamlibet ignorantiam modo affectatam non sic excusare; quia Pius V. utitur verbo presumpserit, quod dolum importat. Sed relictus Bonac. l. 3. de censur. disp. 3. q. 1. punct. 1. numero 3. solam ignorantiam probabilem, & inuincibilem excusare; quia verbum presumpserit, non pro contrahenda suspensione, sed pro contrahenda irregularitate ob violationem suspensionem assumptam est, ut legenti Textum constare possit.

Hic sic Ordinatum suspensionem esse ab executione Ordinis sic suscepti, sed non ab executione aliorum Ordinum legitimam etatem peceptorum: nam esto Pius II. in sua Bulla generaliter dixerit, a suorum ordinum executione ipso iure suspensuri fuerint, intelligendum est de Ordinibus indebitè susceptis. Argum. Textus, vel non est compo. de Temporib. ordinat. & notauit Bonac. d. 1. disp. 3. q. 1. p. 1. num. 8.

Monent tamen Suar. disp. 3. 1. lect. 1. num. 23. Garcia 2. p. de bñific. c. 5. num. 51. referens sacra Cardinalium Congregationis decisionem. Bonac. supra, pun. 1. in fine, & Doctores communiter, Ordinatum ante legitimam etatem sic scienter, siue ignoranter, absolutumque à suspensione non posse Ordinem receptum exercere, quousque ad legitimam etatem peruenerit. Argum. cap. vel non est compo. de temporib. ordinat. non ob impedimentum suspensionis, sed irregularitatis à iure inductæ, quæ quis prohibetur ante legitimam etatem Ordinem suscipere, & consequenter ab illi usui.

Septimo suspenditur qui Ordines suscepti extra tempora designata ab Ecclesia, absque dispensatione legitima. Quæ suspensio iure antiquo lata non erat ipso iure, sed ferenda, ut constat ex cap. sanè. Cap. cum quidam. Et cap. consultationi de temporib. ordinat. At in dicto Extravag. Pij II. Cum ex sacrorum, habetur expressè, extenditurque tantum hæc suspensio ad sacrorum Ordinum suspensionem, & merito; quia minores Ordines non habent statuta tempora, ut constat ex cap. de temporib. ordinat. Et notauit Suar. disp. 3. 1. de censur. sect. 1. num. 3. 09. Bonac. l. 3. de censur. disp. 3. q. 1. num. 4. Requiritur tamen culpa grauis in ordinato, ut aduertunt præfati Doctores. Vnde si bona fide sacris initiatus, credens se habere facultatem, vel Episcopum dispensare posse, vel ex alia simili ignorantia, sic excusatur è culpa, sic & à censura censens excusatus. Effectus huius suspensionis est impedire executionem Ordinis malè suscepti, nam esto in prædictis decretis dicatur à suis Ordinibus, subirelligendum est malè susceptis, et in copulationis in quo deliquisti, quia est benignior interpretatio, & saluatur proprietas verborum: uti notauit Auila de censur. 3. p. disp. 5. dub. 7. §. sexto notandum. Henric. lib. 1. c. 3. §. 3. numero 4. Suar. disp. 3. 1. lect. 1. num. 31. Galpar. Hurtado tract. de suspens. difficult. 1. 1. num. 36. Bonac. l. 3. de censur. q. 1. punct. 3. n. 5. Huiusmodi absolutio Episcopo competit, siquidem non est reuocanda, ut aduertit Suar. Hurtado, Auila & Bonac. supra. Nam esto Sixtus V. in Extravag. Sanctum, & salutar. sibi absoluteionem reuocauerit, Clemens VIII. in constitutione quæ incipit: Romanum Pontificem, edita pridie kalend. Martij, anno 1596. ad terminos sacrorum Canonum, & constitutionis Pij II. & decretorum Concilij Trident. reducita est, exceptis his quæ

in dicta Bulla contra simoniacè ordinantes, & ordinatos statuantur, quæ nullo modo reuocantur.

Octauo suspensio fertur aduersus Ordinatum non seruatis temporum interstitiis, quod multipliciter contingere potest. Primo si eodem die plures Ordines sacros suscipias. Secundo, si minores simul cum sacro ubi non est consuetudo. Tertio si non serues moram temporis inter vnum, & alium Ordinem à Conc. Trident. præscriptam.

Præmittendum est ex his quæ diximus tract. de Ordine, d. 3. primam tonsuram quolibet die conferri posse, cum iura certum diem non requirant. Minores omnibus diebus ieiunij, quatuor temporum, & Dominicis, & festiuis dari posse; sacros vero non nisi in sabbato quatuor temporum, & in duobus casibus die Dominico. Primo si ieiunium sabbathi continetur ab Ordinato, & Ordinate usque ad diem Dominicum, quia tunc reputatur eadem dies esse salcedo pract. cap. 2. 6. vers. ista autem. Suar. disp. 3. 1. lect. 1. num. 40. Et 42. Secundo si die Sabbathi tanta esset Ordinandum multitudo, ut non possent omnes Ordinibus insigniri, nam tunc in Dominicam collatio Ordinum transferri potest, ut notauit Glossa, & Innocent. in cap. litteras de temporib. ordinat. Syluest. verbo ordo. 2. q. 6. Salcedo loco citato. Consecratio vero Episcoporum solis Dominicis, & festiuis diebus facienda est. Cap. ordinationes 7. 5. dist. Et notauit Syluest. verbo consecratio 1. q. 3. quam consecrationem debet recipere Episcopus electus, & confirmatus intra trium mensium spatium à sua confirmatione, alioquin ad fructuum percceptorum restitutionem tenetur, & si intra totidem menses id postmodum facere neglexerit, Ecclesia ipso iure punitur, ut habetur in Conc. Trident. sess. 23. cap. 2. de reformat.

Secundo præmittendum in receptione minorum Ordinum, non esse necessaria temporum interstitia. Nam esto in c. singularis. 77. dist. de heneur quædam tempora illud us aut quum est, & ita possunt omnes illi Ordines simul cum prima tonsura eodem die, si Episcopo visum fuerit, conferri; præsertim ubi viget consuetudo. Ut colligitur ex c. 2. De eo qui ordinem furtiue suscepit. Et tradit Glossa, & Doctores ibi. Et in c. 3. de temporib. ordinat. Suar. disp. 3. 1. lect. 1. num. 4. Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 1. 4. n. 2. Bonac. l. 3. de censur. disp. 3. q. 1. punct. 1. n. 2. Vnde in Concilio Trident. sess. 23. c. 11. de reformat. statuitur, hos Ordines recipi per tempus interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videatur. Quare ex arbitrio Episcopi rationabili, possunt eodem die omnes prædicti Ordines simul cum prima tonsura recipi, & sic praxis obtrinit. A suspensione autem postremi gradus ad Subdiaconatum annus integer Ecclesiasticus transire debet, nisi necessitas, aut Ecclesie utilitas iudicio Episcopi aliud exoptat, ut habetur in Conc. Trident. sess. 24. c. 11. de reformat. sic. A Subdiaconatu ad Diaconatum annus integer similiter transire debet, nisi aliud Episcopo videatur. Sicuti decidit Conc. Trident. sess. 23. c. 13. & idem decisum est capite 14. à Diaconatu ad Presbyteratum. His positis,

Dicendum est, si recipias primam tonsuram, & Ordines minores non seruatis temporum interstitiis contra voluntatem Episcopi graue peccatum committis; quia violas statuta sacrorum Canonum in materia graui. Ut tradit Glossa in cap. quicumque verbo Acolytus 77. dist. Salcedo cap. 2. 6. Bonac. tom. 1. de censur. disp. 3. quest. 1. punct. 4. §. 1. num. 2. Suar. disp. 3. 1. lect. 1. num. 3. nullam tamen suspensionem incurris, quia nullibi cauta est, ut docent præcitati Doctores. Si vero Ordines minores simul cum Subdiaconatu susciperes absque Episcopi dispensatione, illoque ignorante suspensionem, sed irregularitatem incurres. Ex cap. 2. de eo qui ordinem furtiue suscepit, sicuti notauit Nauarr. cap. 2. 5. num. 71. vers. octauo. Maiolus lib. 4. de irregularitat. cap. 11. num. 1. Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 14. num. 2. 5. Auila 7. part. de censur. disputat. 9. sect. 1. dub. 4. Bonac. tom. 3. de censur. disp. 3. quest. 1. punct. 4. num. 2. Quod tamen intelligendum est, quando non vocatus te ingessisses Ordinandum; quia tunc Ordinem furtiue suscipis, secus vero si vocatus esses tam ad Ordines minores quam ad Subdiaconatum, tamen si ex inadvertentia Episcopi, quia cessat furtina Ordinis receptio. Possit autem Episcopum dispensare, ut simul eodem die Ordines minores, & Subdiaconatum recipias, supponit sacra Cardinalium congregatio, & docuit Nauarr. cap. 2. 5. num. 71. & indicat Suar. dicta sect. 1. num. 4. 1. Bonac. d. p. 4. n. 2. Quod si duos sacros Ordines eodem die reciperes absque dispensatione Pontificis (qui tamen dispensare potest) dubius est Suar. disp. 3. 1. de censur. sect. 1. num. 4. 1. an incurras suspensionem, eo quod in cap. litteras de temporib. ordinat. ubi de ordinato Diaconatu & Presbyteratu eodem die decernitur ab executione officij Sacerdotalis manere suspensum, quousque Pontifex aliter disponat, non fertur lex pro futuris casibus, sed casui ibidem relato arctatur dispositio. Ceterum communis sententia affirmat, te manere suspensum. Vti tradit Nauarr. cap. 2. 5. num. 71. Maiol. lib. 4. de irregularitat. cap. 11. Viuald. tit. de suspens. num. 47. Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 1. 4. num. 2. 5. Bonac. tom. 3. disputat. 3. quest. 1. p. 4. num. 5. tum quia verum non est in prædicto cap. litteras legem

non statim aliis de omnibus decretis casum specialem referentibus, idem dici possit. Tum præcipue quia Textus in c. innotuit. De eo qui fortuito ordinem suscepit, inquit de his qui Subdiaconatus, & Diaconatus Ordinem simul susceperunt, de iuris rigore in susceptis Ordinibus ministrare non debent, ibique potestas dispensandi Abbati, & Episcopo remittitur, si Religionem intraverint. Secus referatur Pontifici, ut aduertunt Maiol. Bonac. Suar. loc. cit.

Ob violationem interstitiorum nulla est in iure pœna apposta, tamen si graue peccatum committas legem Ecclesiasticam transgrediens. Sicuti tradit Zerola in pract. 2. part. verbo ordo, num. 8. Alterius 2. p. disp. 10. c. 4. post princ. Suar. disp. 31. sect. 1. n. 43. Riccius in collect. decis. 3. p. collect. 576. Barbosa de potest. Episc. alleg. 18. n. 11. Bonac. t. 3. disp. 3. q. 1. p. 4. n. 2. numero 1. Solum aduerto in dispensatione interstitiorum diuersam causam requiri pro sacris Ordinibus suscipiendis. Nam agens Concil. Trident. sess. 23. c. 11. de susceptione Subdiaconatus post suscepti onem postremi gradus minorum Ordinum, inquit: Non promoueantur nisi post annum, nisi necessitas, aut Ecclesie utilitas aliud exposcat. Et cap. 13. agens de promotione ad Diaconatum inquit. Promoti ad sacrum Subdiaconatus Ordinem, nisi per annum saltem in eon non sint versati, ad altiore gradum nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non permittantur; cum autem hoc iudicium rationale debeat esse, oportet ut saltem Ecclesie utilitas adsit que dispensationem exigat. Verum à Diaconatu ad presbyteratum ascensio non permittitur, nisi ob Ecclesie utilitatem, ac necessitatem aliud Episcopo videatur. Vt habetur dicta sess. 23. c. 14. de reformat. Quod si Episcopus absque prædictis causis utilitatis, vel necessitatis dispensationem concedat, nulla est dispensatio, vt pote facta in lege Superioris contra formam à superiore præteritam. Sicuti aduertit Suar. disp. 31. sect. 1. num. 43.

9 Nonò ferit suspensio aduersus eum qui per saltum promouetur, hoc est qui ad Ordinem superiorem, præter illi inferiori ascendit. Vt colligitur ex c. sollicitudo. 52. dist. 8. & ex cap. vn. de clerico per saltum promotio, vbi de Subdiacono qui præter illi Diaconatu Presbyteratum suscepit, inquit Pontifex: Mandamus, quatenus condignam poenitentiam pro negligentia huiusmodi iniungas eidem, qua parata ipsum in Diaconatum ordinare procuret, & sic de misericordia eundem ministrare permittas in ordine Sacerdotis. Ergo ob prædictum delictum impeditus erat promotus à susceptione Ordinis prætermissi, & ab administratione Ordinis suscepti. Et denique in Concilio Tridentino supponitur, siquidem sess. 23. cap. 14. in fine de reformat. dicitur: Cum promotus per saltum si non ministrauerint, Episcopus ex legitima causa potest dispensare. Si igitur dispensatione indigent, ergo vinculo aliquo ligati erant, quod nullum aliud esse potest, nisi suspensionis, siquidem non solum impediuntur à susceptione Ordinis prætermissi, sed etiam à suscepti administratione. Atque ita docent Syluelli. verbo irregularitas. q. 11. Sotus in 4. d. 15. q. 1. art. 3. Nauarr. cap. 2. §. num. 71. & cap. 27. num. 244. Gregor. Lopez. leg. 63. tit. 5. part. 1. Salcedo pract. c. 29. Suarez. disp. 31. de censur. sect. 1. num. 35. & seqq. Auila 7. p. disp. 9. dub. 2. Bonac. t. 3. de censur. disp. 3. q. 1. p. 2. numero 1. Filiucius tract. 17. c. 5. q. 8. n. 1. August. Barbosa de potest. Episcop. allegat. 47. num. 1. Sayrus lib. 4. c. 14. n. 26. Coninch. disp. 35. dub. 5. num. 40. Gaspar Hurtado de suspens. difficult. 1. §. num. 39. & alij. Tamen si contrarium censent non improbabiler Turcomana in dicto cap. sollicitudo, art. 4. & ibi Archidiacon. & Præposit. Angel. verbo irregularitas. 1. num. 36. Armilla eodem n. 68. Bernard. Diaz. pract. c. 29. & probabile reputant Suar. & Auila supra ducti ex dicto cap. sollicitudo: vbi solum mandatur Episcopo prohibere ab officio Sacerdotis Presbyterum per saltum promotum, donec Subdiaconatum intermissum recipiat, quod non arguit suspensionem ipso iure latam, sicuti neque Textus in c. vn. de clerico per saltum promotio: cum ex eo tantum colligatur non esse permittendum sic ordinatum Ordinem prætermisum recipere, & in suscepto ministrare, quousque condignam de delicto poenitentiam præstet. Verba verò Concilij, quæ efficaciora sunt in hac parte explicari possunt, non de propria dispensatione alicuius impedimenti contracti, sed de permissione abque impositione alicuius suspensionis, vel pœna. Sed hæc nullo modo placent, quia videtur esse Textuum violenta explicatio. Et quia Concil. Trident. concedit Episcopo potestatem dispensandi cum promotis per saltum, si non ministrauerint. Supponit ergo post ministerationem non posse dispensare, quod verum esse non posset, nisi ex ministeratione irregularitatem incurrent, ob violatam suspensionem ex ordinatione per saltum contractam.

10 Decimò suspenditur, & irregularitate innotatus, qui post matrimonium contractum etiam non consummatum, aliquem ex sacris Ordinibus suscepit extra casus à iure permisso. Vt habetur in Extrauag. Ioann. XXII. Antiqua de voto & voti redempti. ibi dicitur: Inhibentes, ne quisquam durante matrimonio nondum etiam consummato, aliquem de sacris Ordinibus presumat suscipere, nisi prout sacris Canonibus nouerit conuenire. Quod si secus à quouam forsitan attentatum fuerit, ordinamus quod nec matrimonio soluto in sic suscepto Ordine ministrare, ne-

que ad superiores Ordines pronehi, nec ad aliquod beneficium, cui officium Ecclesiasticum ualeat promoueri. Ex his verbis constat sic promotum suspensionem incurtere, quatenus ab executione Ordinis suscepti suspenditur; irregularitatem vero, quatenus prohibetur ad superiores Ordines ascendere, & in beneficio Ecclesiastico promoueri. Vt aduertit Bonac. t. 3. de censur. disp. 3. q. 1. p. 7. num. 1. Gaspar. Hurtado de suspens. difficult. 1. §. n. 40. Coninch. disp. 15. dub. 5. num. 41. Notanter dixi aliquem ex sacris Ordinibus: nam esto graue peccatum committat coniugatus, Ordines minores post matrimonium recipiens, nullam tamen pœnam ipso iure incurrit; quia Extrauagans supra dicta solum de susceptione ordinum loquitur, & nullus alius inuenitur Textus in iure pœnam susceptioni Ordinum minorum indicens.

Præterea dixi extra casus à iure permisso. Sunt enim plures, in quibus licet coniugatus Ordinem etiam sacrum suscipiat. Primò si ante consummatum matrimonium professionem in Religione approbata emittat; quia eo casu vinculum matrimonij soluitur. Secundò si post consummatum matrimonium vxor ex vi consensu Religionem ingrediatur. Iuxta caput Episcopus benedictionem, 76. dist. Tertio si ipsa separata uiuere uult, & votum castitatis emittat dum senex sit, & de incontinentia periculo non suspecta. Iuxta cap. seriatim, 32. dist. Et cap. coniugatus de conuers. coniugator. Cap. Agatlosa 27. q. 1. Quarta si ob causam vxoris diuortium quoad thorum, & habitationem perpetuo celebratum est; quia ab oneribus matrimonij soluitur. In his ergo casibus quia vir licet Ordines suscipiat, nullam suspensionem incurrit.

Quod si bonâ fide putans vxorem esse mortuam, vel validam professionem emisisset, cum tamen nihil horum contigerit; Ordinem sacrum recipiens, suspensionem non incurrit; quia ad hanc suspensionem culpa grauis requiritur, vt collat ex illis verbis Extrauag. Nemo aduersus supra dicta presumat. & si senex fuerit à quouam attentatum. Sicuti notauit Suar. disp. 3. sect. 2. num. 6. Bonac. disp. 3. q. 1. p. 7. num. 4. Ex Ecclesiastico tamen præcepto prohibetur esse ad executionem Ordinis sacri matrimonio durante; in quo præcepto nequit Episcopus dispensare, vt aduertit Bonac. supra p. 7. in fine. Matrimonio autem dissoluto, vel ipsa vxore votum castitatis emittente si tenet sit, nec de incontinentia periculo suspecta, vel Religionem ingrediente, poterit se promotus in susceptione ordinis ministrare, & ad superiores ascendere, quia nullo impedimento, aut præcepto remouetur, vt affirmat Suar. disp. 31. sect. 1. num. 56.

In casibus autem in quibus hæc potestati contrahitur nullus præter summum Pontificem potest dispensare, etiam matrimonio dissoluto, nisi forte fuerit dissolutum ob tui in Religione ingressum, quo casu permittitur in dicta Extrauagans. Episcopo dispensatio, vel Religionis Superioribus, qui ex privilegio sibi concessio à Sede Apostolica possunt, cum illis Fratribus in his suspensionibus dispensare.

Vndecimò ferit suspensio aduersus eum qui Sede Episcopali vacante, nec arctatus occasione alicuius beneficii recepti, vel recipiendi ordinatur in sacris intra annum cum litteris dimissoriis à Capitulo acceptis. Et Cone. Trid. sess. 7. cap. 10. de reformat. quæ suspensio durat vsque ad beneficium futuri Prælati. Prio suscipiendis minores Ordines alia prima statuitur, scilicet ne clericali privilegio præferim in criminibus gaudeant, quare nisi suscipiantur, vt congregatio Concilij declarauit, teste August. Barbosa, in dicto cap. 10. Quod adeò verum est, vt nec primam tonsuram virtute litterarum dimissoriarum à Capitulo recipere possit qui beneficium recepto, vel recipiendo arctatus non fuerit. Vt docuit Nauarr. cons. 17. de temporib. ordinat. Man. Rodrig. t. 2. cap. 14. num. 6. Garcia. §. p. de benefic. c. 7. num. 95. temetipso pœna imposta ordinat minoribus huic non comprehendat; quia appellacione minorum Ordinum maxime in decreto penalis, & odioso solum veniunt intelligendi quatuor minores Ordines, & non prima tonsura quæ ab illis distinguitur: vt colligitur ex Trident. sess. 23. cap. 4. §. 6. 10. & notauit Garcia, supra. Arctatus verò occasione beneficii recepti (vt rectè explicat Garcia. §. p. de benefic. c. 7. num. 97. & seqq.) ille dicitur qui beneficium obtinet ratione cuius obligatur se promoueri facere. Vt qui obtinet Parochialem Ecclesiam, est arctatus intra annum ad sacerdotium promoueri; & obtinens Canoniatum ad suscipiendum Ordinem est annexum, & sic de aliis beneficiis, & sic capellaniis requiruntur ex institutione personalem, seu ordinis exercitium. Occasione verò beneficii recipiendi arctatus dicitur, qui vocatus est ad beneficium vacans, certum requirens Ordinem quo ipse caret. Quod adeò verum est, vt si ad beneficium præsentetur, careatque prima tonsura, possit illi conferri ex litteris dimissoriis à Capitulo acceptis, vt ea præsentatio effectum habere possit: sicuti dicitur à sacra Congregatione refert Barbosa in remissis. Concilij, dicto cap. 10. & Garcia supra. Electus verò in concursu ad beneficium curatum, cuius collatio faciendâ est à Pontifice, nequit interim dici arctatus occasione beneficii accepti, cum illud ante collationem Pontificis non habeat, neque occasio-

ne beneficij recipiendi, cum ad illius receptionem Ordo facer non requiratur. Similiter nequit dici arctatus occasione beneficij recipiendi, cui vis beneficium resignare certum Ordinem requiritis quo resignatus caret: quia ea resignatio voluntaria est, & ratione resignationis voluntariae futurae dici non potest arctatus. Vt bene Garcia dicto cap. 7. à numero 97.

11 Duodecimò fertur suspensio iure lata, & Pontifici reservata in cap. per tuas. Et cap. penult. de Simonia: adversus ordinatum carentem titulo patrimonij, vel beneficij ad Ordines sacros requisiti, & pacificentem cum ordinante, seu presentatore non petiturum ab eis alimenta. Quod ad hoc verum est, vt etiam si ignoranter procedat hanc poenam incurrat, modò non sit ignorantia omnino inculpabilis, & inculpabilis. Vt docuit Suar. disp. 31. sect. 1. n. 34. Garpar Hurtado de suspens. disp. 1. §. n. 37. Coninch. disp. 1. §. dub. 5. num. 3. Ordinanter verò à collatione Ordinum, presentans ab eorum executione per triennium maneat suspensus. Quod si seculo hoc pacto, Ordines recipias ab Episcopo conficio tue inopix, & defectus tituli nullam poenam ipso iure incurris. Nam esto in cap. venimem, & cap. sanctorum, 70. diff. poena suspensionis in dicta ordinato fuerit, reuocata fuit in cap. cum secundum Apostolum de Præbendis. & cap. si Episcopus eodem tit. in 6. imposita ordinanti obligatione ordinatum alendi, quam obligationem solum creditur renouasse Conc. Trident. sess. 21. c. 2. de reformat. Verum si Episcopus ignarus omnino fit huius defectus, tu verò falsis probationibus titulum finxisti, est multi probabiliter exultante te manere suspensum, probabilis est nullam suspensionem ipso iure incurere, neque ordinantem obligatum esse tibi alimenta subministrare, vt ipse qui nullam culpam commiserit: quæ omnia latius probata sunt hac 3. tract. de Ordine punct. 11.

§. 11.

De suspensionibus ipso iure latis contra Clericos, ob prauum vsu Ordinis suscepi.

- 1 Declaratur prima suspensio adversus Clericum recipientem oblationes à manifesto usurario, vel eius corpus defunctum Ecclesiastica sepultura.
- 2 Declaratur secunda quæ est adversus Parochum, vel alium Sacerdotem sine Regulari, sine Saculari, qui alterius Parochi sponso sine illorum parochi licentia, matrimonio iungere vel benedicere ausus fuerit.
- 3 Tertia refertur adversus Sacerdotem sacularem, vel regularem matrimonium clandestinum non prohibentem, seu illis interessentem.
- 4 Quarta refertur adversus Clericum secundas nuptias benedicentem.
- 5 Quinta adversus Episcopum, vel Presbyterum ingressum ad Missarum solemniam celebranda, si præsumat recedere, vt ab alio Missæ sacrificium perficiatur.
- 6 Sexta adversus Sacerdotem sacrificantem, & se à communione suspendentem.
- 7 Septima adversus eos qui Ordine continentur in loco interdicto.
- 8 Octava refertur adversus Sacerdotes, tam saculares, quam regulares non servantes in decreto sanctæ Congregationis. Romanae edito 16. Julij ann. 1525. præscribuntur.

1 Prima sumitur ex c. quia in omnibus de vsuris, adversus clericum quia à manifesto usurario oblationes receperit, vel eius corpus defunctum tradiderit Ecclesiastica sepultura. Quæ suspensio est ab officio, donec Episcopo suo videatur satisfactum, compelliturque oblationes receptas restituere iudicis sententia interveniente. Vt colligitur ex illis verbis Textus: Reddere compellatur. Nomine obligationum venit quod Deo offertur liberè in recognitionem digne excellentiæ, non vero quod debitum est, & ministris Ecclesiæ conceditur in suorum laborum stipendium, & eorum sustentationem. Usurarius autem debet esse manifestus non vtinque, sed per denunciationem, quia post Extravag. Ad evitanda scandala, solum denunciatum tenetur vitare. Sicut hæc omnia tradunt Suar. disp. 31. sect. 2. à n. 6. Coninch. disp. 1. §. dub. 5. num. 41. Filiucius, tract. 17. cap. 6. num. 100. Bonac. t. 3. de censur. disp. 3. q. 3. p. 2. Ad idem reduci potest suspensio lata cap. super eod. de Raptoribus, vbi Clerici qui raptoribus Ecclesiarum absque vlla facta satisfactione sacramentum absolutionis impendunt, aut eorum sepulture interfuerint, vel eorum elemosynas recipere attentaverint, seu huiusmodi rapinæ participes inveni fuerint Ordinis sui damnium irrecuperabiliter pati, & Ecclesiastico beneficio carere debent. Quæ suspensio non videtur ipso iure lata, sed ferenda, vt indicat illa verba patientium, careant. In Conc. Trident. verb. sess. 22. cap. 11. de reformat. etiam post integram satisfactionem, & absolutionem

nem à suorum Ordinum executione suspendi arbitrio sui Ordinarij debent.

Secunda sumitur ex Conc. Trident. sess. 24. cap. 1. de reformat. quæ est adversus Parochum, vel alium Sacerdotem sine regularem, sine sacularem, qui alterius Parochi sponso sine illorum parochi licentia (etiam si sibi licere contendat ex privilegio, vel ex immemorabili consuetudine) matrimonio iungere, vel benedicere ausus fuerit. Quæ suspensio ab officio, & beneficio videtur esse, quia absolute fertur, vt tradit Bonac. disp. 3. q. 3. §. 5. num. 7. Filiucius, tract. 17. cap. 6. §. 4. num. 101. At vt prædicti Doctores sumant, probabilis est sententia Suarez disp. 3. §. 1. sect. 3. n. 18. asserens solum esse suspensionem ab officio, & munere sacerdotali; siquidem fertur non solum in Sacerdotes saculares, sed regulares, & per modum vnius, & consequenter ab aliqua actione quæ illis communis sit. Præterquam quod poena culpæ commensurari debet. Cum autem culpa solum sit adversus sacerdotale officium, poena suspensionis solum sacerdotale officium spectare debet. Durat autem hæc suspensio quousque ab Ordinario illius parochi qui matrimonio interesse debebat, vel sponso benedicere; absolute præstetur, vt expressè notatur in dicto Textu. Excommunicationem autem latam in Clement. 1. de Privilegijs adversus Sacerdotem regularem matrimonio absque parochi licentia assistentem, cessare credunt Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 1. §. num. 10. Henric. lib. 1. cap. 39. num. 3. Filiucius, tract. 17. cap. 6. num. 101. Rebell. post 4. lib. declaration. sect. 2. num. 82. Bonac. t. 3. de censur. disp. 3. q. 3. §. 5. num. 6. ob impositam à Conc. Trident. suspensionem, ne vnicuique delictum duplici poena puniatur, maxime quia receptum apud Doctores est poenam, seu legem nouo iure appositam alicui delicto corrigere grauiorem iure antiquo appositam, vt multis comprobat Sanchez lib. 3. de matr. disp. 48. num. 8. Sed appositum in presenti verius videtur, vt docuit Nauarr. lib. 5. Consil. tit. de penis, consil. 1. alias lib. 1. tit. de constitutionib. consil. 10. Maiolus lib. 3. de irregulari. cap. 2. §. num. 12. Man. i. i. sum. cap. 2. §. num. 14. Sanchez dicto lib. 3. disp. 48. num. 8. Quia cum hæc poena ipso iure infligatur, nec sint incompatibiles, vtique censendus est Sacerdos regularis ligari. Illa verò doctrina, quod poena mitior noua lege inducta corrigat antiquam, verum habet in poenis à Iudice infligendis, quia vnica actione eas infligit, non vero in his quæ ipso iure latae sunt.

Tertio placet Henric. lib. 13. cap. 39. num. 3. Sayro, lib. 4. thesauri, cap. 1. §. num. 8. suspensionem ab officio per triennium ipso iure ferri adversus Sacerdotem sacularem, vel regularem matrimonium clandestinum non prohibentem, seu illis interessentem ex cap. cum inhibito de clandest. desponsat. impuber. Sed rectius Couarru. in 4. decretal. 2. p. cap. 6. num. 1. Sanchez lib. 3. disp. 48. à num. 6. Bonac. t. 3. disp. 3. q. 3. §. 5. num. 9. Filiucius tract. 17. cap. 6. num. 102. censent suspensionem non esse ipso iure latam, sed ferendam; quia Textus vtitur verbo suspendatur, quod actionem Iudicis denotat.

Quarta refertur ex cap. capellanum de secundis nuptijs, adversus Clericum secundas nuptias benedicentem. At vt Glossa ibi. Couarru. 4. decretal. 2. p. cap. 8. §. 11. num. 2. Bernard. Diaz pract. cap. 74. Henric. lib. 13. cap. 39. num. 3. Sanchez lib. 7. disp. 81. num. 27. Sayrus cap. 1. §. num. 4. Filiucius tractatu 17. cap. 6. num. 105. Bonacina t. 3. de censur. disp. 3. q. 3. punct. 5. docent in prædicto Textu non esse censuram latam, sed ferendam.

Quinta adducitur ex cap. nullus Episcopus de consecrat. dist. 1. vbi Episcopus, vel Presbyter ingressus ad Missarum solemniam celebranda si præsumat recedere, vt ab alio Episcopo, vel Presbytero Missarum solemniam suppleantur, nisi aliqua passio ne vrgente à sacro Corpore, & Sanguine Domini nostri Iesu Christi suspenditur. Sed an hæc suspensio sit ipso iure lata, an ferenda? Non conueniunt Doctores. Nam Sayrus lib. 4. cap. 15. num. 1. Bonac. t. 3. de censur. disp. 3. q. 3. p. 2. existimant ipso iure latam esse, quia Textus inquit: A Corpore, & Sanguine Domini nostri Iesu Christi sit suspensus, quæ verba actionem ipsius legis, non iudicis denotant. Sed rectius contrarium docuit Glossa ibi, vtens loco illorum verborum; Suspenditur, verbo suspendatur. Et Filiuc. tract. 17. cap. 1. §. n. 103. Nam cum in materia penalium stricta interpretatio faciendâ sit, & verba illa suspensus sit indifferentiâ sint ad significandam censuram latam, & ferendam, non est cur latam esse intelligamus; maxime cum in c. nihil. 7. q. 1. vbi eiusdem casus mentio fit, dicatur, Excommunicationis sententiam sustinebit, quod iudicis officium requirit. Et licet Doctores dissentiant, an hæc poena sit suspensio, an verò excommunicatio. Alij vt Archidiacon. dict. cap. nihil censent esse excommunicationem minorem, alij vt Maiolus lib. 3. cap. 16. in fine excommunicationem maiorem esse affirmant, quia separatio ab altari anathema dici solet. Cap. Engeltrudam, 3. q. 4. & cap. nemo per ignorantiam de consecrat. dist. 1. At verius est esse suspensionem ab officio sacerdotali celebrandi, quia separari à Corpore, & Sanguine Christi nequit Sacerdos, nisi separetur à celebrandi munere. Neque obest Textus in cap. nihil, vbi expressè de excommunicatione sermo habetur; quia ibi excommunicatio ferenda indicitur

ob sacrificium, ex quacunque occasione inchoatum relinquatur, at in cap. nullus Episcopus, suspensio iudici videtur, si relinquatur sacrificium imperfectum, ut alius Episcopus, vel Presbyter illud perficiat, vt colligitur ex illis verbis: Nullo modo auceat data occasione recedere, vt ab alio Episcopo, vel Presbytero Missarum solemniam suppleantur.

- 6 Sexta sumitur ex Concilio Tolet. in cap. relatum de consecrat. dist. 2. vbi Sacerdos sacrificans, & se à communione suspendens (intellige culpabiliter) à gratia communionis qua se indecenter priuauit per annum repellitur ipso iure, vt demonstrant illa verba Textus; Anno vno repulsum se nouerit. Non enim actionem futuram denotant, sed presentem, & à lege appositam: vt aduertit Filliucius, tract. 17. cap. 15. numero 104. Sed an hæc sit propria suspensio, an species excommunicationis, vel interdicti? non est constans sententia. Probabilius existimo esse suspensionem, eo quod Sacerdos communionem in sacrificio omittens non prohibetur à communione more laicorum recipienda, sed à communione in sacrificio, & consequenter prohibetur à celebratione quæ est vera suspensio. Quod si Sacerdos vtramque speciem consecrans vnam tantum malitiosè assumat, & ab alia se indecenter suspendat, ea tantum directè priuatur, indirectè tamen vtraque, cum non possit vnam sine alia recipere. Sicut hæc docent Sayrus, lib. 4. cap. 15. num. 2. Alect. 2. dist. 11. cap. 3. Maior, de irregularit. lib. 3. cap. 16. Bernard. Diaz, pract. cap. 42. Bonac. 1. de censur. dist. 3. qua. 3. punct. 3.
- 7 Septima à pluribus Doctoribus asseritur latam esse aduersus eos qui Ordine vtuntur in loco interdicto. Probant hanc sententiam ex cap. tanta de excessib. pralator. Glossa ibi verbo irritas, Syluest. verbo interdictum. 6. n. 3. Angel. eodem 7. num. 7. Armilla, num. 18. eo quod sententiæ data ab Episcopo violante interdictum, & collationes, & institutiones beneficiorum ab eodem factæ decernuntur irritæ, & inanes. Signum ergo est suspensionem esse ab officio, quia hæc est suspensio quæ iurisdictione priuat. Alij hanc suspensionem probant ex cap. Episcoporum de Prælegis in 6. Alij ex cap. postulasti, de Clerico excommunicat. ministr. Alij ex cap. is qui de sentent. excommunicat. in 6. Sed vt rectè expendit Filliucius, tract. 17. cap. 15. quaest. 2. num. 8. ex nullo ex prædictis Textibus suspensio probatur. Nam ex cap. tanta id non conuincitur. Non enim sententiæ data ab illo Episcopo qui violauit interdictum decernuntur irritæ, quia suspensus erat à iurisdictione ob interdicti violationem, sed quia erant iniuste. Vnde non omnes sententiæ, & collationes ab eo factæ irritantur, sed ex tantum, quæ occasione interdicti violandi prolata sunt, vt ibidem cauetur in 2. parte illius Textus, manifestum est non ferri ipso iure suspensionem, siquidem dicitur eos qui prædictum interdictum violantur auctoritate Apostolica ab officio, & beneficio suspendas: indicatur ergo sententiæ ferenda, non ipso iure lata. Neque item probatur hæc suspensio ex cap. Episcoporum; quia ibi solum continetur quædam species interdicti laicis, & Clericis communis, scilicet prohibitio ab ingressu Ecclesiæ. Neque probatur ex cap. postulasti: quia ibi asseritur Clericos violatores interdicti si sæculares sint, esse beneficiis spoliandos; at vero regulares in arctum monasterium detrudendos, quod penam ferendam denotat, non latam. In cap. vero is qui non suspensio, sed potius irregularitas quædam indicitur, siquidem ineligibilis redditur. Præterquam quod illa verba Textus, Adeo efficitur ineligibilis, vt neque ad eligendum cum alijs debeat admitti; non videtur sententiam latam, sed ferendam continere.
- 8 Octaua referri potest ex decreto sanctæ Congregationis Romanæ visitationis, edito die 10. Iulij anno. 1627. quo suspenduntur à munere audiendi confessiones Sacerdotes tam sæculares, quam regulares, non seruantes ea quæ in prædicto decreto statuuntur, videlicet si absque expressa licentia in scriptis Romani Vicarij confessiones in priuatis domibus audiant, dummodò non fuerint Cardinalium, Oratorum, Regum, & magnorum Principum, Ducum, & nepotum Romani Pontificis, vel infirmorum qui nequeunt absque graui incommodo ad Ecclesiæ confugere: Cum verò confessiones in Ecclesiâ audierint, debent si Clerici sæculares sint superpelliceo, & stola indui, si regulares stola. Mulierem verò confessiones si contingat in adibus fieri, semper excipiendæ sunt ostiis apertis. Hæc constitutio, illiusque poena extra Episcopatum Romanum vim non habet, cum non à Pontifice, sed à Congregatione visitationis lata sit. Quinimo Urbanus VIII. prædictam prohibitionem magna ex parte creditur temperasse, vel potius abstulisse. Sicuti latius hæc tradit Bonacina tom. 3. de censur. disputatio. 3. quaestio 3. puncto 4.

§. III.

Expenduntur suspensiones ipso iure latae aduersus Clericos, ob violationem obligationum, quæ ipsorum sunt propria.

- 1 Prima suspensio refertur qua est aduersus Clericos scientes aliquem ad Episcopatum, Rectorem, seu beneficium eligunt, contra formam præscriptam in cap. cum in curiis de electione.
- 2 Secunda refertur aduersus electores, & qui per abusum secularis potestatis aliquem ad beneficium Ecclesiasticum eligunt.
- 3 Tertia aduersus confirmantem, seu approbantem electionem indigni.
- 4 Quarta continetur aduersus Clericos beneficium habentes, seu curam altius Ecclesiæ, qui Ecclesiæ alieni debitis grauantur &c.
- 5 Quinta aduersus Clericum beneficiatum qui aliquid malitiosè opponit in personam electi ad dignitates, personatus, & Canonicas, & in probatione deficit.
- 6 Sexta aduersus electores Episcoporum, qui electionem factam siue in concordia, siue in discordia culpabiliter omittunt præsentare electo infra octo dies &c.
- 7 Septima aduersus compromissarium, qui scienter eligi indignum ad Episcopatum, vel superiorem dignitatem.
- 8 Octaua aduersus eos qui Sede vacante bona Ecclesiæ Cathedralis Regularis, vel Collegiæ occupant, inter se diuidunt, surripunt, dilapidant &c.
- 9 Nona aduersus exercentes munus conferentium, & ne alius quam de manifestis iniuriis, & violentiis scienter sitromittentes.
- 10 Decima aduersus iudices Ecclesiasticos, ordinarios, & delegatos, qui in iudicio contra conscientiam, & contra iustitiam in grauenam partis alterius quidquam fecerint per gratiam, vel per sordes.
- 11 Undecima aduersus Clericos inferiores Episcopo, eorumque familiares, qui occasione visitationis Ecclesiæ aliquid pecuniam, seu munus etiam sponte oblatum prætermoderatum viderunt, & suorum pro tempore visitationis infundendum acceperunt, nisi infra mensem duplum Ecclesiæ grauatæ restituerint.
- 12 Duodecima aduersus Clericos beneficiarios, qui velle iudicij absque rationabili causa vtuntur.
- 13 Decimatercia aduersus Cancellarium Vniuersitatis, contra eum gradum Doctoris, vel Magistri non exacto prius iuramento à Doctorando, quod in ea solemnitate non insumit ultra tria milia Turonensium argenteorum.
- 14 Decimaquarta aduersus postulantes Cathedralium Ecclesiam qui 27. annum nondum attingerint, vel postulantes aliquos Mendicantes ad inferiores Ecclesiæ Cathedralium.
- 15 Decimaquinta aduersus Ordinarios quoscumque, eorumque commissarios, & delegatos, qui in Romana curia prius negotiis commorantes, beneficiis priuant, aliisque conferunt.
- 16 Tandem refertur suspensio aduersus Episcopos, aliosque Prelatos admittentes resignationem contra formam præscriptam à Pio V.

Prima suspensio ipso iure lata habetur in e. cum in curiis §. Clerici de electione, aduersus Clericos qui scienter aliquem ad Episcopatum, Rectorem, seu beneficium, cui animarum cura annexa est, eligunt, contra formam in dicto cap. præscriptam, quæ est, vt nemo in Episcopum eligatur qui trigessimum ætatis annum non exegerit, & ex legitimo matrimonio natus non fuerit, & vita & scientia commendabilis non demonstrauerit. In Decanatum, Archidiaconatum, aliisque beneficium parochiale nisi vigesimum quintum annum inchoauerit, & moribus, & scientia commendandus existat. Eligens igitur ad præfata beneficia contra prædictam formam triennio suspenditur ab Ecclesiasticis beneficiis non quibuscunque, sed illius Ecclesiæ in quam eligendo indignum deliquit, iuxta textum in c. si compromissarius, de elect. in 6. Et notatur Suar. dist. 31. sect. 3. num. 10. Bonac. 3. de censur. dist. 7. quaest. 4. punct. 1. num. 8. Et insuper priuatur ipso iure potestatis eligendi pro ea vice. Quod si in illa Ecclesiâ nulla beneficia obtinet, hanc suspensionem à beneficiis non incurrit, sed arbitrio iudicis puniendus venit. Debet autem electio fieri indigni, indignitate proueniente ex defectu ætatis, natiuitatis, morum, & scientiæ ad præfata beneficia requisitorum, quia id necessarium est, vt electio esse censetur contra formam in eo textu præscriptam, Quare si ex alio capite indignitas pro-

venit, non est locus huic censuræ; vt notavit Suar. *supra*, numero 1. Bonac. *num. 2.* Item debet esse electio ad Episcopatum, Decanatum, Archidiaconatum, aliudve beneficium, cui animarum cura annexa sit, quia de ipsis tantum textus loquitur. Vnde pro electione indigni ad beneficia simplicia nulla est pena ipso iure statuta. Episcopi vero si in hac electione delinquant, hanc suspensionem non incurunt, quia non exprimitur; priuantur tamen potestate prædicta officia, & beneficia conferendi: vt habetur in *dicto cap. cum in cunctis*: & beneficia conferenda iuxta textum in *c. nihil est de electione*: & notavit Suar. *supra*, & Bonac. *n. 7.*

Secundò aliqui affirmant ferri suspensionem in *cap. quisquis de elect.* aduersus electores qui per abusum secularis potestatis aliquem ad beneficium Ecclesiasticum eligunt. Sed verius est quod docet Glossa *ibi verbo suspendantur*. Suar. *disput.* 31. *sect. 3. numero 12.* Bonacina *tom. 3. de censur. disputat. 3. quest. 4. punct. 5. num. 3.* suspensionem ab officio, & beneficiis *ibi* appositam non esse ipso iure latam, sed ferendam, vt constat ex illis verbis Textus: *Ab officio, & beneficiis penitus suspendantur per triennium.* Nam verbum *suspendantur* actionem iudicis denotat: suspensionem vero, seu priuationem potestatis eligendi quam incurunt existimat Suar. *supra*, *num. 12.* ipso iure incurri ex illis verbis; *Eligendi tunc potestate priuantur.* Sed probabilius Glossa *verbo tunc*. Alterius *t. 2. disputat. 16. capit. 5. sub finem.* Bonacina *dicto punct. 5. num. 3.* censent eam priuationem non induci ipso iure, sed post triennium suspensionem ab officio, & beneficiis; quia illa verba præstant hunc sensum, qui præstatam electionem per abusum secularis potestatis presumptiuè celebrare, ab officio, & beneficiis penitus suspendantur per triennium, quia suspensionem durante eligendi potestatis sunt priuati. Illud certum Episcopos huic penæ non subici, quia illorum in hac parte non est facta expressa mentio. Præterquam quòd ipsi ibidem alter cauentur puniri, electas vero electioni præfate consentiens, electionis commodo caret, & intelligibilis est, & absque dispensatione non valet ad aliquam eligi dignitatem. Censetur autem electio fieri cum abusu potestatis secularis, quando facultas potestatis absque privilegio Pontificis se electioni immiser, & auctoritatem illi præbere intendit, quod sic electores Ecclesiastici liberè permittant: prædictis penis subiciuntur.

Tertiò placet grauius Doctoribus, Glossa in *cap. nihil est de electione*. Henrici *lib. 13. cap. 39. num. 2.* Sayro *lib. 4. cap. 1. 2. num. 35.* Vinaldo, *tit. de suspens. numero 97.* confirmantem, seu approbantem electionem indigni ætate, scientia, & moribus ad curam animarum, suspendi à fructibus beneficij, & priuari potestate confirmandi primum illius electi successorem. Sed rectius Bonac. *t. 3. de censur. dist. 3. q. 4. p. 4.* existimat in prædicto textu non ferri suspensionem ipso iure, quia vtitur verbis *carcat, & suspendatur* quæ iudicis officium requirunt, iuxta benigniorem interpretationem, quæ in decretis pernalibus amplectenda est.

Quarta suspensio continetur in *cap. si quorundam 2. de solutiõib.* aduersus Clericos beneficium habentes, seu curam aliquis Ecclesie, qui Ecclesiam alienis debitis grauant, seu litteras, vel sigilla alicui concedunt, quibus Ecclesia possit obligari ab administratione spiritualium, & temporalium ipso iure suspendantur, & insuper decernitur Ecclesiam ad solutionem talium debitorum nullatenus teneri, nisi quatenus in eius utilitatem conuersum sit. Sicuti latius explicant Glossa, & Panormit. *ibi*. Suar. *disput.* 31. *sect. 3. numero 2.* Filliuc. *tractat. 17. capit. 6. q. 5.* Bonacina *tom. 3. de censur. disputat. 3. q. 4. punct. 14.* & alij: Sed an hæc suspensio summo Pontifici referatur? Variant Doctores. Nam Panormit. *num. 4. Suar. num. 2.* Filliucius *num. 107.* affirmant, eo quòd hæc suspensio videatur lata per modum penæ, & non per modum censuræ. Sed rectius contrarium docuit Angel. *verbo suspensio. 1. casu 10.* Syluest. *eodem §. 6. vers. 10.* Bonac. *pum. 14. num. 8.* quia nulum est verbum ex quo colligatur hæc suspensio in puram penam esse impostam, & casu quo in penam imposta esset, cum non referatur Episcopo, venit concedenda iuxta ea que *pum. 4.* diximus.

Quinta fertur in *cap. statimimus. §. adicietes de elect. lib. 6.* & in *cap. si compromissarius eodem tit. §. lib. aduersus Clericum beneficium*, qui aliquid malitiosè opponit in personam electi ad dignitates, personatum, vel canonicas, & in probatione deficit. Quæ suspensio est triennis à beneficiis subintelligitur habitis in illa Ecclesia cuius electionem impugnare conatus est, vt penæ sit culpæ proportionata: & colligitur ex *dicto cap. si compromissarius. & ibi Glossa verbo illius beneficiis*. Suar. *disputat. 31. sect. 3. num. 11. in fine.* Filliuc. *tractat. 17. cap. 6. q. 8.* Bonacina *tom. 3. de censur. disputat. 3. q. 4. punct. 9. num. 8.* Quod si non obstante hæc suspensio administrationi beneficiorum temerè se ingererit ipso iure beneficiis perpetuò priuatur, nullam super hoc de misericordia spem, aut fiduciam habiturus, nisi manifestissimè constituerit documentis, quod iuris à calumnie vitio causa probabilis, & suffi-

Ferd. de Castro. Sum. Mor. Pars V.

ciens excusaret. Vt autem hæc priuatio effectum habeat, necesse est accedat sententia saltem declaratoria criminis, quia nemo tenetur ius questum à se abdicare, nisi per sententiam compullus, vt aduertit Bonacina *dicta disputat. 3. q. 4. punct. 9. numero 9.* Impugnans verò præstatam electionem non ob defectum electi, sed ob defectum electorum, vel ob omisam formam in electione seruandam, si plenè non probauerit ad expensas factas à parte aduersa condemnandus est vt cauetur in *dicto cap. statimimus*: quod idem dicendum est si deficiat in probatione defectuum quos in personam electam obiecit. Est tamen differentia inter hunc casum, & præcedentem, quod impugnans electionem ob defectum formæ, plenè probare debet impugnationem, vt condemnationem expensarum curet: at impugnans electionem ob defectum electi videtur satisfecisse suæ intentioni, si semiplenè defectum probauerit: quia stante semiplena probatione dici nequit calumniator. Et tunc ob hanc causam diuersimodè textus de his probationibus locutus est: si enim vellet obieciuentem electo defectum suspendere à beneficiis, eo quòd in probatione plena defecerit, cur non addidit plena, sicuti expressit in casu præcedenti? Non igitur incurrit hanc suspensionem, esto in probatione plena defectus obiecti deficiat, si semiplenè illum probauerit. Vti tradunt Hostiens. & Archidiacon. relati à Glossa in *dicto cap. statimimus, verbo qui vero in probatione*. Suar. *disput.* 31. *sect. 3. num. 11.* Sed verius est quod indicat *ibi* Glossa, & docuit Geminian. *num. 5.* Ancharan. *num. 6.* Alterius, *t. 2. disputat. 13. cap. 4. col. 2.* Bonac. *disputat. 3. q. 4. punct. 9. num. 4.* si deficiat in probatione plena suspensioni subici, quia id videtur explicatum à Gregor. X. in *cap. vt circa de elect. lib. 6. vbi* referens, & confirmans decisionem Innocent. I. V. in *cap. statimimus* inquit: *Ulla sanè que felici recordationis Innocent. Papa quartus, contra non plenè probantes ea que in formam, vel in personam obiecerunt, in suo volumus robore permanere.* Notandumque est verbum *plenè*, quod afficit vtrumque obieciuentem scilicet in formam, & in personam, præterquam quòd in probatione deficit qui plenè suam intentionem non probat; siquidem ob illius defectum obtinere non potest electionis cessationem, Vti notat Glossa in *Clemen. constitutionem, verbo fides de electione*. Illud certum excusari ab hac censura, si inculpabiliter in probatione deficiat, eo quòd testes de veritate deposituri renuant deponere, vel ipse electus à defectu obiecto liberatus occultè sit. Sicuti notant Suar. *dicta disputat. 31. sect. 3. num. 12.* Filliuc. *tractat. 17. cap. 6. q. 8.* Bonac. *tom. 3. de censur. disputat. 3. q. 4. punct. 7. num. 7.* Item si obiectis pluribus defectibus vnium tantum plenè probes, qui sufficiens sit ad electionem cassandam, vt docet Glossa alijs relatis in *dicto cap. statimimus, verbo defecere*, quia ea probatione stante conuincitur nec dolosè egisse, nec temerè electionem impugnasse. Ad extremum auerte nomine electi, intelligi debere quemlibet præsentatum, nominatum, postulatam, seu quolibet modo prouisum. Argum. *cap. si compromissarius de elect. lib. 6.* Deinde debere esse prouisum non ad quodcunque beneficium, sed ad dignitatem, personatum, seu Canonicatum, vt declaratur in *dicto cap. statimimus. §. sed est pars.* Et notavit *ibi* Glossa, Suar. *disputat. 31. de censur. sect. 3. num. 2.* Filliucius *tractat. 17. cap. 6. q. 8.* Bonac. *disputat. 3. de censur. in part. c. 4. p. 9. n. 3.* Sub nomine dignitatis Episcopatus videtur comprehensus. Argum. *cap. si compromissarius de elect. in 6.* quia est suprema dignitas, & tradunt relati Doctores.

Sexta habetur in *cap. cupientes. §. ceterum de elect. lib. 6.* aduersus electores Episcoporum, qui electionem factam suæ in concordia, siue in discordia culpabiliter omiserint præsentare electo infra octo dies, enumerandos non à puncto electionis, sed ab eo puncto quo electione facta possint commode electo eam præsentare. Hi igitur omnes, & singuli qui culpabiles in hac omissione extiterint ab omnibus beneficiis, quæ in illa Ecclesia de cuius electione agitur, obrinent, suspenduntur per triennium continuam, enumerandum ab eo puncto quo dicta suspensio contrahitur. Quod si illo triennio durante temerè se ingererint in prædictorum beneficiorum administratione illis perpetuò priuantur. Sicuti hæc omnia tradit Glossa *ibi* & Doctores communiter. Paludan. *dist. 18. q. 7. casu 1.* Syluest. *verbo suspensio, n. 2. §. Henrici lib. 13. c. 39. num. 2.* Sayr. *lib. 4. thesauri, c. 1. §. 12.* Suar. *disputat. 31. sect. 3. n. 4.* Bonac. *t. 3. de censur. disputat. 3. q. 4. p. 8.* Eadem penæ extenditur in *dicto cap. aduersus electores se electioni opposentes*, qui infra tempus, & modum *ibi* præscriptum ad Sedem Apostolicam non accesserit per se, vel per procuratores, aut certas personas ad hoc destinatas ad reddendam totius negotij rationem. Et tandem idem decernitur cum aliquis postulatatur. Hæc tamen electiones iam non sunt in vsu, vt bene aduertit Suar. *disputat. 31. sect. 3. num. 5.*

Septima continetur in *cap. si compromissarius de elect. lib. 6.* aduersus compromissarium qui scienter, seu vt alijs placet ex ignorantia crassa, & culpabili eligit indignum ad Episcopatum, vel superiorem dignitatem, non verò ad dignitatem inferiori, suspenditur triennio à beneficiis Ecclesiasticis, si quæ habet in illa Ecclesia in quam deliquit.

quit. Compromittentes vero si scienter ratam indigni electionem habuerint pro ea vice eligendi sunt potestate privati, suspensionem tamen praedictam non incurunt, quia nec in dicto cap. si compromissarius, neque alibi habetur. Atque ita tradunt Glossa ibi: Suar. disp. 3. sect. 3. num. 9. Alterius t. 2. disp. 1. c. 2. Bonac. t. 3. de censur. disp. 3. q. 4. p. 3. Eademque poena suspensionis extenditur ad eum qui alicuius Episcopi, vel Superioris electionem, postulationem, aut provisionem impugnavit in probatione deficit eius quod obicit in personam electi, iuxta ea quae superius annotavimus.

8 Octava refertur in cap. quia sapere de elect. lib. 6. adversus Capitula, Collegia, Conventus, & singulares personas, quae Sede vacante bona Ecclesiae Cathedralis, regularis, vel collegiatae à Praelatis ipsarum Ecclesiarum dimissa, vel vacationis tempore aliquo modo obveniunt, quaeque in utilitatem dictarum Ecclesiarum expendi deberent, vel futuris successoribus reservari, occupant, inter se dividunt, surripunt, dissipant, dissipant, & consumunt in eorum graue dispendium, & iacturam. Qui ergo hoc facere praesumpserit ab officio, & beneficiis quibuscunque suspendentur, donec plenè restituerint quidquid de bonis acceperint supra dictis.

Sub hac constitutione solum comprehenduntur personae quae sunt ex Ecclesiae, Collegio, seu Conventu, cuius bona usurpantur, quia pro his tantum est dispositio, ut constat ex illis verbis: Capitula, Conventus, Collegia, & singulares eorumdem personae. Et notavit Glossa verbo eorumdem. Secundo non comprehenduntur usurpantes bona quae ad alios praeter Ecclesiam, vel successorem pertinent, quia de his tantum bonis textus locutus est. Tertio non extenditur ad usurpantes bona, quae ad inferiores beneficiarios, vel Ecclesias spectant, quia constitutio solum agit de bonis Ecclesiae Cathedralis, Regularis, vel Collegiatae: sicuti latius tradunt Suar. disp. 3. sect. 3. num. 3. Bonac. t. 3. de censur. disp. 3. q. 4. p. 15. per totum.

Hae suspensio est ab officio tum Ordinis, tum iurisdictionis, & etiam à beneficiis non solum illius Ecclesiae in quam commissum est delictum, sed ab omnibus ubi que possessis, quia id denotat pronomen illud quibuscumque, quod generaliter est, & omnia comprehendit. Argum. l. g. à procuratore. Cod. mandati. & cap. solita. de maior. Et obediens. Et notavit Bonacina disputat. 3. quest. 4. punct. 15. num. 9. adversus Panormit. Alterum, & alios. Durat autem suspensio donec plenè restitutum fuerit quod sublatum, vel dissipatum est. Censetur vero p'one esse restitutum, tamen materia levis quae peccatum mortale non attingat, omittatur; vel si is cui restitutio faciendae est, remittat, ut notavit Bonac. supra, numero 12. & 13.

Huius suspensioni similis est quae habetur in cap. praesenti, de officio ordinarij in 6. ubi suspenduntur ab officio, & beneficio, omnes Ecclesiasticae personae Episcopis infer oes, quae vacantibus personatibus, dignitatibus, prioratibus, vel aliis Ecclesiis sibi subiectis, vel ad eorum collationem, ordinatorem, presentationem, vel custodiam pertinentibus bona in ipsis inuenta, seu vacationis tempore venientia occupant, aut in suos usus quomodolibet convertere praesumunt, nisi aliquo iusto titulo ad illos pertinent.

9 Nonò suspenduntur qui munus exercentes conservatoris de aliis quam de manifestis iniuriis, & violentiis scienter se intromiserint iudicari, seu ad alia quae iudicalem indaginem exigunt, suam extenderint potestatem. Vbi habetur in capite hac constitutione de officio, & potest. iudicis delegati. Et notandum est verbum sceleris, nam si ex ignorantia etiam culpabili (modo affectata non sit) aliquid horum contingat, huic censuræ non est locus, ut tradit Suar. disputat. 3. sect. 3. numero 17. Fillucius tractat. 17. capit. 6. numero 118. Moneta de conservatorib. cap. 7. q. 12. Bonacina tom. 3. de censur. disputat. 2. quest. 2. punct. 35. numero 10. Episcopi etsi numerentur inter illas personas quae officium conservatoris exercere possunt, non tamen huic censuræ subiacent, esto delinquentes sint, quia in praedicta suspensione non exprimitur, quod necessarium erat iuxta Textum in cap. quia periculosum, de sentent. excommunicat. in 6. ut docuerunt Suar. Filluc. Bonacina loc. alleg. adversus Moneta. d. q. 12. suspensionem quam hi conservatores incurunt existimat Suar. disputat. 3. sect. 3. num. 17. Moneta de conservatorib. cap. 7. q. 12. esse officio absolute tum ordinis, tum iurisdictionis. Quae opinio sustinenda esset spectato praedicto cap. hac constitutione, quia ibi nulla restitutio constituta est. At spectata constitutione Gregor. XV. edita 20. Septemb. anno 1621. quae incipit: Sanctissimus in Christo Pater, solum est suspensio ab officio conservatoris, ut in eo conservator puniatur in quo deliquit. Neque hac suspensio extenditur ultra annum numerandum ab eo die, quo limites suae potestatis excessit. A beneficio autem nullo modo manet suspensus, quia neque in cap. hac constitutione, neque in Bulla Gregorij mentio facta est, & poena non sunt extendendae ultra verborum proprietatem: uti advertit Suar. loco citato. Bonacina tom. 3. disputat. 3. quest. 5. punct. 2. in fine.

Decimò lata est suspensio ab Innocent. IV. in cap. cum aternis. 1. de sentent. & re iudic. lib. 6. adversus Iudices Ecclesiasticos ordinarios, & delegatos, qui in iudicio contra conscientiam, & contra iustitiam in gravamen partis alterius quidquam fecerint per gratiam, vel per torques. Et hi suspenduntur ipso facto per annum à die commissi criminis ad executionem officij non solum iurisdictionis, sed etiam ordinis, si quidem irregulares sunt, si suspensione durante damnablemter se ingererint divinis, uti notavit Gemina. lib. 1. Navar. cap. 17. numero 157. Sayrus, lib. 4. thesauri, cap. 13. num. 3. Sicuti disputat. 3. de censur. sect. 3. num. 16. Bonac. tom. 3. de censur. disp. 3. q. 5. punct. 3. numero 8. Sub nomine Iudicis ordinarij vel delegati non comprehenditur arbiter, arbitrator compromissarius, quia ii non tam sunt Iudices, quam compromissores, & à fortiori non comprehenditur meus executor, quia hic non iudicat, sed iudicatum executur: sicuti tradit Glossa ibi verbo in iudicio. Navar. Suar. Sayrus. Bonacina loc. alleg. Episcopus vero est Iudex ordinarius sit, quia tamen in praefata suspensione non exprimitur, sub ea non comprehenditur, iuxta repetitum textum in cap. quia periculosum. De sentent. excommunicat. in 6. Ad incurrandam tamen hanc suspensionem requiritur ut iudex in iudicio non extra aliquid praesumat, nec in gravamen alicuius partis contra conscientiam, & contra iustitiam. Potest enim procedere contra conscientiam, si ex odio sententiam proferat, & non contra iustitiam, quia sententia iusta est etsi iniquè prolata, & potest procedere contra iustitiam, & non contra conscientiam, si per ignorantiam quod iniustum est pro iusto iudicaverit. Requiritur ergo utriusque & quod gravamen iniustum sit, & quod sit contra conscientiam: ut docuit Glossa in dicto verbo Et contra. Navar. c. 17. n. 157. Suar. disp. 3. sect. 3. n. 16. Sayrus lib. 4. c. 13. num. 3. Bonac. disp. 3. q. 5. punct. 3. num. 2. Deinde necellum est, ut moveatur iudex ad praefatum gravamen inferendum per gratiam, vel per torques, hoc est ex favore alicuius, & in illius gratiam, vel ob muneris donationem, aut promissionem. Sicuti ex Praetolo, verbo gratia, & verbo torques advertit Bonac. dicto punct. 3. num. 4.

Vndecimò in cap. exigit de censibus lib. 6. à Gregorio X. lata est suspensio adversus Clericos inferiores Episcopo, eorumque familiares, qui occasione visitationis Ecclesiarum sibi subiectarum aliquam pecuniam seu munus etiam spontè oblatum moderatum victim sui, & suorum pro tempore visitationis infundum acceperint, nisi infra mensem duplum Ecclesiae granata restituerint, vel ut melius dicam, nisi infra duos menses praedictam restitutionem praestent, iuxta Extravag. unic. inter communes, ubi tempus restitutionis prolongatum fuit. Quod si Episcopi in hac parte exceleserint, ab ingressu Ecclesiae interdiciuntur, donec duplum illius quod acciperint restituant. Et licet in praedicto cap. exigit, & in cap. Romana. §. procuratores, eodem titulo, & lib. prohibuit iam praerogationes in pecunia exigere, vel oblatas recipere: tamen in cap. Fecit, eodem tit. & lib. concessum est ut ijs, quibus visitatio ex officio incumbit, recipere possint in pecunia procuraciones, modo à visitatis spontè offeratur.

Personae aduectus quas haec poena iniungitur, sunt visitatores Ecclesiarum ex officio, & iure ordinario, ut colligitur ex dicto capite Romana. ibi: Ordinario iure suo subditos visitantibus. Et ex capite salicis, ibi: Episcopi, & alij quibus ex officio competit visitare. Hi citur si fuerint Episcopi, vel Superiores munus aliquod occasione visitationis receperint, vel procuracionem in pecunia excegerint, vel visitationis officio non impenso procuracionem in victimis receperint, duplumque illius quod sic receptum est infra duos menses Ecclesiae non restituerint, ab ingressu Ecclesiae interdiciuntur, quousque restitutionem praestent: si vero inferiores Episcopi fuerint, suspensioni ab officio, & beneficio subiacent, non obstante remissione facta ab eis quibus restitutio est faciendae. Quam constitutionem non est obibum extendi ad regulares visitantes Ecclesias parochiales sibi subiectas, eo quod iure ordinario, & ex officio visitent. Quinimò extenditur ad Provinciales, seu Generales per se, vel per substitutos monasteria, conventus, seu collegia suae Religionis visitantes. Vti dicitur in dicto capite Romana ad finem, ibi: Hanc autem visitandi formam ad universos etiam Episcopos, aliosque Praelatos ordinario iure subditos visitantibus, plenè observari praecipimus. Salvis super hoc rationabilibus, & approbatis Religiosorum consuetudinibus, & regularibus institutis. Quibus verbis omnes Praelati tam saeculares quam regulares iure ordinario visitantes comprehenduntur, & formam ibidem praescriptam observare obligantur, nisi forte ex regulari instituto, & rationabili consuetudine permittitur sit aliquid ultra vicualia accipi, quia eo casu haec censura non ligatur; at si praeter id quod ex rationabili consuetudine regularique instituto, eis competit, aliquod munus accipiant, huic censuræ subiacent, ut bene notavit Paludan in 4. d. 18. q. 7. art. 2. casu 5. Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 15. num. 27. Bonac. t. 3. de censur. disp. 3. q. 5. p. 4. num. 7. Notanter dixi iure ordinario, nam si ex iure extraordinario delegatione Pontificis aliquis Ecclesias, monasteria, & loca

pia visitet, & formam in cap. Romana præscriptam non obsequat, hinc cenetur, & pœne non subicitur, ut notavit Glossa in dicto cap. exigit verbo visitationis. Paladani, & Sayrus, & Bonac. supra. Quinimo his delegatis, & nunciis debentur non solum victualia, sed etiam mercedes equorum, & viaticum, ut de loco ad locum transire commodè possint, ut tradit Glossa in Clement. 2. verbo si voluerint, de censib. Azor. 2. p. in sit. moral. lib. 3. cap. 42. quest. 8. Quod ad id verum est, ut nullo visitationis officio impenso sumptus, & viaticum his legatis Apostolicis debeantur ab Ecclesiis, ad quas dum legationis officio funguntur, accesserint. Argum. cap. procuraciones, Cap. instantia. Et ibi Abbas de censibus. Et notavit Azor. dicto cap. 42. quest. vltim. insuper familiares Prælatorum iure ordinatio visitantur, sit aliquid vltra victualia sibi, iusque Prælati debita recipientur ab officio, & beneficio suscipiuntur, sicut & visitatores, ut constat ex dicto cap. Romana ibi: Nec ipse, nec quisquam suorum. Et ex dicto cap. exigit, ibi: Visitatoribus, eorumque familiaribus. Et ex Conc. Trident. sess. 24. c. 3. de reformat. ibi: Nemo ipse, aut quisquam suorum. Et notavit Bonac. disp. 3. q. 5. p. 4. n. 8.

Actio vero ob quam hæc suspensio, vel interdium indicitur visitationibus, eorumque familiaribus, ex recepto alicuius muneris vltra victualia occasione visitationis, vel victualium receptio non impenso visitationis officio. Verum cuiuslibet ex officio visitanti debitus est victus necessarius tum in stipendio sui laboris, tum in subiectionis debite signum. Sicuti notavit Glossa ab omnibus recepta in cap. Romana, verbo visitationis de censib. in 6. Quod ad id verum est, ut nec præscriptio, nec consuetudine ab hac obligatione eximi possunt iure antiquo spectato, ut deciditur cap. cum ex officio de præscriptiōib. Attamen iure nouo Conc. Trident. sess. 24. cap. 3. de reformat. constat consuetudine præscribere aliqua loca posse, ne teneantur suis visitatoribus procuracionem solvere, ut notavit Praxis Episcopi 2. p. verbo visitatio, 3. cap. in fine. Steph. Gratian. disceptat. forens. cap. 57. num. 19. Barbosa de potest. Episcopi. alleg. 7. num. 48. Ea autem præscriptio censenda est nisi alicui summi Pontificis privilegio, nam sicut nullus eximi præscriptio potest à visitatione, sic nec à procuracione solvenda, quæ visitationi est accessoria, ut rest. Felin in d. c. ex officio de præscriptiōib. Azor. 2. p. lib. 3. cap. 42. quest. 14. Præterquam quod hæc præscriptio odiosa est, vitpote quæ in detrimentum Ecclesiasticæ disciplinæ editi, siquidem ea posita retrahunt Prælati à visitatione præstanda, sicuti allicuntur procuracione concessa. Non igitur sola præscriptio haberi potest. Quod intelligendum est, quando loca ita exempta sunt à solutione procuracionis, ut in nullum alium suum eum transferunt, secus si in alios onus transferatur sit: hæc cum exemptio optime præscribi potest, ut latius tradit Azor. tom. 2. in sit. moral. lib. 3. cap. 42. quest. 11. diminuer autem procuracionem retenta sufficiente quantitate ad commodum visitationis præscriptio, consuetudine, pacto, & lege valet præscribi. Secus vero quæ hanc diminueret quantitatem. Quapropter solo Pontificis privilegio eximi aliquis potest à procuracione solvenda in nullum alium hoc onere transferat, in cuius privilegio concessione attendi debet, ut visitationi aliunde necessaria prouideantur, ne visitatio negligatur.

Hanc procuracionem solvere obligantur quilibet Ecclesie, Monasteria, & persone quæ visitantur spectato iure communi, ut constat ex cap. 1. & vlt. de censib. in 6. & ibi Glossa communiter, recepta, solum est dubium de laicis, an compelli possint hanc procuracionem solvere; Et quidem quando Ecclesia, & Rector pauper est, compellendus esse affirmat tanquam certum Azor. 2. p. in sit. moral. lib. 3. cap. 42. q. 3. quia tunc non ratione sui sed ratione sui Parochi, & in illius defectum compelluntur, ne suo labore visitator defraudetur, nec visitatio necessaria omitatur. At si Ecclesia, vel Rector visitandus potestatem habent soluendi procuracionem, variant Doctores, an laici compelli debeant ad soluendam procuracionem? Nam Glossa vlt. in cap. placuit. 10. quest. 1. Ioann. Andreas, & Immoia in cap. Romana de censib. in 6. Quibus adherere videtur Azor. 2. p. lib. 3. cap. 42. q. 3. censent laicos compelli posse, siquidem visitationis beneficium recipiunt, neque possunt illud repellere, & consequenter neque valebunt repellere expensas visitationi annexas Sed rectius eadem Glossa in d. cap. placuit, & in cap. 1. de censib. lib. 6. verbo laicos, negat obligari laicos posse ad prædictam expensarum solutionem, quod declarat iura Cardinalium congregatio rest. Barbosa, allegat. 7. 3. num. 45. & in remissionib. Concilij, dicto cap. 3. Bonac. disp. 3. q. 5. p. 4. n. 13. Nam cum Prælati Ecclesiastici præcipue ad visitandas Ecclesias, loca pia, & personas Ecclesiasticas procedant, ab his vult Ecclesia vt expensæ exigantur, non à laicis quos ex consequenti visitant, nisi voluntarie illas concedant. Quod ad id verum existimo, ut etiam quando Ecclesia, illiusque Rector pauperes sunt, neque facultatem habent procuracionem soluendi, laici compelli non debeant, sed gratis visitatio facienda est, & suis expensis, visitatores alendi sunt. Quod à fortiori

Ferd. de Castro. Sum. Mor. Pars V. 6.

procedit, cum hospitalia, aliaque loca infirmorum visitant, à quibus procuraciones exigi nequeunt, ut tradunt, & decisum referunt Praxis noua Episcopi 2. part. cap. 3. num. 65. Barbosa 3. part. de potest. Episcopi. alleg. 7. numero 50. & seqq. Surd. de alimentat. 4. q. 22. num. 6. & seqq. Bonac. 3. disp. 3. quest. 5. p. 4. num. 10.

Sed an Ecclesiæ ciuitatis, ubi Episcopus Cathedram habet, vel illarum Rectores soluerent debeant procuraciones cum visitantur? Negat Praxis noua Episcopi. 2. p. cap. 3. numero 65. & Barbosa alleg. 7. 3. num. 46. idque à sacra Congregatione sæpius esse decisum referunt. Quinimo Barbosa relato Marco Antonio Genuesi in manuali pastorum, cap. 35. numero 9. existima neque posse Episcopum procuracionem recipere ab ea Ecclesia, ex qua posset ad domum propriam ad prandium redire, ductus illis verbis Concilij Trident. sess. 24. cap. 3. de reformat. ibi: Exceptis tantum victualibus quæ sibi, aut suis singulariter, & moderatè pro temporis tantum necessitate, & non vltra erunt ministranda: at cum posset ad domum propriam redire, non videntur victualia necessariò ministranda. Ergo prædictæ Ecclesiæ compelli non possunt ad illarum solutionem. Ceterum verius existimo præfatas Ecclesias obligatas esse, quod docuit Abbas in cap. venerabili de censibus. Gotfredus in sum. sit. de simonia. §. sicut autem Henricus cap. cum Apostolus de censibus. Quos refert, & sequitur Azor. 2. p. in sit. moral. lib. 3. cap. 42. q. 4. quia nullo Textu à solutione procuracionis eximantur, quia cito ea victualia non sint necessaria Episcopo, cum ex propriis se sustentare possit in propria domo, at sunt conuenientes, ut decentius sustententur, alias Episcopus diues non posset ab vlla Ecclesia procuraciones recipere. Præterea procuraciones non solum ob sustentandum Episcopum, sed in subiectionis debite signum, & recognitionem offeruntur.

Nomine victualium quæ visitatores exigere possunt, continetur ea quæ pertinent ad eum, & potum & tramentum sui, & suæ familiæ, & iumentorum quibus necessariè vititur, & quæ ad hæc præparanda opus fuerint, quæque necessaria fuerint ad discumbendum, commorandum, spectata regionis consuetudine, visitantium conditione, & visitatorum facultate. Argum. leg. verbo victus, & seqq. ff. de verborum significat. & tradit alius relatis Azor. 2. p. in sit. moral. lib. 3. cap. 42. quest. 7. Nullo autem modo mercedes equorum, eorumque iactura, & sumptus, aut viaticum nomine victualium veniunt: ut bene docuit Glossa in d. cap. Romana, §. procuraciones, verbo in victualibus de censib. lib. 6. & in cap. exigit eodem tit. & lib. verbo pecuniam. Azor. q. 8. Franciscus Leo in thesauro sibi Ecclesiastic. cap. 16. num. 44. Barbosa de potest. Episcopi. alleg. 7. 3. num. 54. Bonacina disp. 3. q. 5. p. 4. num. 2. & alij: Neque item veniunt medicinæ, nam esto sint necessariae personæ, non tamen per modum victus. Sicuti esto vestes necessariae sint, non tamen eas visitandi suppeditare debent. Præterquam quod medicinæ non sunt necessariae personæ vtrunque, sed infirmæ. Atque ita docet Zerola in praxi Episcopi. verbo visitatio, §. 6. dub. 1. Excipi tamen debet, nisi visitator his omnibus indigeret, nam eo casu ne visitatio omitatur, hæc omnia donanda sunt, ut aduertit Glossa dicto cap. exigit. verbo pecuniam, de censib. in 6. Franciscus Leo cap. 16. numero 43. Bonac. p. 4. n. 2. Quod intelligendum est de Prælato proprio nomine visitante; non de substituto, hic enim esto solvere non possit reduram equorum, & alia quæ in itinere infumit, & medicinas ad sui durationem, non obinde poterit hoc onus visitandis imponere, sed à Prælato eum in visitatorem designante prædicta omnia exigere debet. His positis superant aliquot difficultates examinanda.

Prima An Episcopus discurrens per oppida, & villas suæ diocesis gratia Sacramenti Confirmationis confertendi, vel Chrismatis conficiendi, vel Ecclesiæ recentè ædificatæ consecrandæ, vel pollute reconciliandæ, possit procuracionem visitationis tempore designatam recipere? Affirmat Azor. 2. p. in sit. moral. lib. 3. c. 42. in fine, quia ea munera præstans, suas Ecclesias, & suos subditos visitat. Sed contrarium videtur dicendum, quia illa non est propria visitatio; cum non sit ad corrigendos, & emendandos subditorum defectus, sicuti docent, & decisum referunt August. Barbosa, 3. p. de potest. Episcopi. alleg. 7. 3. num. 52. & in remissionib. Concilij, dicto cap. 3. Bonac. 3. cent. jur. disp. 3. q. 5. p. 4. num. 8.

Sed an huic pœnæ subiciatur ob eam causam procuracionem recipiens? Affirmat vt probabilis Bonac. supra: quia Textus in capite exigit de censib. in 6. huic pœnæ subicit visitatorem, qui aliquid vltra victualia pro temporis necessitate recipit, vel victualia non impenso visitationis officio: at prædictus Episcopus suscipiens præfatas procuraciones, cum pergit ad Sacramentum Confirmationis ministrandum, vel Ecclesiam reconciliandam, procuraciones recipit officio visitationis non impenso, ergo. Nihilominus oppositum mihi verius videtur, quia posito quod accessus ille ad Ecclesias consecrandas, vel Sacramentum Confirmationis ministrandum, dici nequeat visitatio, victualium receptio non causâ visitationis fit, sed causa laboris impensum in prædicto

prædicto accessu, & muneris illius executione. At Textus in cap. exigit, & Conc. Trident. non subicit Episcopum suam pensioni prædictæ ob quamlibet victualium, aut muneris receptionem, sed ob illorum receptionem ratione visitationis officio visitationis non impenso. Cum ergo Episcopus non visitationis occasione, sed occasione laboris in alio suo munere impensi recipiat, huic suspensioni non subicitur.

Secunda difficultas, An recipiens esculenta, & poculenta domi suæ insumenda huic pœnæ subicitur? Ratio difficultatis est, quia hæc videntur esse leuis materia, & insufficientia ad animam iudicis peruerendum. Nihilominus oppositum est tenendum cum Glossa in dicto cap. Romana, verbo aliquod mucus, ubi aduertit discordare hanc constitutionem à decisione cap. iuratum, §. in alio de Rescript. lib. 6. ubi permittitur delegato esculenta accipere paucis diebus insumenda. Immo la, & Acharian. in Clement. 2. de censuris. Praxis noua Episcop. 2. p. cap. 3. num. 65. Marco Antonio Genouen. manual. pastor. cap. 35. num. 6. & 7. Barbof. alleg. 73. numero 54. Bonac. tom. 3. de censur. disp. 3. q. 5. p. 4. num. 2. Quia Conc. Trident. expressè statuit, ne aliquid aliud ultra victualia pro temporis necessitate ministranda visitatores recipiant, alioquin pœnis in Concilio Lugdunen. statutis subicitur. At recipiens esculenta, & poculenta in sua domo insumenda, victualia recipit ultra temporis necessitatem. Ergo si illa victualia in magna quantitate sunt, quæque prudentis arbitrio grauem materiam contineant, huic suspensioni, & interdictioni locus erit. Et consuetudo prædicta esculenta muneris rationem habent ultra victualia pro temporis necessitate ministranda. At visitator occasione visitationis muneris quocumque recipiens ultra victualia tempore necessitatis ministranda suspensioni, vel interdictioni subicitur, ergo &c.

Hanc doctrinam restringit Glossa in dicto cap. exigit, de censur. lib. 6. verbo visitationis Sayr. lib. 4. c. 1. §. num. 2. Franc. Leo in praxi fori Eccles. c. 6. num. 5. ne procedat stante consuetudine, pacto, fundatione seu institutione recipiendi aliquid ultra victualia pro temporis necessitate insumenda. Si enim stante fundatione, constitutione, pacto, vel consuetudine gratis visitationem præstandi, nihil recipi potest. Sic stante consuetudine, pacto, vel fundatione recipiendi aliquid ultra victualia necessaria, recipi absque vilo timore poterit; quia Concilium non videtur pactis, priuatis fundationibus, & consuetudinibus legitime præscriptis voluisse derogare. Atque ita docet ultra superius relatos Azor. 2. p. in sum. moral. lib. 4. c. 2. in fine. Hanc limitationem approbandam censet, si ex pacto, fundatione, institutione, aut consuetudine post Conc. Trident. præscripta hæc munera concedantur, quia Conc. Trident. non derogat pacta, fundationes, institutiones, & consuetudines immemorabiles antecessores; siquidem stante consuetudine, ut procuraciones in pecunia soluantur, sicuti in pluribus dice censibus viget, possunt visitatores cogere visitatos ut procuracionem in ea forma soluant, vt aduertit Ludouic. Molina 1. de iustit. ar. 2. disp. 8. circa finem.

Tertia difficultas, An Episcopus, seu eius substitutus plures Ecclesias eodem die visitans, possit, à singulis integras procuraciones accipere, ac si vnâ tantum visitaret? Huic difficultati responderi Bonifac. VIII. in capite felicis de censuris 6. dicens: Non licet at visitanti nisi vnâ procuracionem recipere vna die, sine vnâ locum solum visitauerit, sine plura, etiamsi quilibet locus visitatus ab illa, sufficeret ad procuracionem integram persoluendam, cum eidem sufficere debeat, vt temporalia metat, à locis personaliter visitatis pro diebus quibus eis spiritualia subministrat, alioqui, vt inquit Glossa ibi verbo persoluendam, posset totam ciuitatem vna die visitare, & tot procuraciones recipere quot ibi essent Ecclesie quod est absurdum. Atque ita tradit Zetola 2. part. præc. Episcop. verbo visitatio. §. 6. dab. 6. August. Barbofa in remissionib. concilij, dicto cap. 3. in fine. Bonacina tom. 3. de censur. disp. 3. q. 5. punct. 4. num. 4.

Ceterum Glossa in dicto cap. felicis in propositione casus, circa finem, quam sequitur Molina tract. 2. de iust. disputat. 3. §. circa finem. Alterius de interdictione, 2. disput. 12. cap. 2. col. 2. nec dissentit Bonac. supra, asserit hodie Prælatos habere dispensationem à Papa visitandi plura loca in vna die, & à quolibet recipiendi integram procuracionem. Quapropter ubi id consuetudine receptum est, permitti poterit: nam cum prohibitio recipiendi vna die plures procuraciones à iure positio inducta sit: potuit dispensatione Pontificis, & consuetudine tolli.

Quarta difficultas, An recipiens procuracionem à locis priuilegio, vel consuetudine exemptis ab onere eam soluendi pœnis latus in dicto cap. exigit, subicitur? Afirmat Bonac. d. disput. 3. q. 5. pun. 4. num. 2. ductus verbis Concilij Trident. dicentis. Quod si quisquam (quod absit) aliquid amplius in prædictis omnibus casibus accipere presumpserit, is præter dupli restitutionem infra mensem faciendam, aliis etiam pœnis iuxta constitutionem Concilij generalis Lugdunen. quas incipit, Exigit, necnon & aliis pœnis in synodo prouinciali arbitrio sy-

modi absque vlla spe venia multetur. At vnus ex casibus à Concilio relatis in quo nihil procuracionis recipi debet est, si friget consuetudo, & à fortiori priuilegium nihil recipiendi, sed gratis visitationem præstandi.

Ceterum satis probabile videtur sic recipientem victualia à prædictis locis exemptis his pœnis non subici. Nam cito grauer peccet ea exigens, vt potest qui iniustitiam committit, violans legitimum priuilegium, & exemptionem, vt tradit Rodrig. regular. t. 2. q. 6. art. 7. Molina tract. 2. de iustit. disp. 8. §. in fine. Barbofa alleg. 73. num. 47. Bonac. disp. 3. q. 5. pun. 4. num. 1. tamen censura non videtur inno iudandus, quia non præstat actionem sub censura prohibitam. Nam in cap. exigit, de cap. Romana de censur. lib. 6. solum prohibetur receptio alicuius muneris ultra victualia, vel victualia receptio officio visitationis non impenso, non autem prohibetur receptio victualium à locis exemptis, vt consideranti constare potest. In Conc. Trident. verò est præscriptum obseruari consuetudinem illis in locis præscriptam, nec victualia, nec pecuniam, nec quicquam aliud recipiendi, tamen receptionem victualium præcisè ab his locis non videtur pœnis relatis in dicto cap. exigit, subiciere, quia non subicit recipientem præcisè aliquid à locis exemptis, sed recipientem aliquid amplius quam concessum est recipi. Cum igitur concessum sit recipi victualia pro temporis necessitate insumenda, qui aliquid ultra ipsa siue à locis exemptis, siue à non exemptis recipere, pœnis dicti cap. exigit, ligatur; & fecit verò si nihil amplius quam victualia à locis exemptis recipere.

Quinta difficultas, An Cancellarius, Auditor, Scriba, vel Notarius Episcopi recipientes ultra victualia mercedem, seu pretium pro decretis, informationibus in visitatione confectendis his pœnis subiciantur? Certum est subici, quia horum scriptura ad visitationem necessariam pertinet, ac proinde à victualibus impensis ipsi est satisfactum. Sicuti sacra Cardinalium congregatio declauit, vt docet Barbofa in remissionib. Concilij, de cap. 3. num. 13. & de potest. Episcop. alleg. 77. num. 1. Bonac. disp. 3. q. 5. pun. 4. num. 2. Zetola 2. part. præc. Episcop. verbo visitatio. §. 6. dab. 4. At si visitatus petatur copia visitationis pro ea exhibenda, poterit Secretarius mercedem exigere, quia hoc extra visitationem est. Vt aduertit Nauarr. consil. de censuris noua edit. Barbofa & Bonac. supra, Tamen Zetola contrarium tenet.

Sexta difficultas, An his censuris subiciantur visitatores in euentu quo laici procuracionem soluant, & ab ipsis aliquid minus ultra victualia recipiunt; Ratio difficultatis est, quia his censuris non subiciantur visitatores ex eo præcisè quod aliquid ultra victualia recipiunt, sed ex eo quod duplum eius quod ab Ecclesia receptum est, non restituant infra mensem. Neque ab his pœnis liberari possunt, quousque de duplo huiusmodi grauitatis Ecclesiis plenariam satisfactionem impendant. Vbi habetur in dicto cap. exigit, de censuris in 6. Supponit ergo Pontifex Ecclesiam grauari debere, non popululum, vt his pœnis esse à quocumque tunc occasione visitationis recipiantur. Sicuti docuit Bonac. tom. 3. de censur. disputat. 1. quæst. 5. punct. 4. num. 15. quia in cap. Romana §. procuracione de censur. lib. 6. & in Conc. Trident. sess. 2. 4. cap. 3. de reformatione generaliter prohibetur receptio ultra victualia ab his qui visitantur, neque vlla restitutio apposita est, vt solum ab Ecclesia debeat esse receptum. Præterquam quod sub nomine Ecclesie Rectores Ecclesiarum, imò & populus intelligi potest, cum hi nomine Ecclesie procuracionem soluant. Adde in cap. exigit, appositum, esse nomen Ecclesie non ad restringendam dispositionem, sed gratia frequentioris vsus, eo quod frequentius ex bonis Ecclesiarum, quàm ex bonis Rectorum, & populi procuraciones soluantur.

Ad extremum aduerte hoc interdictionem ab ingressu Ecclesie, quod Episcopi incurunt, & suspensionem ab officio, & beneficio quam inferiores contrahunt, durare quousque duplum illius quod ultra victualia debita acceptum est, plene restituarit ei à quo fuit acceptum. Ea autem restitutione facta cessat suspensio, & interdictionem, vt potest quæ solum extenditur vsque ad plenariam satisfactionem.

Duodecim fertur suspensio aduersus Clericos beneficiatos qui veste seculari absque rationabili causa vtiuntur. Et quæ suspensio à perceptione beneficiorum obdormunt per sex menses commisso delicto, vel per annum iuxta qualitatem delicti, & personæ: vt habetur expressè in Clement. 2. quoniam, de vitiis, & honest. clericorum. Clericus verò in sacris constitutus beneficio carendis indicitur inhabilitas ad beneficia per idem tempus.

Vt autem huic suspensioni, vel inhabilitati locus sit debet Clericus non in domo, sed extra, & publicè prædictis vestibus vti. & absque legitima, & rationabili causa, vt expressè ex Textu colligitur, & notauit Glossa in dicto Clement. cetero publicè. Suar. disputat. 3. lect. 3. numero 1. Bernard. Diaz præc. cap. 75. numero 3. Bonac. tom. 3. de censur. disputat. 3. q. 5. p. 6. numero 2. item debet non semel, aut iterum, sed frequentè dictis vestibus vti, quia vltus frequentiam denotat. Sicuti aduertit Cardinal. in d. Clement. numero 4. Nauarr. capite 27.

De suspensionibus ipso iure latis aduersus Clericos ob peccata communia laicis.

- 1 Prima suspensio est aduersus recipientem aliquem in Religionem Simoniacam, vel Ordinibus iniciantem.
- 2 Secunda est aduersus eos, qui sponte iuramentum emittunt de tenendo schismate.
- 3 Tertia aduersus eos que defenderint, aut aliquo modo tractauerint Beatissimam Virginem in peccato originali conceptam fuisse.
- 4 Quarta refertur aduersus infamatum de crimine adulterij, perjury, & falsi testimonij.
- 5 Quinta aduersus Clericum publicum concubinarium, seu fornicarium.
- 6 Sexta aduersus sodomitam siue oculum siue publicum.
- 7 Septima refertur quae est aduersus raptorem mulierum.

PRima sumitur ex Extrauag. 1. & 2. de simonia, ubi capitula, & Conuentus recipientes simoniacam aliquem in Religionem, manent suspensi ab officio capitulari quoad administrationem, & iurisdictionem Ecclesiasticam. Deinde ordinantes aliquem simoniacum, suspenduntur a collatione quorumcumque Ordinum & prima tonsurae, & executione omnium munerum Pontificalium, ut habetur in Bulla Sixti V. contra male promotos quae incipit: Sanctum, & salutare; quam Bullam in hac parte Clemens VIII. confirmauit. Quod si hanc suspensionem Episcopus violauerit, suspenditur a regimine, & administratione Ecclesiae, & perceptione fructuum omnium suorum beneficiorum; ordinatus vero suspenditur ab executione Ordinis sic suscepti, & aliorum rite susceptorum, iuxta valde probabilem sententiam ex Extrauag. 2. de Simonia. Ob simoniam autem commissam in beneficiis conferendis, & recipiendis non incurritur ulla suspensio ipso iure, sicuti ex probabiliori sententia docet Nauar. cap. 2. §. numero 11. vers. 3. Suarez lib. 4. de simonia, cap. 1. §. 6. numero 16, & de censuris, §. 1. §. 2. numero 42. Valent. 1. 4. disp. 6. quest. 16. pun. 6. Garcia de benefic. cap. 1. numero 70. Auila, 3. part. disputat. 3. dist. 9. conclus. 5. Bonacina tom. 3. de censuris, disputat. 3. quest. 7. punct. 5. Vide quae dixi 2. part. huius operis, tract. 17. disput. vltim. in fine, ubi de penis simoniacorum.

Secunda habetur in c. 1. de schismaticis, aduersus eos qui sponte iuramentum emittunt de tenendo schismate; & hi suspenduntur ab Ordinibus, & dignitatibus. Requiritur autem praestari iuramentum absque timore, vel ignorantia, quia Textus vtius verbo sponte, quod plenam libertatem denotat. leg. si quis maior. Cod. de irrationabilibus. Et tradit ex communi Bonacina tom. 3. de censuris, disput. 3. quest. 6. p. 1.

Tertia sumitur ex Bulla Sixti IV. Pij V. Pauli V. & maxime Virbani VIII. statuentium ne in publicis, vel priuatis sermonibus defendatur, aut aliquo modo tractetur Beatissimam virginem in peccato originali conceptam fuisse, alioquin delinquens ultra penam excommunicationis, suspenditur a diuinis si est in sacris, & priuatur ipso iure omni gradu, & dignitate, & ad similem redditur inhabilis, quorum dispensatio Pontifici reservatur.

Quantum colligunt aliqui Doctores ex capit. fin. de temporib. orationis. ubi de crimine adulterij, perjury, falsi testimonij infamatus non repellitur a ministerio susceptorum Ordinum, neque a susceptione aliorum penitentia peracta, nisi forte talia crimina notoria fuerint. Ergo casu quo praedicta crimina fuerint manifesta, supponit textus praedictum delinquentem a susceptione Ordinum, illorumque exercitio esse repulsum. Sed rectius contrarium docuerunt Couarruu. in Clement. si furiosus, de homicidio v. p. §. 1. numero 5. Henric. lib. 13. cap. 36. Tolet. lib. 1. cap. 47. Filliucius tract. 17. c. 7. numero 121. Suarez disput. 31. sect. 4. numero 2. Auila de censuris, 3. part. disputat. c. duo. 1. Bonac. 3. de censuris disputat. 3. quest. 7. punct. 1. quia suspensio inducenda non est absque manifesto Textu: at ex praedicto cap. fin. ad summum colligitur stante notorietate delicti esse delinquentem repellendum, non autem esse ipso iure repulsum. Nullus autem alius Textus his peccatis suspensionem inducit. Quinimo Conc. Trident. sess. 22. decreto de obseruandis in celebrat. miss. solum statuit peccatores publicos si Clerici sint, non esse permittendos altari ministrare, si vero sint laici sacris interesse, quod potius denotat suspensionem ferendam, quam latam.

Quinta fertur secundum plurimum Doctorum sententiam, aduersus Clericum publicum concubinarium, seu fornicarium in capite nullius. Cap. praeter 32. dist. Cap. si quis sunt, & capite ministri 81. dist. Sed praecipue capite quatuor vltim. de cohabit. clericor. & mulier. ubi dicitur Clericum concubinarium esse suspensum quoad se, non quoad alios, nisi peccatum huiusmodi sit notorium per sententiam, seu per confessionem factam in iudicio, aut per cuiusdam

num. 159. Suar. disp. 31. sect. 1. num. 1. Filliucius, tract. 17. cap. 6. num. 106.

Plura in d. Clement. statuuntur de vestibus, quae vsu abrogata sunt, teste Suar. supra. Quare ea tantum credo vim habere, quae Clericum ignominiam redderent, & saecularem esse omnibus indicarent. Adde Sixtum V. in Bulla quae incipit: Cum sacro-sanctum, statuisse Clericos etiam minorum Ordinum, & coniugatos praefertim si vti velint privilegij clericalibus, vt vestes tales deferant, alioquin priuantur omni officio, & beneficio, & pensionibus, sub quibus poenis statuit, vt milites regulares beneficia, seu pensiones habentes, habitum ipsorum proprium deferant.

Decimatercia suspensio sumitur ex Clement. 2. de Magistris. Nam ibi Cancellarius Vniuersitatis gradum Doctoris, vel Magistri conferens in qualibet scientia, non exacto prius iuramento a Doctorando, vel Magistrando, quod in ea solemnitate non infumatur ultra tria millia Turonensium argenteorum suspenditur a collatione Magistris, seu Doctoratus cuiuslibet per sex menses. Haec igitur poena non est propria suspensio, cum non sit ab officio, vel beneficio, vel officio Ecclesiastico, sed a quodam temporali munere, neque illam violans irregularitatem incurrit, quae solum ob violationem suspensionis ab officio Ordinis indicta est: vt aduertit Glossa in verbo sequentes. Suspendit haec constitutio a collatione Magisterij, seu Doctoratus non illius scientiae tantum cuius gradus receptus est, sed cuiuslibet alterius, vt explicat Glossa ibi verbo cuiuslibet, & Cardinalis verbo si quis numero 1. Bonac. disputat. 3. qu. 5. punct. 5. numero 5. tametsi contrarium sentiat Archidiacon. ibi. & Suar. disputat. 31. sect. 3. numero 4. & alij.

Personae quas afficit haec suspensio sunt omnes & singulae etiam Pontificali dignitate praesulgeant, quibus gradum Magisterij, vel Doctoratus conferre competit.

Materia huius censurae est omnis exigiendi iuramentum a Doctorando, vel Magistrando, quod in sumptibus illius honoris recipiendi non excedat summam trium millium Turonensium argenteorum, hoc est vt placet Glossa, verbo argenteorum, ne excedat quingentas libras Bononensium parouorum, vel vt placet Couarruu. tract. de veterum numismat. collat. c. 1. §. 2. n. 7. Suarez disp. 31. sect. 3. num. 4. ne excedat ducentos nummos aureos.

Ad Extremum aduerto hanc constitutionem pluribus in Vniuersitatibus receptam non esse, vt vsus comprobat, & notant Suarez. Bonac. & alij Doctores passim.

Decimoquarto lata lata est suspensio in Extrau. vnica, inter communes, de excessu. praelator. ubi postulantibus ad Cathedralen. Ecclesiam eum qui 27 annum nondum attingit, vel postulantem religiosum Mendicantes ad inferiores Ecclesias Cathedrali ea vice potestate postulandi, & eligendi priuantur, & a beneficiis, si quae in illa Ecclesia obtinentur, per triennium suspenduntur. Quae suspensio aperta est, nec explicatione indiget.

Decimoquinto fertur suspensio, & interdictum ab Eugenio IV. Extrauag. diuina 3. de priuilegijs, aduersus Ordinarios quoscunque, eorumque commissarios, & delegatos, qui in Romana curia pro suis negotijs commorantes, beneficijs priuant, alijque conferunt, quorum collationi eidem poenis subiacent, & tam collatio, quam receptio irrita est, & nulla. Haec igitur suspensio, & interdictum cum absolute feratur, omnes suspensionis, & interdicti effectus comprehendit, quia nulla est ratio, ob quam potius ad hos, quam ad illos extendatur. Actio vero ob quam incurritur, (vt latius explicui cum de excommunicationibus referatis in Extrauagantibus locutus fui) est priuatio alicuius beneficii curiali, facta iusto titulo curiam Romanam confluenti, & beneficij operibus satisfaciendi: nam si illegitime abest a beneficio, vel illius obligationibus non satisfaciat, poterit Ordinarius vsque ad priuationem beneficiorum procedere, quia in his quae ad beneficia spectant, subiacent curiales Ordinarij locorum, in quibus beneficia obtinent, vt constat ex Conc. Trident. sess. 23. cap. 1. circa finem & sess. 24. c. 11. sub. fine. Et notant alij relatis Bonac. 3. de censuris, disp. 3. §. 4. pun. 12.

Decimasexta sumitur ex Bulla Pij. V. quae incipit: Quantae Ecclesiae Dei, edita Kalend. Aprilis anno 1568. aduersus Episcopos, alijque Praelatos, & Ecclesiarum Capitula, facultatem habentes admittendi resignationes beneficiorum, si eas admittant contra formam in eadem praescriptam, de qua diximus tum in tract. de beneficijs, tum cum excommunicationes referatas explicauimus, feruntque suspensio ab officio conferendi, instituendi, constituendi, & praesentandi ad beneficia. Quod si suspensione durante praedictum munus exercuerint, excommunicatione referuata innodantur.

78 Tandem aduersus Episcopos, & Prælatos in monasteria monachum sibi subiectarum ingredientes absque necessitate.

Spe dictam est Episcopos non comprehendi sub generalia licentia suspensionis, eo quod in eod. quia periculosum de sententia excommunicata. in 6. expressè dicitur necessarium esse illorum fieri expressam mentionem, vt comprehendi intelligantur. Videndum igitur est quæ suspensiones sint ipsorum iure latae, in quibus Episcopi & eorum Superiores continentur.

Ob primum Ordinis collationem multipliciter Episcopus suspenditur. Primum si Ordinem simoniacè conferat ex Extrinsecis. 1. & 2. de simonia; & ex constitutione Pij V. vt superius declaratum est. Secundo si conferat primam tonsuram infanti, illiterato, conuulso, & non subito à collatione primæ collaturæ per annum suspenditur ex expresso Textu in cap. Nullus Episcopus de Tempore ordinum. Infans inquam dicitur qui septimum annum nondum expleuit. Huic ergo si Episcopus primam tonsuram conferat, in prædictam suspensionem incurrit, nisi forè Religionem infans intrauerit, saltem educandus ex consensu parentum, vel tuorum, vt cauetur in textu, & notat Glossa, verbo intrerit. Quod si ultra primam tonsuram Ordines maiores, vel minores infanti tribuas, non obinde suspensionem à collatione Ordinum contrahit, quia nullibi apposta est, & suspensio in dicto cap. nullus ad hanc causam extendi non debet, cum expressè ibi dictum sit à collatione clericalis tonsuræ dicitur non veritè se suspensum. Verbum illud dicitur dispositio intelligitur. Atque ita docent Suarez. disp. 31. sect. 5. num. 3. Bonac. disp. 3. q. 2. punct. 7. num. 3. Illiteratus verò dicitur qui sine rudimenta ignoras, & scribere, & legere nescit ex Concilio Trident. sess. 23. cap. 4. de reformatione. vt aduertit Bernard. Diaz præct. crimin. cap. 21. Henric. lib. 13. cap. 38. num. 2. Sayrus lib. 4. cap. 12. n. 8. Tolet. lib. 1. sum. cap. 48. Coniugatus verò qui matrimonium per verba de presenti contraxit. Huic si prima tonsura conferatur, confectus dicte suspensioni subicitur, nisi coniugatus velit Religionem intrare, aut ad sacros Ordines promoveri, prout est iuris Canonibus definitum, vt dicitur in prædicto Textu. Tandem interdicitur Episcopo in dicto cap. nullus Episcopus de Tempore ordinum. ne subito alieno primam tonsuram conferat. Quod si Ordines maiores, vel minores conferat, suspenditur à collatione per annum omnium ordinum non ex dicto cap. Nullus, sed ex cap. eos qui, de reuoc. ordinum. Quam suspensionem confirmauit Concil. Trident. sess. 23. cap. 8. de reformatione. Et in sess. 14. cap. 2. de reformatione. indicitur suspensio per annum à Pontificalibus Episcopo titulari, ordinari aliique abique literis dimissoris sui Prælati. Eadem suspensioni à Pontificalibus subicitur ex Bulla Urbani VIII. edita anno 1624. quæ incipit: Secreta aeternæ providentiæ, ordinans vltimorum anam absque literis dimissoris sui Prælati recognitis, & approbatis in Vrbis à vicario Pontificis, aliis in locis à Nunciis, seu collectoribus illorum locorum; ordinari verò perpetuò suspenduntur. Ad idem referuntur suspensio à Pontificalibus absolute lata aduersus Episcopum conferentem Ordines in aliena diocesi absque licentia Ordinarij illius loci, vt in Concilio Trident. habetur sess. 8. cap. 1. de reformatione. Conferens verò Ordines bigamo, & publico peccatiuente prohibetur à celebratione Missæ per annum. cap. Nullus pœnitentem in eod. dist. 55. quæ prohibetio potius habet rationem præcepti, quam suspensionis, vt constat ex illis verbis Textus: Missa sacra non præsumat. Vt aduertit Bonac. t. 3. de censur. disp. 3. q. 2. punct. 6. sicuti eidem pœnæ, seu præcepto subicitur qui inuitum, aut reclamantem præsumpserit ordinare. Vt dicitur in cap. Episcopus 74. dist. 8. & notant idem Bonac. supra. punct. 2. Ordinarij verò indignum, seu minus dignum in sacerdotem à collatione tantum sacerdonalis Ordinis indicitur suspensio ipso iure, secundum Sayr. lib. 4. t. 1. num. 17. vel vt placet Suarez. disp. 40. sect. 8. n. 5. Bonac. tom. 3. de censur. disputat. 3. q. 2. punct. 3. ferenda præcipitur. Deinde Episcopus promouens Religiosum antequam professionem, seu vota in Religione approbata emiseric, suspenditur à collatione per annum illius Ordinis quem contulit, ex Bulla Pij V. in ordine 7. quæ incipit: Romanus Pontifex. Notanter dixi seu vota ob Religiosos Societatis Iesû, quibus à Gregor. XIII. in Bulla edita anno 1582. concessum est, vt possint absque titulo omnibus Ordinibus insigniti, sicuti Religiosi professionem Societatis, quam aliorum Ordinum. Vt notant Sayrus lib. 4. cap. 12. num. 1. Henric. lib. 13. cap. 37. num. 1. Fillucius tract. 17. cap. 8. num. 141. Bonac. t. 3. disp. 3. q. 2. punct. 16. Quod si vero Religioso absque licentia sui Prælati Ordines conferat, à communione aliorum Episcoporum reuocetur, quæ non est propria suspensio, sed pars quædam excommunicationis maioris. Ex cap. si quis fin. dist. & notant Henric. lib. 13. cap. 38. num. 1. Sayrus lib. 4. cap. 12. num. 2. Fillucius tract. 17. cap. 8. num. 144. Bonac. tom. 3. de censur. disp. 3. q. 4. p. 7. conferens item sacros Ordines promissione, vel iuramento ab ordinario accepto quod nihil ab eo

exigat in defectum beneficii, aut patrimonij, suspensus est per viciniam à collatione Ordinum, ex expresso Textu in cap. si quis ordinauerit de simonia. Tandem conferens duos sacros Ordines eodem die, aut duobus diebus continuo ieiunio in triennalem suspensionem à collatione vtriusque Ordinis incidit ex cap. lictus de Tempore ordinum. quam censuram etiam non expressit Concil. Trident. sess. 23. cap. 3. prohibens eodem die duos sacros Ordines conferri, illam tamen non abrogauit.

Ob primum autem vsu monitis Pontificalis subicitur Episcopi suspensionis sententia multipliciter. Primum referunt aliqui suspensionem latam in cap. decernimus vlt. 18. dist. vbi Episcopus non promulgatus intra sex menses toti diocesi statuta facta in Concilio provinciali, excommunicatione per duos menses multatur. Similis pœna constituitur in cap. omnia nostra 10. q. 3. At cum excommunicationis nature omnimodò repugnet temporis determinatio, effectus hanc pœnam etiam sub nomine excommunicationis prolatam, non excommunicationem, sed suspensionem esse. Sed dicendum est hanc pœnam esse quandam excommunicationis partem, seu quandam priuationem, & præceptum, quo à communicatione aliorum Episcoporum segregatur Episcopus sic delinquens. Quæ pœna non est in vsu etiam in Hispania, vbi prædicti Canonis statuti sunt, vt docet Suarez disput. 31. de censur. sect. 5. num. 7. Fillucius tract. 17. cap. 8. n. 145.

Secunda fertur in cap. prouida de elect. lib. 6. aduersus Episcopos non seruantes constitutionem Concilij Lugdunensis reiatam in c. quammis eodem tit. & lib. per quam prohibetur de in electionibus Episcoporum in quibus ad Sedem Apostolicam appellatum est, se introrant ad electionem confirmandam, electumque consecrandum (etiam si partes voluntarie ab appellatione recesserint, sicuti recedere possunt appellatione Sedis Apostolicæ non præsentata) nisi prius facta inquisitione, an appellationi renunciatum fuerit absque simonia, & prauitate, & suspenduntur per annum à munere confirmationis, & consecrationis, vt in eo in quo deliquerint, puniantur. Et licet prædictus Textus Episcopos non expresserit, dubium non est quin sub hac suspensione comprehendantur, quia satis censetur expressè ratione materiæ, siquidem confirmare electionem Episcoporum, & electos consecrare Episcopis tantum competit, vt bene aduertit Suarez disp. 31. sect. 5. num. 8. Fillucius tract. 17. cap. 8. n. 147. Bonac. t. 3. de censur. disp. 3. q. 4. p. 6. num. 6. solumque comprehendit eos Episcopos, ad quos iure ordinario spectat prædictam inquisitionem facere, & electum confirmare, vt colligitur ex dicto cap. prouida, & notant Bonac. num. 8.

Actio autem ob quam hæc suspensio incurritur, est remere procedere ad electi confirmationem, & consecrationem omnimodò inquisitione, an absque simonia, vel prauitate appellationi renunciatum sit. Nam esto Episcopus contra sui muneris obligationem hanc inquisitionem omisit, tamen ad confirmandum electionem, vel consecrandum electum non processerit, huic suspensioni non subicitur, quia hæc suspensio solum apposta est ob confirmationem electi, illiusve consecrationem, non præmissa inquisitione, an absque prauitate hoc est absque simonia, fraude, dolo, vi, & metu appellationi fuerit renunciatum.

Sed an ob solam confirmationem electi, vel ob solam consecrationem hæc censura contrahatur, difficultate non caret. Nam Textus in cap. prouida vtriusque actione, quæ est copulata, ibi: Ad confirmandam electionem, & consecrandos electos remere procedendo. Ergo vtrique actio necessaria est. Verum est hæc pars probabilis sit, probabilior est ob quamlibet illarum actionum suspensionem proportionatam incurri, ita vt procedens ad confirmandam electionem suspendatur ab electionum confirmatione per annum; procedens verò ad consecrandum electum, suspendatur à munere consecrationis, vt pœna delicti proportionetur, sicuti in dicto cap. dicitur. Et notant Glossa ibi ver. in quo. Geminian. numero 6. Francus num. 2. Suarez disp. 31. sect. 5. num. 8. Alterius t. 2. disp. 16. cap. 2. vers. sed quæres. Bonac. tom. 3. de censuris disputat. 3. quest. 2. p. 6. numero 3. Neque obest Textum illum fuisse illa dictione copulata, quia id factum est ad exprimendam integram actionem prohibitam, & pœnam eidem appositam.

Tertia habetur in cap. hoc consultiſſimo, de rebus Ecclesiæ non alienand. lib. 6. aduersus quoscunque Prælatos qui bona immobilia, & iura suorum Ecclesiarum laicis non ad modicum tempus subiciunt absque consensu capituli, & specialia licentia Sedis Apostolicæ, nisi modo, & casibus à iure expressis. Et licet in prædicto Textu non videantur expressi Episcopi, satis exprimitur nomine Prælatorum, quod ipsi per antonomasiam competit, vt bene aduertit Suarez disp. 31. sect. 5. num. 10. Alterius t. 2. disputat. 12. cap. 4. vers. 3. Fillucius tract. 17. cap. 8. num. 147. Bonac. t. 3. de censur. disp. 3. quest. 4. punct. 16. num. 1. & 3. Hi igitur Prælati suspenduntur ab officio, & administratione Ecclesiæ; ab officia inquam Ordinis, & iurisdictionis, vt placet Suarez. disput. 31. sect. 5. num. 9.

Bonac. disput. 3. quest. 1. punct. 17. numero 7. quia suspensio ab officio utramque comprehendit, tametsi Geminian. dicto cap. hoc consueti sumo numero 5. Francus numero 4. Alterius tom. 1. disput. 12. cap. 4. col. 4. censet solum ab officio Ordinibus suspendere; alias non exprimeretur suspensio ab administratione Ecclesie, cum in suspensione ab officio contineatur.

Verum hæc ratio non vrget, quia exprimitur administratio Ecclesie, eo quod hæc temporalis sit, & ad suspensionem à beneficio pertineat. An verò hæc suspensio ab administratione extendatur ad administrationem cuiusvis Ecclesie, an tantum ad administrationem illius tantum Ecclesie; dissentiant Doctores. Nam aliqui censent extendi ad omnem administrationem, quia nullum verbum ibi apponitur ex quo restrictio colligatur. Sed rectius oppositum iudicavit Bonac. d. punct. 16. num. 8. Filliuc. tract. 17. cap. 8. num. 148. Suarez disp. 31. sect. 5. num. 9. quia esto in illa clausula non sit apponita restrictio, ex generali doctrina, quæ pœna culpæ debet esse proportionata, & refectione pariter in eo in quod deliquit, sumitur. Cum igitur solum aduersus illam Ecclesiam in ea submissione Prælati de iure, efficitur solum ab administratione temporalium quæ in illa Ecclesia obtinetur suspendendi. Quinimo probabilissimum est non suspendi in perpetuum sed triennio. Nam verbum illud triennio in Textu apposito, pro suspensione clericis inferioribus imposita Glossa ibi verbo triennio refert ad Prælatorum suspensionem quam sententiam approbat Bonac. d. p. 16. num. 9. aduersus Suar. dicta sect. 5. n. 9. Filliuc. num. 147.

Porro inferiores Clerici scientes prædicta bona immobilia, & iura laicis submitti à Prælati, neque superior manifestauerint, triennio à beneficiis quæ in illa Ecclesia obtinent, suspenduntur. Quod intelligendum est quando sufficienter cognouerint delictum, illudque probare potuerint, & sine graui incommodo, seu periculo grauis nocenti illud denunciare potuerint. Vt tradit Suarez, & Bonac. locis alleg.

Huic suspensioni reduci potest, quæ lata est in Extrauag. unica de rebus Ecclesie non alienand. vbi Episcopus, vel Abbas alienans bona Ecclesie contra formam in ea constitutione præscriptam, suspenditur, vel potius interdicitur ab ingressu Ecclesie. Quod si in eo interdico per semestre perseverauerit, suspenditur ab administratione suæ Ecclesie in spiritualibus simpliciter, & abque vlla temporis determinatione. Alia similis suspensio in hac materia alienationis continetur in Extrauag. Ambitiosa de rebus Ecc. non alienand. & in Extrauag. saluator, de Præbendis, & in constitutione Pauli II. quæ incipit: Cum omnibus, de quibus Filliucius tract. 17. cap. 8. num. 149. & sequ. Bonac. tom. 3. de censur. disput. 3. q. 4. punct. 17. & 18.

Quarta continetur in cap. 1. de usuris in 6. aduersus Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos, qui domus suas locant alienigenis, vel aliis non mundis de certis ipsorum publice usuris exercentibus, vel exercere volentibus voluntate publice coniectata, aut si illos permittant in suis teris habitare. Quæ suspensio vniuersalis est, & absoluta, ac proinde ab officio, & beneficio: vti docuerunt Sayrus lib. 4. cap. 17. num. 48. Suarez disp. 31. sect. 5. num. 15. Filliuc. tract. 17. cap. 8. num. 152. Bonac. 1. 3. disp. 3. q. 1. punct. 5. tametsi non videatur improbable solum ab officio iurisdictionis suspendi, vt pœna culpæ commensuratur. Inferiores verò præfata permittere seu facientes excommunicationi subiiciuntur. Communitas verò interdicitur, vt ex dicto Textu constat, & notant Doctores relati.

Quinta habetur in Clem. 1. §. verum de Hæreticis, vbi Episcopi qui ex odio, vel amore contra iustitiam, & conscientiam propriam in crimine hæresis procedunt, vel procedere omittuntur triennio ab officio suspenduntur. Inferiores verò Episcopi non solum in crimine hæresis, sed in qualibet alia causa ad hærentem hæresi, si contra iustitiam, & conscientiam procedant, vel procedere omiserint excommunicationi subiiciuntur, sicuti aduertit Suarez disp. 31. sect. 5. num. 16. Filliuc. tract. 17. cap. 8. numero 153. Bonac. disputat. 3. quest. 5. p. 10.

Sexta fertur in Clement. 1. de Pœnis aduersus Prælatos Ecclesie, qui procurant, vt clerici capiantur à potestate temporali ea intentione, vt beneficia habita resignent, aut citari à iure, vel ab homine ad comparandum in Romana curia non possint ire. Suspendunturque per triennium à perceptione fructuum suarum Ecclesiarum; inferiores verò Clerici suis beneficiis ipso facto priuantur. Alicui tamen non videbitur improbable illam triennem suspensionem non esse ipso iure latam, sed ferendam, quia Textus solum dicit: Suspendi sint, quod postea sententia intelligi potest. Sed quia in præfata communis sententia docet teste Suarez disp. 31. sect. 5. num. 17. Bonac. 1. 3. disp. 3. q. 4. punct. 13. num. 10. ipso iure lata esse, id sustinendum est. Et licet hæc constitutio solum Prælatos expresserit, satis sub illo nomine Episcopi comprehenduntur, quia Episcopi sunt Prælati per autonomiam, vt

aduertit in præfati Filliuc. tract. 17. cap. 8. num. 153. Suarez disp. 31. sect. 5. num. 19. Bonac. 1. 3. disp. 3. quest. 4. punct. 13. numero 9. Alios verò Prælatos iurisdictionem quasi Episcopalem habentes, certum est comprehendendi. Hi igitur Prælati, vel Prælati inferiores huic pœnæ subiiciuntur, non ex eo quod capiant, detinente personam Ecclesiasticam, vt beneficium resignet, vel citatus ad comparandum coram Sede Apostolica non compareat; sed quia id procurant media temporali potestate. Quod si ipsi Prælati Ecclesiastici potestatem temporalem habeant, & ratione illius procurant à suis ministris Ecclesiasticam personam detineri, huic censuræ subiiciuntur. Secus verò si ipsi per propriam personam detineant, quia non detentio, sed detentionis efficax procuratio hæc constitutione puniuntur, vt constat ex illo verbo Textus procurantes quod strictè, & proprie intelligendum est. Sicuti aduertit Suarez disp. 31. sect. 5. num. 19. Bonac. 1. 3. disp. 3. q. 4. punct. 13. num. 6. Alterius 1. 2. disput. 16. cap. 3. vers. oppositum. Opus autem est, vt ea procuratio effectum sortiatur, huic est beneficium resignetur, vel detentus designato tempore non compareat, quia Textus inquit: Donec beneficia sua resignent, aut ad Sedem Apostolicam citari venire non valeant, vt tradit Cardinal. in præfati num. 13. Bernard. Diaz præf. cap. 104. Suarez disp. 31. sect. 5. num. 10. Filliuc. tract. 17. cap. 8. num. 155. Bonac. d. p. 13. num. 5.

Septima fertur in Extrauag. 2. de electione, vbi Prælati Religionum, & Episcopi confirmationem recipientes à Sede Apostolica, aut ab ea promoti, si absque literis authenticis eiusdem Sedis administrationem suarum Ecclesiarum recipiant ab administratione fructuum suarum Ecclesiarum suspenduntur, irritanturque omnia gesta in huiusmodi regimine per prædictos Prælatos, & beneficiorum proventibus priuantur. Capitulum verò, seu Conciliarius harum Ecclesiarum qui huiusmodi Prælatos absque his literis receperit, à beneficiis suspenditur, donec gratiam à Sede Apostolica meruerit impetrare. Vide Suar. disp. 31. sect. 5. num. 28. Filliucium tract. 17. cap. 8. num. 157.

Octaua continetur in Extrauag. suscepti regimini, quæ est Ioann. XXII. sub tit. Ne Sede vacante, aduersus eos qui non seruant ea quæ in prædicta constitutione habentur, circa perceptionem fructuum primi, & secundi anni. Nam Episcopi, & eorum superiores à Pontificalibus, & ingressu Ecclesie suspenduntur. Capitulum verò, Collegium, seu Vniuersitas interdicitur, singulares personæ excommunicatione innotantur, si aliquid ultra ibi contenta perceperint, & infra mensem non restituerint cum effectu, à qua censura nequeat ab alio, quam à Pontifice absoluto, donec præfata plene restituerint. Facta verò restitutione suspensio, & interdico cessat. Sicuti hæc notat Suarez disp. 31. sect. 5. num. 22. Filliucius, tract. 17. c. 8. num. 158. Bonac. tom. 3. de censur. disp. 3. q. 4. punct. 11.

Nonam fertur in Conc. Trident. sess. 25. cap. 14. de reform. aduersus Episcopum si (quod ab ipso concubinatus sit, & à Synodo provinciali monitus non se emendauerit, suspenditur namque ab officio, & beneficio, quia totum hoc continetur suspensio absolute prolata, & tradit in præfati Henricus lib. 3. cap. 26. Avila 3. part. de censur. disputat. 5. dub. 2. Suarez disp. 31. sect. 5. num. 2. Bonac. tom. 3. disputat. 3. quest. 7. p. 4. num. 4. Filliuc. tract. 17. cap. 8. num. 159. Huic annexæ potest suspensio ab ordine lata in cap. habuisti, 3. dist. aduersus Episcopum carnaliter cognoscentem eam cum qua ante consecrationem concubinatus habuit. Sed hæc non est suspensio ipso iure lata sed ferenda, vt aduertit Filliucius tract. 17. cap. 8. num. 159.

Decima continetur in cap. pessimum 23. q. 8. ibi enim suspenditur ab officio Episcopali per annum Episcopus relaxans incendiariis pœnam contentam in dicto cap. pessimum. Quæ est vt incendiarij excommunicentur, neque ab excommunicatione absoluantur, quousque damni illati restitutionem præstent, & iuramentum faciant præfati criminis amplius non committendi, & per annum Hierosolymis pœnitentiam agant, vel in seruicio Dei in Hispania commoventur, aut alio in loco arbitrio Episcopi illa enim loca designata videtur non taxatiue, sed exemplariter, siquidem nulla est specialis ratio, eo quam potius in Hispania, quam alibi pœnitentia agenda sit. Quinimo hæc pœnitentia non videtur vlla recepta, sicuti hæc notauit Bonac. 1. 3. de censur. disp. 3. q. 5. punct. 9.

Vndecima videtur ferri in cap. quidquid 1. q. 1. vbi Episcopus necessariam correctionem omnitens contra simoniacos in Sacramentis vel Ordinibus per duos menses excommunicationis sententia innotatur. Nominem autem excommunicationis suspensionem ab officio intelligit Glossa ibi versus excommunicationis. Sayrus lib. 4. c. 12. n. 48. Filliuc. tract. 17. cap. 8. num. 159. Henricus lib. 13. cap. 38. num. 1. eo quod excommunicatio ad tempus ferri non solet. At Bonac. disp. 9. p. 6. & 11. propriam excommunicationem intelligit, quia non implicat Pontificem pro determinato tempore excommunicationem iniungere. Cæterum cum communis sententia

rentia doceat excommunicationem esse censuram in correptionem delinquentis ordinatam, & in hoc a suspensione, & interdicto differre, quod suspensio, & interdictum in puram poenam, & pro peccato praeterito iniungi possunt, non autem excommunicatio quae semper iniungenda est, ad comprimendam contumaciam, qua cessante tolli debet, efficitur poenam illam non esse propriam excommunicationem sed suspensionem ab officio, vel ut melius dicam, quamdam prohibitionem, seu privationem impositam cum aliis Episcopis non communicandi, sicuti eadem poena excommunicationis per duos menses imposita est in cap. decernimus 18. dist. aduersus Episcopos qui Concilio provinciali celebrato non conuocant Abbates, Presbyteros, & Clericos, & vniuersam suam D. accessus plebem, ut illis in Concilio provinciali gesta referant.

13 Duodecima continetur in Bulla 99. Pij V. quae incipit: *Quam plenam*, aduersus Episcopum, qui ob quatuor, seu poenam acceptam publicam, seu concedit indulgentias, seu facultatem a casibus referuatis absoluenti. Hic ergo interdicitur ab ingressu Ecclesiae, & a perceptione fructuum suspenditur, a qua absolui non potest nisi praestita facti satisfactione. Neque opus est ad hanc poenam incurrendam, ut Episcopus indulgentias per se ipsum publicet, sufficit si per alium, ut constat ex illis verbis *Appendi iusserunt*, ad quae censura quae inferri subiungitur referenda est, ut bene aduertit Bonac. *disp. 2. q. 3. p. 3. c. 1. num. 6.* Neque item est opus, ut facultas concessa sit pro casibus sibi referuatis, nam et concessa fuerit pro casibus referuatis Pontifici, huc censuræ locus est. Sicuti notauit Bonac. *supra, num. 3.*

14 Decimatercia suspensio fertur in Bulla Iulij III. incipiente: *Cum sicut*. Et in Bulla Clement. VIII. *Cum Ebraeorum malitia*, et quae suspensio, vel potius interdictum ab Ecclesiae ingressu, si libros impij Thalmud non comburant, sed potius permittant. Singulares personae ob eorum retentionem, vel lectionem excommunicatione innotantur, ut suo loco dixi.

15 Decimaquarta lata est à Sixto V. in Bulla quae incipit: *Romanus Pontifex*, & est in ordine aduersus Episcopos & his superiores, qui ad limina Apostolorum temporibus in praedicta Bulla statutis non accesserint per se, vel per alios si impediti sint, ut sua diecesis statum referant. Tempus verò statum Italiam est tercio quoque anno, Germaniam, Galliam, Hispaniam, & caeteris Europaeis quarto, Remotioribus tam in Europa, quam Africa, & occidentalibus existentibus, quinto. Denique Asiaticis, & Orientalibus decimo quoque anno, qui computandus est ab anno quo praedecessor Apostolorum limina visitauit. Quod si Episcopus, & illo superior hanc exequi obligationem contempserit, ingressus Ecclesiae ei interdicitur, & ab administratione Ecclesiae tam in temporalibus, quam in spiritualibus, & a beneficiis suspenduntur, quoad a Pontifice absolutionem meruerint obtinere, ut latius in *dicta bulla* exprimitur.

16 Decimaquinta sumitur ex Bulla Gregorij XIII. qua cauetur ne Episcopi, alique Praelati in Monasteria Monialium sibi subiectarum ingrediantur absque necessitate, alia prima vice ab ingressu Ecclesiae interdiciuntur. Secunda suspenduntur a diuinis. Tertia excommunicantur. Sicuti latius explicauit *nacl. 16. de statu religioso*, vbi de Monialium clausura.

§. VI.

De suspensionibus specialiter contra Religiosos, latis.

- 1 Prima suspensio fertur aduersus Religiosos apostatas, Ordinem sacrum in apostasia recipientes.
- 2 Secunda aduersus Religiosos mendicantes, aliquem ad professionem suae Religionis admittentes, non completo nouitiatus anno.
- 3 Tertia aduersus Religiosos Praelatos presidentes Monasterijs, Prioratibus, Ecclesijs, si iura, redditus, aut professiones praedictorum locorum ad longum tempus alicui concedunt, &c.
- 4 Quarta aduersus quoscunque Religiosos qui absque iusto titulo, & privilegio decimas rectoribus Ecclesiarum debitas usurpauerint.
- 5 Quinta aduersus Religiosos qui cum sint requisiti à Rectoribus Ecclesiarum, ut suis poenitentibus conscientiam faciant de decimarum solutione, scienter id omittunt.
- 6 Sexta aduersus Praelatos Religiosorum qui accepta ex aliquibus excessibus enumeratis in Clement. 1. de Priuilegijs infra mensem, postquam fuerint requisiti, non restiterint pari laesa.
- 7 Septima aduersus Religiosos S. Benedicti non venientes forma

vestium praescripta in Clement. 1. de statu Monachorum.

8 *Octaua aduersus eosdem Religiosos qui venas omni, aut occupationi clamorosa astiterint.*

9 *Nona aduersus Religiosos praesumentes introducere mulieres in Monasteria virorum.*

10 *Decima refertur aduersus Fratres Ordinis Praedicatorum, perturbantes officium Inquisitionis exercitum à Fratribus Minoribus, vel e contra.*

11 *Tandem refertur suspensio aduersus Religiosos Ordinis Praedicatorum qui promori ad Episcopatum, vel aliam praetulerunt, non restituerunt Ordini ante promotionem libros, & alia à se possessa.*

Prima suspensio aduersus Religiosos continetur in cap. *consultationi*, *vir. de Apostata*, ibi enim apostata Ordinem sacrum in apostasia suscipientes, ab illius executione suspenduntur, quousque à Romano Pontifice dispensationem obtineant. Stante hac suspensione tamen ab apostasia recesserint, nequeunt ad superiorum Ordinem ascendere, quia interdicta executione inferioris Ordinis, censetur superioris receptio interdicta. Argum. *cap. cum illorum de sentent. excommunicationis*, & *leg. qui in dignitate Senatoriorum*. Et tradit Suarez *2. de censur. disp. 31. sect. 6. num. 3.* Sancia pluribus relatis *lib. 6. in decalog. cap. 8. num. 22.* Fillucius tractat. 17. cap. 9. num. 166. & sequentibus. Bonac. *tom. 3. de censur. disputat. 7. qu. 7. punct. 9.* Quapropter obtenta dispensatione huius suspensionis optime poterit qui fuit apostata, ad Ordines superiores promoueri, quia solum auctoritate illorum receptione impediatur, ut bene notauit Sanch. *d. cap. 8. numero 23.*

Notanter dixi Ordinem sacrum in apostasia suscipientes, quia textus in cap. *consultationi de Apostata* solum Ordinem sacrum recipientes expressit. Verum non desunt plures Doctores, quos refert Sanchez *lib. 6. decalogi cap. 8. num. 14.* & sequitur Bonac. *1. 3. de censur. disp. 3. q. 7. punct. 11. num. 1.* & sequentes apostatam irregularem esse. Ducuntur ex cap. *penult. de vir. 50. dist. vbi* apostata prohibetur ad clericatum admitti. Praeterea ex *dicto cap. consultationi*. Si enim apostata prohibetur exequi ordinem in apostasia susceptum, ideo est quia illum recipere prohibetur.

Caeterum verissima sententia est ob receptionem minorum Ordinum in apostasia nullam irregularem, neque aliam poenam impositam esse ipso iure. Nam ut recte aduertit Sanchez *dicto cap. 8. numero 26.* Textus in cap. *penult. de vir. 50. dist.* non de apostatis, sed de agentibus publicam poenitentiam loquitur; Textus vero in cap. *lib.* non poenam ipso iure latam continet, sed ferendam, cum non ipsi Apostatis, sed Praelatis praecipitur, ne ad Clericale officium apostatas admittant, ibi: *Quos ad clericale officium non admitti iubemus*. Praeterea quod est Text. Concilij provincialis Arelatensis, cuius Canones extra provinciam vim non habent. Ex Textu in cap. *consultationi* solum inferitur praecipuum esse apostatis durante apostasia sacrum Ordinem non suscipere, non autem impositam esse irregularem, alias qualibet prohibitio Ordinis suscipiendi irregularetas censenda esset. Acque ita docet Suarez *disputat. 31. sect. 6. numero 2.* Sanchez *lib. 6. in decalog. cap. 8. numero 26.* Fillucius tractat. 17. cap. 9. numero 166. Et latius dixi *tractat. 16. de statu religioso*, *disputat. 4. punct. 16.*

Secunda fertur in cap. *non solum*, *Cap. constitutionem, de Regularibus in 6.* aduersus Religiosos Mendicantes aliquem ad professionem suae Religionis admittentes non completo nouitiatus anno. Et hi quidem suspenduntur a receptione quouslibet ad professionem, & poenis quae pro grauibus culpis apponi in ea Religione consueuerunt, subiciuntur. Et licet in cap. *non solum*, sermo sit tantum de Religiosis ordinum Praedicatorum, & Minorum, at in *constitutionem* ad omnes Mendicantes prohibitio extensa fuit, ita ut non solum comprehendantur Mendicantes tempore Alexandri IV. & Bonifac. VIII. vigentes, sed qui postea creati sunt. Vti ex communis docet Suarez *disputat. 31. section. 6. numero 7.* Henriquez *lib. 13. cap. 40. num. 3.* Sayrus *lib. 4. cap. 13. num. 14.* Sanchez *lib. 5. cap. 4. num. 8.* Fillucius tractat. 17. cap. 9. num. 166. Bonac. *tom. 3. disputat. 3. q. 8. punct. 15. num. 12.* Sed an huic suspensioni subiciantur Moniales. Alij affirmant, alij negant, ut videre est apud Syluest. *verbo religio 3. q. 3.* Probabilius censo non comprehendit? quia esto masculinum sub se femininum solet continere, id plerumque est in fauorabilibus, sed non in penalibus. Praeterea quod Moniales capaces non sunt suspensionis; tamen illis receptio Monialium interdicti possit, ob immaturam, & indebitam alicuius receptionem.

Ex Religiosis viris ordinum Mendicantium grauis est difficultas, an huic poenae singulares personae subiciantur, an Conuentus; Et ratio difficultatis est, quia Religiosorum ad professionem admissio, non Religiosis singularibus competit, sed Conuentui. Sed longe probabilius est omnes, & singulos

gulos suffragium concedentes, vt professio ante completum nouitiatus annum concedatur, in hanc suspensionem incidere, quia Textus non Couenit quatenus tali, sed singularibus personis hanc pœnam suspensionis iniungit. Quod satis manifestè ostendunt in verba Textus: *In virtute obedientia, & sub pœna excommunicationis districtius inhiuemus, ne ante annum probationis elapsam quemquam ad professionem vestri Ordinis, seu renunciationem in saculo faciendam recipere presumatis.* Quod si aliquam contra hanc nostram prohibitionem recipere presumpseritis, decernimus vestro Ordini alligatum non esse, vòque à receptione quorumlibet ad professionem eiusdem Ordinis fore ipso facto suspensos, & in super pœna subijciendos, quæ fratribus ipsius Ordinis pro culpis insigni grauius consueuerunt. Ex his enim constat pœnam suspensionis iniungi in eos in quos excommunicatio comminata est, & quos pœna pro culpis grauius statuta afficiunt: ac hi singuli sunt de Conuentu. Ergo. Sic docuit Suarez, disp. 31, sect. 6. num. 6. Alter, tom. 2. disp. 17, c. 1. vers. De qua. Bonac. tom. 3. de censur. disp. 3. q. 8. p. 5. num. 15.

Gravior dubitatio est, An hæc pœna suspensionis locum habeat post Conc. Trident. decretum, sess. 25. cap. 15. de Regularib. professionem irritans ante annum probationis expletum? Affirmat Bonac. tom. 3. disp. 3. q. 8. punct. 5. num. 19. ductus ex eo quod in dicto cap. non solum, spectatur factum, non actus valor, & quia grauius Religiosi delinquent admittentes nunc ad professionem, vt potè inualidam, & quia factum contra legem pro infecto habetur in utilitatem facientis, non verò quoad damnum, & pœnam impostam iuxta doctrinam Bartoli in leg. non dubium, Cod. de legib. Sed rectius contrarium docuit Sanchez, lib. 5. in decalog. cap. 4. num. 10. colligiturque ex his quæ tract. præcedenti de matr. disput. 2. punct. vir. §. 1. diximus. Etenim pœna suspensionis in cap. non solum, & cap. constitutionem de Regularib. in 6. inducta erat, ne ad professionem, quæ obligationem Religiosi saltem in genere inducebat, admitterentur, qui nondum annum probationis expleuerant, quia hoc fragilitati humanæ in cuius fauorem annus probationis statutus est, contra dicebat. At hæc ratio cessat, posito quod illa professio nullam vim obligandi habeat, siquidem ex ea fragilitas humana non læditur, & reputatur ac si facta non esset. Ex qua ratione fundamentum Bonacina dissoluitur. Respondeo enim Textum in cap. non solum spectasse factum scilicet admittere ad professionem ante expletum probationis annum, sed non quod ea neque factum, sed factum quod obligationem in professo induceret, quam obligationem impedit Pontifex hæc pœna imposta intendebat. Cum ergo decreto Conc. Trident. hæc obligatio penitus impedita sit, cessat pœna in dicto cap. non solum, apposta. Neque obest grauius nunc delinquere admittentem ad professionem inualidam, quam qui ad validam admitterent, quia non ex grauius delicti pœna delimitur, si canonibus statuta non est.

Tertia suspensio ab officio fertur in Clement. 1. de Rebus Ecclesiæ non alienandis, aduersus Religiosos, Prælatos, Præsidentes Monasterii, Prioratus, Ecclesiæ, vel administrationibus, si iura, redditus, aut possessiones dictorum in monasteriorum, Prioratum, Ecclesiarum, seu locorum quorum administrationem habent, ad longum tempus alicui concedantur abque sufficienti necessitate, & Ecclesiæ, seu Monasterij utilitate, & Conuentus assensu, vel superioris licentia sit conuentum non habeat. Hæc igitur suspensio est absoluta ab officio, ac proinde comprehendit tam officium Ordinis quam iurisdictionis. Vt notauit Suarez, disp. 31, sect. 6. num. 8. Bonac. t. 3. de censur. disp. 3. q. 8. p. 7. in fine. Personæ verò aduersus quas dicta suspensio fertur, sunt Prælati Religiosi monasterii regularibus, Ecclesiæ, seu administrationibus præidentes. Actio autem ob quam dicta suspensio subiicitur, est alienare ad longum tempus iura, redditus, aut possessiones dictarum Ecclesiarum, & monasteriorum. Vt tradunt Glossa dicta Clement. Navarr. cap. 27. n. 157. Henric. lib. 13. cap. 40. n. 1. Sayrus lib. 4. c. 12. Filliuc. tract. 17. c. 9. n. 169. Suarez, disp. 31, sect. 6. n. 8. Bonac. d. pun. 7. & alij.

Quarta habetur in Clement. 1. de Decimis aduersus quoscunque Religiosos qui absque iusto titulo, & privilegio decimas rectoribus Ecclesiarum debitas usurpare, retinere, appropriare seu suis familiaribus, vel pastoribus prohibere, vel impedire ne eas soluant, præsumperint. Hi igitur Religiosi si à Rectoribus Ecclesiarum moniti, infra duos menses usurpata non restituerint, vel infra mensem à prohibitione, & impedimento apposito non destiterint, suspensioni ab officiis, administrationibus, & beneficiis subiiciuntur, si officia, administrationem, vel beneficium habeant. Quod si his omnibus careant, excommunicatione ligantur, à qua absolui nequeunt quousque plenam satisfactionem exhibuerint, vt suo loco dixi, & tradit in præsentis Sayrus aliis relatis, lib. 4. cap. 13. num. 10. Snar. disp. 31, sect. 6. numero 9. Filliuc. tract. 17. cap. 9. num. 169. Bonac. tom. 3. de censur. disp. 3. q. 8. p. 8.

Quinta lata est in Clement. cupientes de Paris, aduersus Re-

ligiosos qui cum sint requisiti à Rectoribus Ecclesiarum, vt suis penitentibus conscientiam faciant decimarum solutione, scienter id omittunt. Hi igitur Religiosi modo rectoribus Ecclesiarum non sint, nec ius habeant decimas modo rectoribus sic delinquant, ab officio prædicandi ipso facto suspenduntur, quousque ipsi penitentibus si commode poterint, conscientiam fecerint. Qua monitione penitentibus facta, cessat suspensio. Quod si suspensione durante officio prædicationis se ingesserint, excommunicationi subiiciuntur. Quæ omnia constant ex dicta Clement. & tradit in præsentis Sayrus aliis relatis, lib. 4. cap. 13. num. 18. Henric. lib. 13. cap. 40. num. 3. Suar. disputat. 31, sect. 6. num. 12. Bonac. disput. 3. q. 8. punct. 9. & alij.

Sexta fertur in Clement. 1. §. quibus, de Privilegiis aduersus Prælatos Religiosorum, qui accepta ex aliquibus excessibus ibi enumeratis infra mensem postquam fuerint requisiti, non restituerint parti læsæ. Et hæc suspensio lata est absolute vt que ad satisfactionem debitam, vnde comprehendit suspensionem ab officio, & beneficio. Requiritur tamen ad hanc suspensionem incurrendam duplex conditio. Prima, vt Prælati pro se, vel pro monasterio, aut alia quavis persona aliquid recipiant occasione excessum qui in ea Clement. referuntur, quæ fuerint à suis Religiosis commissi. Secunda, vt postquam à personis grauius, requisiti fuissent, omittantur intra mensem restitutionem facere. Excessus occasione oportum acceptum esse debet, sunt; Primo, si in sermionibus suis Ecclesiarum Prælati detrahant, Secundo, si detrahant laicos ab Ecclesiarum suarum præsentia, vel accessu. Tertio, si indignitas pronuntiant indifferenter. Quarto, si aduersus testamentis condendis retrahant testatores à restitutionibus, debitis, aut legatis matri Ecclesiæ faciendis. Quinto, si legata, vel debita, aut malè ablata incerta sibi, aut aliis singularibus sui Ordinis fratribus, vel conuentibus in aliorum prædicationem fieri, seu erogari procurent. Sexto, si in casibus Sedi Apostolicæ, vel Ordinariorum referuatis, quemquam absoluant. Septimo, si personas Ecclesiasticas præsertim coram iudicibus delegatis à nobis suam apud eos iusticiam proferentes, extorere indebitè, aut ad loca plura, & præsertim multum remota conuenire præsumant. Quidquid ergo receptum fuerit ratione horum excessuum, si intra mensem postquam fuerint Prælati regularis recipiens requisitus satisfactionem plenariam Ecclesiæ, seu personis Ecclesiasticis grauius non exhibuerit, ipso facto suspenditur. Religiosi verò priuati subiiciuntur pœnis illis, quæ secundum eorum regulam, vel statutum pro grauius criminibus, seu culpis conueuerant iniungi.

Septima conuenitur in Clement. 1. §. si quis autem de sua Monachorum aduersus Religiosos nigros, id est Ordinis S. Benedicti, alij non comprehenduntur, teste Suar. Sayro, Bonac. & aliis statim referendis) non vtenes forma velium ibidem præscripta. Si enim Abbas vel Prior fuerit alteri Abbati, vel Priori non subiecto à beneficio collatione per annum ipso facto suspenditur: si inferior fuerit ab administratione si quam habet, suspensus est. Quod si nullam habeat, inhabilis fit ad illam, & ad beneficium Ecclesiasticum obtinendum. Requiritur tamen ad prædictam pœnam incurrendam, vt frequenter, seu ordinariè habitus contrarius forme præscriptæ portetur, quia singularis, vel bina portatio non sufficit. Et in super opus est, vt ex malitia, & non bona fide, aut ignorantia portetur, vt indicant illa verba Textus: *Portare presumpserint*, quæ frequentem vsum significant, & dolum important. Sicut colligitur ex Glossa ibi, Sayro, lib. 4. cap. 13. à numero 6. Suar. disput. 31, sect. 6. numero 10. Henric. lib. 13. c. 38. n. 3. Bonac. disput. 3. q. 8. p. 14.

Octava conuenitur in eadem Clement. & in eodem §. aduersus eosdem Religiosos nigros, qui venationi, aut aucupationi cum aibus ex proposito astiterint, quia ea assilientia de decet eorum statum. Secus verò si casu aliquantulum intercesserint, vel venatio absque canibus, vel aucupatio absque aibus, hominumque tumultu fiat. Religiosi ergo huic venationi, aut aucupationi prohibetæ assilentes si Abbates, vel Priores fuerint, aliis Abbatibus, vel Prioribus non subiectis, à collectione beneficiorum per biennium suspenduntur: si inferiores fuerint, ab administratione temporalium si quam habent remouentur, si verò illa careant inhabiles per dictum biennium redduntur ad quamlibet administrationem, beneficiumque Ecclesiasticum suscipiendum. Sicut hæc notant Sayrus lib. 4. thesauri, cap. 17. à num. 7. & seqq. Suar. disp. 31, sect. 6. n. 10. Filliucius tract. 17. cap. 9. n. 169. Bonac. t. 3. de censur. d. 3. q. 8. p. 15. & alij apud ipsos.

Nona refertur in Bulla Pij V. quæ incipit: *Regularium*, aduersus Religiosos præsumptuos introducere mulieres in Monasteria virorum; suspenduntur inquam à diuinis, & beneficiis priuantur, & ad illa, & reliqua omnia beneficia inhabiles redduntur. Vt tract. 16. disp. 4. vbi de clausura laicis explicui, & superius de excommunicationib. referuatis extra corpus iuris conuenit.

Dei

10 Decima refert S. Antonin. 3. p. tit. 28. cap. 4. de suspensione ex quodam privilegio Clementis IV. incipientis *Dampnariis altissima*, ubi fratres Ordinis Prædicatorum perturbantes officium Inquisitoris exercitum à Fratribus, Minoribus, vel à contra Minores idem officium à Prædicatoribus exercitum perturbantes suspenduntur ab exercitio factorum ordinum, donec absolutionem à Sede Apostolica, vel ab illo cuius officium perturbant, obtineant. Sicuti notavit Henricus. lib. 1. cap. 40. num. 3. Sayrus plures refertens, lib. 4. c. 13. n. 13. Bonac. 1. 3. disp. 3. q. 8. p. 16.

11 Tandem idem S. Antonin. 3. p. tit. 27. cap. 4. de suspens. refert Clementem IV. in favorem Ordinis Prædicatorum statuisse, ne ex illo Ordine promoti ad Episcopatum, vel aliam Prælatorem regimen seu consecrationem suscipiant, quin prius libros, & alia omnia quæ ante promotionem habebant, Ordini restituant.

Alia sunt suspensiones communes Episcopis, Clericis, & Religiosis, de quibus *superius* actum est, simulque expiata sunt, quæ Capitula, Conventus, seu Communitates afficiunt.

PUNCTUM vlt.

De depositione, & degradatione.

- 1 Que sit depositio?
- 2 Depositio simplex, & absoluta Clericum privilegio fori, & canonis non denudat, nisi expresse in sententia exprimat?
- 3 Temperatur hæc doctrina, si incorrigibilis declaratur.
- 4 Enumerantur crimina, ob quæ Clericus deponi in perpetuum potest.
- 5 Poena degradationis privatur Clericum statu clericali.
- 6 Degradatio alia est verbalis, alia realis.
- 7 Quis possit Clericos degradare?
- 8 Que requirantur ad degradationem authenticam?
- 9 Actualis degradatio, & realis sit ab Episcopo.
- 10 Forma actualis degradationis.
- 11 Hæc degradatio frequenter fit præsentie Iudice seculari.
- 12 Refertur crimina, ob quæ Clericus in sacris venit actualiter degradandus.
- 13 An ob alia crimina possit Clericus degradari, examinatur.
- 14 Quis possit depositum, & degradatum in suum pristinum statum restituere?
- 15 Solus Episcopus absque consensu Capituli, hanc dispensationem præstare potest.

Depositio prout in præsentia sumitur, est poena Ecclesiastica privans Clericum officio, vel beneficio in perpetuum, & ex iure ordinario irremissibiliter. Convenit cum suspensione perpetua, & ferè ab illa non differt, nisi in maiori difficultate obtinendi dispensationem. Per depositionem enim sicut & per dispensationem perpetuam, privatus depositus fructibus beneficii, non tamen beneficii titulo quia nullibi est cautum; quinimo contrarium videtur colligi ex c. 2. de penis in 6. ubi degradationi solemniter tributur privatio ordinis, beneficii, & privilegii clericalis, non verò depositioni, venit tamen depositus privandus beneficio, & ferè semper privatur; siquidem privatur in perpetuum officio, ratione cuius beneficium conceditur. Sicuti advenit Panormitan. in cap. veritatis numero 3. de dolo, & contumacia. Sylvest. verbo *degradatio in princip.* Suarez de censur. disp. 30. sect. 1. a. num. 4. Layman. 1. lib. 1. sum. tract. 5. par. 3. cap. 5. num. 2. & 3. Dum autem beneficium non spoliatur, debent depositio alimenta ex fructibus beneficii assignatione cum opprobrio Clerici mendicare cogantur, ut dixit Felin. in cap. ex parte de accusat. num. 4. Suar. disp. 30. sect. 1. num. 3. & 4. Sayrus, lib. 4. thesauri conscient. cap. 2. in fine. Stephan. Davila, 4. p. disp. vn. dub. 1. conclus. 3. Paul. Layman. lito citato. Quinimo Sayrus, & Auila censent hæc alimenta subministranda esse etiam post beneficii spoliacionem. Sed rectius contrarium docuit Covarruv. 3. var. cap. 1. numero 8. Bonac. de censur. 1. disp. 4. punct. vn. num. 8. quia sibi impunitate debet depositus eam quam patitur necessitatem, neque in Clerici opprobrium cedit, quòd sic depositus hac alimentorum privatione puniatur, maxime cum post depositionem incorrigibilis existit, uti advenit Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 3. cap. 5. num. 3.

Hæc depositio simplex, & absoluta Clericum privilegio fori, & canonis non denudat, nisi expresse in sententia exprimat, uti colligitur ex cap. cum non ab homine de iudiciis, ubi post degradationem verbalem, non traditur deliquens curie seculari, nisi crescat contumacia, & incorrigibilis existat. Et in c. 2. de penis in 6. degradationis actuali, & reali sed non verbali annexitur privatio clericalis privilegii. Atque ita

docent Abbas in cap. ut si clerici. §. de adulterijs num. 2. de iudicijs. Nauarr. cap. 27. num. 8. 1. Bernard. Diaz pract. cap. 11. g. Suar. disp. 30. sect. 1. num. 8. Stephan. Davila, 4. p. disp. vn. dub. 1. §. tertio sequitur. Bonac. 1. 1. disp. 4. de censur. punct. vn. num. 3. Barboia plures refertens. 3. p. de potest. episcop. allegat. 110. numero 3.

Restringitur autem prædicta doctrina, nisi post depositionem Clericus in eodem crimine, vel simili perseveret, cuius correctionem Ecclesia sub excommunicatione præceptisnam eo ipso videtur privilegio clericali denudatus, & seculari potestati puniendus tradi, ut potè incorrigibilis ex doctrina Abbatis dicto cap. cum non ab homine. num. 28. de iudicijs, quem sequitur Sylvest. verbo *degradatio*, q. 6. num. 8. Auila 4. p. disp. vn. dub. 1. Bonac. disp. 4. punct. vn. numero 3. Sed hæc restrictio ad summum veritatem habet post incorrigibilitatis declarationem; quinimo satis probabile est opus esse non solum sententia declaratoria incorrigibilitatis, sed etiam privativa dicti privilegii: eo quòd nullibi videatur eorum clericale privilegium ob incorrigibilitatem amitti. Sicuti indicat Glossa in dicto cap. cum non ab homine, vers. postmodum. Et tradit Tolet. lib. 1. cap. 50. §. adverte. Suarez disp. 30. sect. 1. numero 7. & 8. Paul. Layman. lib. 1. sum. tractat. 6. part. 5. cap. 5. num. 3.

Crimina autem ob quæ Clericus deponi in perpetuum potest, enumerant Doctores in dicto cap. cum non ab homine de iudicijs. Sylvest. verb. *crimen*, & verbo *degradatio*, q. 4. Nauarr. cap. 27. num. 148. Henricus. lib. 1. 3. cap. 5. num. 3. Steph. Davila 4. p. disp. vn. dub. 3. Saas, verbo *depositio*, num. 2. Bonac. 1. 1. de cens. disp. 4. punct. vn. n. 6. adulterium, stuprum, furtum, homicidium, & iis maiora. Sed quamvis ob hæc crimina antiquitus depositio imponenda esset: quia Ecclesiastica disciplina amplius vigebarat præsentis tempore existimo ob hæc crimina simpliciter depositionem imponi non debere, nisi ex obiecto, aut ex circumstantiis scandalosa, & atrocita, sicut ut esset homicidium voluntarie paratum, cum poena irregularitatis plerumque indispensabilis ei annexa sit furtum Ecclesiæ in graui quantitate, adulterium, & stuprum quibus iure civili poena mortis indicta est. Sicuti colligitur ex Abbate in dicto cap. ut si clerici, num. 3. & sequentibus. Paul. Laym. lib. 1. sum. tract. 5. part. 3. cap. 5. num. 2. Auila, Saas, Bonac. loc. allegatis. Notorius concubinitus si post monitiones, & privationem fructuum, & proventuum, imò & beneficiorum perseveret, sufficientem causam depositioni perpetuæ præbet. Vti colligitur ex cap. si autem clerici de cohabit. clericor. & mulier. Et apertius ex Conc. Trident. sess. 22. decreto de observandis, & sess. 25. c. 14. de reformat. Et tradit Abbas dicto c. ut si clerici num. 3. Bonac. disp. 4. punct. vn. num. 6. Paul. Layman. dicto cap. 5. num. 2.

Si verò de poena degradationis loquamur, degradatio Clericum de grada, & statu Clericorum deicit. Est enim quedam authentica & solemnitas privatio officij, beneficii, & cuiusvis Ecclesiastici privilegii. Vnde degradatus in potestatem secularem transit, à qua capi, incarcerari, & puniri ob crimina potest, sicut quilibet alius laicus, in quo à simplici depositione differt. Sicuti notavit Glossa in cap. 2. verbo *privilegio clericali de penis in 6.* Abbas cap. cum non ab homine, num. 5. de iudicijs. Sylvest. verbo *degradatio*, q. 6. Iulius Clarus cum additionibus, pract. crimin. q. 74. n. 4. Paul. laym. 1. sum. tract. 5. par. 3. cap. 5. num. 3.

Degradatio quæ à depositione simplici distinguitur duplex est alia verbalis, alia realis, & actualis. Verbalis est quæ fit per sententiam authenticam & solemnem; realis quæ hanc sententiam aliquibus ceremoniis, & ritibus exequitur, ut colligitur ex d. cap. 2. de penis in 6. & Conc. Trident. sess. 13. c. 4. de reformat.

Hanc degradationem comparatione Episcoporum solus summus Pontifex præstare potest, uti probat Textus in c. accusatus. Cap. quamvis. 3. q. 6. Et notavit Panormit. cap. grane nimis de Præbendis, n. 4. Cap. non potest, num. 5. de sentent. & re iudic. Cognitio causæ debet fieri per Metropolitanum convenientibus Episcopis totius provincie, qui ad minus debent esse duodecim, ultra Metropolitanum, uti advenit idem Panormit. in dicto cap. non potest. Henricus. lib. 1. 3. cap. 5. num. 2. Auila 4. p. disp. vnica, dub. 4. conclus. 2. Item in Religiosis exemptos nullus alius præter Pontificem sententiam degradationis ferre potest, nisi fortè ex consuetudine, vel privilegio eorum Prælatore regulari ea potestas competat, ut tradit Nauarr. lib. 5. consil. cons. 8. de Regularibus num. 3. Sed Auila 4. p. de censur. disp. vn. dub. 2. conclus. 2. affirmat nullum tale privilegium in compendio Minorum iuvenisse. At in compendio privilegiorum Societatis Iesu verbo *Prælatore* §. 3. est privilegium quod ad hunc casum extendi potest. Comparatione autem aliorum clericorum, Episcopus proprius est qui potest sententiam degradationis ferre, etiam si consecratus non existat. Quinimo ex eius delegatione à simplici Sacerdote fieri potest, quia non est actus ordinis, sed iurisdictionis; uti colligitur ex Conc. Trid. sess. 13. c. 4. de reformat. Et tradit Suarez disp. 30. sect. 1. n. 18. Auila 4. p. disp. vn. dub. 2. conclus. 4. Bonac.

Bonac. t. 1. disp. 4. de censur. pun. vn. n. 10. & t. 1. Paul. Layman. lib. 1. tract. 5. part. 3. cap. 5. num. 3. Coninch. disp. 16. num. 6. Ex quo fit Capitulum Sede vacante per suum Vicarium electum hanc sententiam degradationis ferre posse, quia succedit Episcopo in his quæ ad iurisdictionem pertinent; & notauit ... tract. de officio, & potest. Capit. Sede vacante, in prime. Et la- tius agens de hæreticis Stephan. Dauila d. 4. p. disp. vn. dub. 2. §. secundo sequitur, tamen contra sentiant Panormit. in cap. ut si clerici s. de adulteris, verbo sed circa hoc de iudicio. Et cap. transmissam de elect. circa finem, & fauent omnes illi qui cen- sent sententiam degradationis ad solum Episcopum conse- cratum pertinere, ex quibus sunt Immola in suprad. cap. trans- missam. Sarmiento, lib. 1. sect. 1. cap. 14. num. 9. vers. verum est. Didacus Perez, libro 8. ordinam. tit. 4. lege 3. col. 17. in fine.

Ad hanc degradationem authenticam, & verbalem quam actualis plerumque subsequitur, plura requiruntur. Si enim hæc degradatio facienda est alicuius Clerici in minoribus Ordinibus constituti, sufficit proprius Episcopus, vt decidit cap. 2. de Pœnis in 6. Debet tamen fieri præsentibus aliquibus de clero, Capitulum repræsentantibus, alioquin sententia erit irrita, cap. penult. l. 5. q. 7. & cap. 1. de excessib. prelator. nisi forte aliud consuetudine fuerit introductum: vti notat Glossa communiter recepta in d. cap. 2. de Pœnis in 6. verbo presentia. Suar. disp. 30. sect. 1. num. 19. Paul. Layman. tract. 5. par. 3. cap. 5. num. 4. Quod si sententia degradationis ferenda sit aduersus Clericum in sacris, requiruntur ex cap. felix, & cap. si quis, l. 5. quest. 7. plures Episcopi; nam pro degradatione Episcopi duodecim requiruntur: lex pro Presbyteri degradatione, tres pro degra- datione Diaconi, & Subdiaconi. Sicuti notauit Iulius Clar. pract. crimin. lib. 5. q. 74. Coninch. disp. 16. num. 8. Bonac. t. 1. disp. 4. de censur. p. vn. num. 12. Hæc tamen moderata sunt pro crimine hæretici in cap. 1. de hæret. in 6. vbi in degradatione hæretici profrenda non est opus Episcoporum assistentia, sed conuocatis Abbatibus, seu Prælatibus, aliisque viris doctis ex eorum consilio potest Episcopus, seu Inquisitor ad degra- dationis sententiam procedere, & generaliter pro omni cri- mine. Sess. 23. cap. 4. de reformat. Concil. Trident. vbi decidit loco Episcoporum sufficere totidem Abbates vsum mitræ, & baculi habentes cum proprio Episcopo, eiusque prouisor, vel si commodè reperiri Abbates non possint, totidem personas graues iuris scientia commendabiles, & in dignitate Eccle- siastica constitutas. Hæc autem intelligenda sunt pro degra- datione inferiorum Episcopi; nam pro degradatione Episcopi nihil Concil. Trident. ex his quæ iure antiquo ita- tuta sunt, mutauit. Sicuti aduertit Coninch. disputatio. 16. nu- mero 9.

Hi autem assistentes etiam post Concilium habent votum decisiuum, & non tantum consultiuum, vti tradit aliis relatis August. Barbosa 3. p. de potest. Episcopi alleg. 110. num. 2. Suar. disp. 30. de censur. sect. 1. num. 20. Auila 4. p. disp. unica. dub. 5. in fine. Henric. lib. 13. cap. 5. num. 2. Coninch. disp. 16. numero 8. Ratio est, quia ex iure antiquo Episcopi assistentes erant lu- dices, vt colligitur ex cap. 3. de sentent. & re iudic. Et notat ibi Glossa, & indicatur in cap. fin. l. 5. q. 7. Et in cap. si quis. Cap. felix eadem causa, & q. Sed in Concilio solum immutatum est, vt loco Episcoporum succedant Abbates, vel alie personæ do- ctæ, & in dignitate constitutæ, non autem est immutatus mo- dus assistendi qui prædictis erat concessus. Ergo si ante Con- cilium Iudices erant in causæ cognitione, & sententiæ prola- tione, etiam post Concilium esse debent. Quinimo videtur requiri, vt omnes hi assistentes simul cum Episcopo conueniant: siquidem cap. non potest. de sentent. & re iudic. dicitur non posse ad Sacerdotis degradationem procedi, & idem est de Diacono, nisi fuerit concors assistentium sententia. Arque ita tradit Abbas d. cap. non potest. num. 16. Felin. ibi. num. 16. Bonac. aliis relatis disp. 4. pun. vn. num. 14. In crimine autem hære- sic, seruanda est praxis statuta in cap. 2. de Hæretic. in 6. vt di- ctum est.

Huic degradationi authentica succedit actualis degra- datio, quæ est solemnis executio præfata sententiæ degradationis, sitque necessariò ab Episcopo consecrato, quia est actus non solum iurisdictionis, sed ordinis ex Ecclesiæ institutione consecrationi Episcopali annexus. Sicuti tradit Glossa com- muniter recepta in cap. transmissam, verbo de talibus. Abbas num. 4. de elect. Tol. lib. 1. cap. 50. Suar. disp. 30. sect. 1. num. 18. Sayrus lib. 5. cap. 22. num. 12. Bonac. disp. 4. part. vn. numero 11. Coninch. disp. 16. num. 9. & in fine. Paul. Layman. lib. 1. summa tract. 5. par. 3. cap. 5. num. 5. Et licet Bonac. t. 1. disp. 4. pun. vn. num. 11. probabilibus existimet huius degradationis ministrum Episcopum proprium esse debere, neque posse alteri Episco- po consecrato vices suas committere, ductus illis verbis Con- cilij. Et per seipsum etiam ad actualem, & solemnem degra- dationem etc. verus censeo alieno Episcopo committi hoc munus posse, quia verba Concilij, Per seipsum, denotant non posse per Vicarium non consecratum fieri, non tamen excludunt quin per alium Episcopum consecratum fieri possit, vt bene notauit Suar. d. sect. 1. n. 18. Paul. Laym. d. c. 5. n. 5.

Forma actualis degradationis præscribitur in capite 6. de 16 Pœnis. in 6. & in Pontificali Romano. Quippe Episcopus degradaturus debet esse Pontificali indutus, & degradandus ve- rò ornatus similiter debet esse vestitus, aliisque omnibus quæ requisita fuerunt pro susceptione, & vti illius Ordinis, quo degradatur, quæ Episcopus publicè singula aufert vsque ad vestem qua prima tonsura suscipitur, & tunc tenditur, & caput radiatur, non vestigium clericalis status videatur relin- qui, & interim aliqua verba sunt profrenda quæ effectum declarent, & quibus terror astantibus inueciatur, vt in supra- dicto cap. 2. cauetur. Ad hanc actualem degradationem præ- sentia Episcoporum, vel Abbatum non est necessaria, quia nullibi cautum est. Sed Episcopus per seipsum exequi potest. Sicuti notauit Syluest. verbo degradatio. num. 1. in fine. Sayrus. lib. 5. thesauri. cap. 22. n. 7. Suar. disp. 30. sect. 2. num. 6. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 3. cap. 5. n. 4. tamen contrarium censet. Bonac. disp. 4. p. vn. n. 16.

Hæc degradatio frequenter fit præsentem Iudice seculari, cui degradatus priuilegium clericalibus exutus puniendus traditur; apud quem Iudex Ecclesiasticus post degradationem efficaciter, hoc est serio, & ex animo interpellat, vt citra mortis periculum sententiam circa eum moderari velit, quam intercessionem præstat, non videatur Ecclesiæ necem delin- quentis experire, vti dicitur e. nouimus de verbis. significati, & notauit Laym. lib. 1. sum. tract. 5. par. 3. cap. 5. num. 1. Item de- bet fieri in Ecclesiâ, seu oratorio, vt colligitur ex cap. Episco- pus. l. 9. 3. vt sic spoliatio clericalis status susceptioni illius correspondeat, & res per quasque causas nascitur per cal- dem dissoluantur, & tradit Geminian. in c. degradatio. num. 7. de Pœnis. Archidiacon. & Ancharran. ibidem. Bonac. disp. 4. p. vn. n. 16.

Crimina ob quæ Clericus in sacris degradandus actualiter venit. Sunt primò hæretici si in ea conuinxerit. Cap. ad ab- olendum. Cap. excommunicamus de hæretic. & cap. 1. eodem tit. in 6. Vel si in eam relapsus sit, tamen velis se corrigere ex dicto cap. 1. ad abolendum. & cap. super eo de hæreticis in 6. Sicuti tradit Glossa ibi. Mol. tract. 3. disp. 49. num. 15. August. Bar- bosa 3. p. de potest. Episc. alleg. 110. num. 111. Sayrus lib. 5. cap. 22. num. 16. Bonac. disp. 4. p. vn. n. 6. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 3. cap. 5. num. 6. Secundus falsificatio litterarum Apo- stolicarum. Cap. ad falsariorum de crimine falsi, nisi forte Pon- tificis penam mortis in perpetuum carcerem commutet, iux- ta Textum in cap. nouimus. §. pro illo de verbis. significati. Et tradit Panormit. cap. ut si clerici. num. 37. de iudicio. Sayr. num. 27. Bonac. Laym. Barbosa locis allegatis. Hunc casum extendit lex regia c. tit. 6. part. 1. ad falsarios litterarum, vel sigilli Regij. Sed Gregor. Lopez ibi aduertit hunc non esse degra- dandum actualiter, sed solum in perpetuum deponendum, cuius sententia sustineri potest, cum falsificatio non credit in alicuius graue præiudicium ex doctrina Menochij de arbit. casu 306. a. num. 10. Tertio sodomia non fœderi, sed alio- que commissa ex constitutione 70. Pij V. contra sodomitas, in qua omnes Clerici sæculares, & Regulares cuiuscunque gra- dus, & dignitatis (etiam Episcopi, ac Cardinales sunt) tam diu nefas exerceant, omni priuilegio clericali, omni que officio, dignitate, & beneficio Ecclesiastico eiusdem Cano- nis autoritate priuantur: & tradit Nauarr. cap. 27. num. 249. Bernard. Diaz pract. cap. 80. Iacob. de Grassis lib. 2. de sac. cap. 90. Sayrus lib. 5. cap. 22. num. 21. Barbosa allegat. 110. num. 9. Et alij. Quarta calumnia, seu conspiratio in proprium Episco- pum. Cap. si quis sacerdotum. l. 9. §. 1. Sed hoc intelligendum est, si incorrigibilitas accedat ex Glossa communiter recepta ibi, verbo mox. & in cap. si quis sunt, verbo recuperatores l. 9. §. 1. Et in cap. nouimus, verbo tradatur de verbis. significati. Et tradit Panormit. in d. cap. ut si clerici. num. 37. de iudicio. Syluest. verbo degradatio. q. 2. Sayr. lib. 5. c. 22. n. 18. Tol. lib. 1. cap. 50. Auila 4. p. disp. vn. dub. 1. 3. Laym. lib. 1. tract. 5. par. 3. cap. 5. circa fi- nem. Barbosa, allegat. 110. num. 12. Si enim ob homicidium simplex non traditur Clericus seculari potestati puniendus cap. cum non ab homine de iudicio, nec etiam ob contume- liam, seu conuictum Episcopo irrogatum tradi debet.

Sed an ob alia crimina possit Clericus maximè si Sacerdos sit, vel Religiosus degradari, & curiæ seculari committi, illo incorrigibilis non sit, dissentiant Doctores. Nam Ber- nard. Diaz pract. cap. 90. & cap. 132. alios referens Iulius Cla- rus lib. 5. quest. 36. num. 31. Lellius Zechus tract. de priuileg. Eccl. fast. priuileg. 79. numero 7. Boillus tract. crimin. ritul. de fore. compet. num. 135. & 136. Scatia de iudic. l. p. cap. 11. num. 60. & 61. Sayrus lib. 5. cap. 22. num. 20. & alij, negant posse Cleri- cum maximè Sacerdotem, vel Religiosum ob alia crimina præter quatuor supra dicta in iure expressa, tradi curiæ seculari, quin incorrigibilitas præcedat. Argum. cap. cum non ab homine de iudicio. At Abbas in dicto cap. cum non ab homine, & cap. ut si clerici. num. 39. Syluest. verbo degradatio. q. 2. Tol. lib. 1. cap. 50. vers. tertia. Perez, lib. 8. ordinam. tit. 4. §. 3. c. 1. Molina tract. 3. disp. 49. num. 19. Bonac. disp. 4. de censur. pun. vn. n. 6. Barbosa de potest. Episc. 3. p. alleg. 110. num. 13. & alij relati à Gouarrua, lib. 5.